Dziś 16 stron

WARSZAWA, PONIEDZIAŁEK 30 WRZEŚNIA 1946 R. (A) **Cena numeru 3 złote**

Nr. 269 (669)

ROK 52

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od godz. 12 do 2 popołudniu

ADMINISTRACJA czynna od godziny 8 do 15

Konto w Banku „Społem" Oddz. w Warszawie Nr. 195
Konto w P. K. O. Nr. 1-980

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

Redakcja i Administracja
WARSZAWA
Al. Jerozolimskie 121

TELEFONY:

Redaktor Naczelny	8.85-01
Sekretarz Redakcji	8.85-02
Administracja Wydawnictwa	8.85-04
Dział Ogłoszeń	8.85-05
Zarząd Drukarni	8.85-06
Drukarnia	8.79-61

DZIEŃ SPÓŁDZIELCZOŚCI

St. Szwalbe

W dniu Święta Spółdzielczego

Właściwie dopiero pierwszy raz od czasu ostatniej wielkiej wojny obchodzimy święto spółdzielcze po całorocznej pracy spółdzielczej we własnej Niepodległej Ojczyźnie. Każde święto, które obchodzimy w naszych nowych warunkach, musi być i jest jednocześnie świętem pracy. Jest zsumowaniem tego, cośmy uczynili dla pogłębienia naszego nowego, na społecznych zasadach opartego — ustroju gospodarczego (i politycznego), a jednocześnie wytyczeniem dróg na najbliższą przyszłość. Szereg innych artykułów w „Robotniku" omówi szczegółowo te sprawy. Jako jeden z „seniorów" polskiego ruchu spółdzielczego — zostałem zaproszony przez redakcję „Robotnika" — w porozumieniu z C. K. W. PPS.,—bym w paru słowach dał wyraz swym poglądom na rolę spółdzielczości w naszej OBECNEJ rzeczywistości.

Jesteśmy, jako PPS., w tym szczęśliwym położeniu, iż chlubimy się słusznie, że można czytać symbolicznie „P. P. S." nie tylko jako Polska Partia Socjalistyczna, ale i jako „Polska Partia Spółdzielcza". Bieg zdarzeń w minionym roku gospodarczym całkowicie potwierdził nasze przewidywania o wielkiej roli, jaką spółdzielczość ma do odegrania w nowej Polsce. Jeżeli reformy społeczne w Polsce, jeżeli rewolucja społeczna ma w Polsce i nadal toczyć się po nowej, odrębnej polskiej drodze, — to spółdzielczość jest i musi być jedną z cech najbardziej podstawowych i charakteryzujących tę drogę, jako nową i odrębną. Zważyć bowiem w dniu tegorocznego święta spółdzielczości należy, że:

Spółdzielczość — i w nowych warunkach — nie przestaje być NAJLEPSZĄ drogą przysposobienia gospodarczego dla najszerszego aktywu działaczy społecznych,

Spółdzielczość — i w nowych warunkach — nie przestaje być najważniejszym orężem dla zwalczenia gospodarczo nie uzasadnionych cen, płaconych przez konsumenta (odbiorcę),

Spółdzielczość — a nie żadna inna organizacja lub urząd — może zapobiec ujemnym gospodarczym skutkom reformy rolnej i podnieść — po dokonanej reformie — poziom wsi polskiej,

Spółdzielczość jest w nowych warunkach specjalnie ważnym ogniwem produkcyjnym w ramach gospodarki uspołecznionej,

Wreszcie spółdzielczość — i w nowych warunkach — jest szkołą ludzkiego, dobrowolnego WSPÓŁDZIAŁANIA. Będąc jedną z niezbędnych dróg odbudowy nowego, planowego, opartego na zasadach wzajemnego współdziałania ustroju, spółdzielczość staje się drogą i szkołą PRZYSPOSOBIENIA SOCJALISTYCZNEGO.

Pamiętajmy, że kongresy socjalistyczne sprzed poprzedniej wojny, ogniskujące całokształt kierunków socjalistycznych (dopiero w następstwie rozszczepionych na gałąź socjalistyczną i gałąź komunistyczną), stwierdzały zgodnie konieczność uznania trzech postaci ruchów wyzwoleńczych za podstawowe: przede wszystkim ruchu politycznego, następnie związków zawodowych, a w trzeciej kolejności—spółdzielczości.

Niech więc żyje i rozwija się polski socjalizm i polska spółdzielczość ruchy tak sobie bliskie pod względem celów.

E. Osóbka-Morawski

4 stwierdzenia

Z okazji Dnia Spółdzielczości prasa dużo będzie pisać o wartości ruchu spółdzielczego i przekonywać o konieczności jego serdecznego poparcia przez świat pracy. Nie chcę w formie pięknych przekonywań i opisów ustosunkowywać się do zagadnienia spółdzielczości. Uczynią to inni napewno lepiej ode mnie. Pragnę jednak i jako działacz socjalistyczny i jako działacz spółdzielczy, znający dostatecznie dobrze zagadnienie, dać KILKA ŚCISŁYCH STWIERDZEŃ, KILKA OCZYWISTYCH DLA SOCJALISTY PRAWD, które powinny być zrozumiane, uznane i praktykowane przez wszystkich bez wyjątku zwolenników socjalizmu i postępu społecznego.

Pierwsze stwierdzenie to to, że spółdzielczość powinna objąć absolutnie wszystkich ludzi pracy w mieście i na wsi do największego biedaka włącznie, gdyż WYSIŁEK PRZYNALEŻNOŚCI DO RUCHU SPÓŁDZIELCZEGO JEST PRAWIE ŻADEN, A WROTA OTWARTE DLA WSZYSTKICH. Nikt nie może wykręcać się tym, że go nie stać na przystąpienie do spółdzielni, gdyż udziały zazwyczaj są b. niewielkie, ich spłaty rozkładane są na lata, a nawet w wielu wypadkach realizowane z t. zw. dywidendy, która nie jest dla członka spółdzielni żadnym wydatkiem.

Drugie stwierdzenie to to, że wprawdzie korzyści z przynależności do spółdzielni nie są nieraz bardzo widoczne, ale jest oczywistą prawdą, ŻE KORZYŚCI ZARÓWNO INDYWIDUALNE, JAK I PRZEDE WSZYSTKIM OGÓLNE SĄ I TO NIEWSPÓŁMIERNIE WIĘKSZE OD WKŁADU I WYSIŁKU CZŁONKÓW.

Trzecie stwierdzenie to to, że SPÓŁDZIELCZOŚĆ JEST WSPANIAŁĄ SZKOŁĄ WYCHOWANIA SPOŁECZNEGO I MORALNEGO. A więc wypełnia ona wielkie zadanie. Klasa robotnicza, która nie miała w ustroju kapitalistycznym warunków na kształcenie, pilnie potrzebuje dokształcenia. Dla ludzi starszych, dla ludzi obarczonych pracą, szkolny system dokształcania nie jest odpowiedni i dość intensywny. Należy tu szkolić metodami uproszczonymi i bardziej dostępnymi. Każda spółdzielnia winna się stać szkołą wychowania społecznego, gospodarczego, obywatelskiego i moralnego szerokich mas pracowniczych.

Czwarte stwierdzenie to to, że SPÓŁDZIELCZOŚĆ JEST JEDNĄ Z FORM BUDOWY TEGO USTROJU SPOŁECZNEGO, O KTÓRY WALCZYLIŚMY, A KTÓRY TERAZ REALIZUJEMY. Jest jednym z trzech podstawowych elementów nowego ustroju gospodarczego Polski — obok gospodarki państwowej i prywatnej.

Nie chcę wykazywać innych walorów spółdzielczości — wystarczy zrozumieć te cztery, które wymieniłem, aby dojść do prostego wniosku: KAŻDY SOCJALISTA KAŻDY CZŁONEK ZWIĄZKU ZAWODOWEGO, KAŻDY ROLNIK — SŁOWEM KAŻDY CZŁOWIEK PRACY WE WŁASNYM I OGÓLNYM INTERESIE WINIEN NIE TYLKO BYĆ CZŁONKIEM WIELKIEJ RODZINY SPÓŁDZIELCZEJ, ALE GORĄCYM ZWOLENNIKIEM I SZERMIERZEM IDEI SPÓŁDZIELCZEJ.

Czy zmiana polityki brytyjskiej?

„Sądzę, że chmury rozproszyły się"

Doniosłe przemówienie min. Bevina

LONDYN (PAP).—Bevin wygłosił przemówienie na zgromadzeniu, zwołanym w jego okręgu wyborczym Wandswirth. Bevin powiedział m. in.:

„Generalissimus Stalin ostatnio stwierdził, że nie przewiduje, aby nowa wojna zagrażała światu. Jestem tego samego zdania i nie znam nikogo, ktoby dążył do nowej wojny. Istnieje nadzieja, że Konferencja Pokojowa w Paryżu zakończy swe prace za tydzień lub dwa. Należy spodziewać się, że wyniki jej będą pomyślne i że następnie zostaną podpisane traktaty, pokojowe dla Niemiec i Austrii. Istnieje jeszcze wiele problemów w Środkowym Wschodzie, Palestynie i w innych częściach świata, które nastręczają duże trudności. Sądzę jednak, że chmury nieco rozproszyły się.

Wiele namiętności i przesądów należało przezwyciężyć dla ugruntowania pokoju. To było i jest w dalszym ciągu moim zasadniczym dążeniem.

Powrócę na Konferencję Pokojową i w nowym duchu oraz z nowym podejściem do zagadnień zabiorę się do roboty. Zobaczymy jak potoczą się sprawy. Prawdziwym probierzem nie są przemówienia mężów stanu, ale podejście do aktualnych zagadnień na sali konferencyjnej, w czasie ich omawiania. Tam dopiero uda się stwierdzić, czy pomiędzy Narodami Zjednoczonymi istnieje współpraca, która doprowadzi do zjednoczenia ludzkości. Zdaję sobie sprawę, że muszę być nadzwyczaj ostrożnym, ponieważ, o ile popełnię błąd i jeżeli rząd, do którego należę, poważnie błędne decyzje w sprawach zagranicznych, płacić za to będzie w dalszej perspektywie nie pokolenie współczesne, ale to, które się jeszcze nie narodziło. Mam nadzieję, że gdy opuszczę zajmowane stanowisko nie pozostawię po sobie nic, coby przyczynić się mogło w przyszłości do wywołania nowej wojny".

50.000 partyzantów hiszpańskich gotowych do akcji

LONDYN. (SAP). Według informacji, otrzymanych z Hiszpanii, 50.000 „Guerilleros" (partyzantów) hiszpańskich czeka w Hiszpanii na odpowiednią chwilę, by rozpocząć akcję przeciw rządowi Franco.

Tajemnicza osobistość — wódz, któremu udało się dotychczas zmylić czujność policji gen. Franco, ma polecenie utrzymania łączności akcji armii konspiracyjnej. Dowódca ów jest znany pod pseudonimem „Zero" i utrzymuje łączność między głównym dowództwem tajnych grup i licznymi elementami republikańskimi, rozrzuconymi w całej Hiszpanii.

Persja domaga się zwolnienia dwóch brytyjskich konsulów

LONDYN. (PAP). Ambasador irański w Londynie Hassan Taqizadeh zwrócił się do brytyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych z prośbą o zbadanie działalności 2 brytyjskich konsulów w Iranie, Trotta i Golda, oskarżonych o podburzenie szczepów bachtiaryjskich w południowym Iranie do rewolty.

Koła dobrze poinformowane w Londynie twierdzą, że Taqizadeh domagał się, aby obaj konsulowie zostali z zajmowanych stanowisk zwolnieni, o ile zostaną przedstawione dowody ich winy.

Turcja odmawia wspólnej obrony cieśnin

Odpowiedź turecka na notę ZSRR

MOSKWA. (PAP). Ogłoszono wczoraj w Moskwie komunikat ministerstwa spraw zagranicznych ZSRR w sprawie wymiany not między rządem ZSRR i Turcją w sprawie wymiany not między rządem ZSRR i Turcją w sprawie cieśnin czarnomorskich. Większa część noty tureckiej poświęcona jest próbom znalezienia wytłomaczenia dla tych konkretnych wypadków przejazdu przez cieśniny okrętów wojennych i pomocniczych okrętów państw osi, jakie miały miejsce w ciągu wojny.

Omawiając treść odpowiedzi Turcji, ministerstwo spraw zagranicznych ZSRR polemizuje z twierdzeniem Turcji, iż propozycja radziecka co do wspólnej obrony cieśnin jest rzekomo naruszeniem suwerenności Turcji. Odpowiedź radziecka konstatuje z zadowoleniem, iż rząd turecki zgadza się na trzy pierwsze punkty wniosków, zaproponowanych w dniu 7 września. W sprawie zaś zastrzeżeń Turcji co do punktów noty radzieckiej, proponujących by statut cieśnin ustaliły wyłącznie państwa czarnomorskie, odpowiedź radziecka wskazuje, iż charakter cieśnin czarnomorskich jest całkowicie inny od Gibraltaru czy Kanału Suezkiego, które są światowymi drogami wodnymi, gdzie rzeczywiście potrzebna byłaby międzynarodowa kontrola, której dotąd nie ma.

Odpowiedź radziecka wskazuje następnie, iż odmowna odpowiedź Turcji w sprawie wspólnej obrony cieśnin przez Turcję i ZSRR pozbawia państwa czarnomorskie gwarancji bezpieczeństwa i przypomina, że radzieckie wybrzeże na morzu Czarnym liczy 2100 klm. i otwiera dostęp do ważnych gospodarczo rejonów państwa, wobec czego konieczność zagwarantowania bezpieczeństwa tego wybrzeża przy bezpośrednim udziale Związku Radzieckiego wynika z żywotnych interesów ZSRR. Odpowiedź radziecka stwierdza, iż rewizje konwencji w Montreux winny poprzedzić rozmowy bezpośrednio między rządami.

Truman

o oświadczeniu Stalina

WASZYNGTON. Prezydent Truman został zapytany przez korespondentów brytyjskich, co sądzi o oświadczeniu generalissimusa Stalina. Truman odpowiedział: „Mówi ono samo za siebie".

W Norymberdze przemawiają sędziowie

NORYMBERGA (PAP). Żony oskarżonych przestępców wojennych, oczekujących wyroku Trybunału norymberskiego, przybyły do więzienia w sobotę rano z ostatnią wizytą przed ogłoszeniem wyroku. W niedzielę więźniowie będą mieli po raz ostatni okazję wysłuchania mszy, która odprawiana jest co niedzielę od początku procesu. Resztę dnia spędzą oni na podwórzu więziennym. Ogłoszenie wyroku potrwa zapewne 2 dni. W poniedziałek przemawiać będą sędziowie: Lawrence, przewodniczący Trybunału oraz 3 sędziowie, reprezentujący Stany Zjednoczone, Francję i Związek Radziecki. Zreasumują oni przebieg całego procesu. We wtorek ogłoszony zostanie wyrok.

Delegacja Polska do Norymbergi

Delegacja polska, składająca się z ministra Sprawiedliwości tow. Świątkowskiego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego ob. Barcikowskiego, szefa Nadzoru Prokuratorskiego prokuratora Dąba i prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego Cypriana udaje się jutro samolotem do Norymbergi, aby asystować przy ogłoszeniu wyroku Trybunału.

Prokurator Jackson przyjedzie do Polski

W pierwszych dniach października przybędzie do Warszawy główny oskarżyciel amerykański przed Trybunałem w Norymberdze Robert H. Jackson. Wraz z nim przyjeżdża jego zastępca generał p. Gill oraz szereg przedstawicieli prokuratury amerykańskiej w procesie norymberskim. Celem wizyty amerykańskich prawników będzie między innymi zapoznanie się z organizacją w Polsce procesów przeciwko niemieckim przestępcom wojennym.

Attlee i Bevin o znaczeniu ONZ

LONDYN (PAP). Premier Attlee, życząc powodzenia rozpoczynającemu się w W. Brytanii tygodniowi Narodów Zjednoczonych, oświadczył w specjalnym piśmie:

„Rząd przywiązuje olbrzymie znaczenie do Organizacji Narodów Zjednoczonych jako instytucji, przynoszącej światu pokój, porządek i szczęście. Cel ten da się osiągnąć, gdy wszystkie narody będą odnosiły się do Karty Narodów Zjednoczonych nie jako do środka, mającego przyczynić się do osiągnięcia ich celów, lecz będą je uważały za wskaźnik, jak należy podporządkować własne cele interesom całej ludzkości."

Ernest Bevin oświadczył, że świat musi się nauczyć jak należy pogodzić interesy narodowe z międzynarodowymi.

Międzynarodówka Spółdzielcza zbierze się w Zurychu

Komitet Centralny Międzynarodowego Związku Spółdzielczego zwołał do Zurychu na 7, 8, 9 i 10 października b. r. 16-ty międzynarodowy kongres spółdzielczy. Wśród zagadnień umieszczonych na porządku dziennym na uwagę zasługują sprawy: stosunku ruchu spółdzielczego do władz publicznych, międzynarodowej wymiany towarowej i przyszłej polityki M.Z.W.

W tygodniu poprzedzającym kongres odbędzie się szereg posiedzeń wstępnych oraz konferencji międzynarodowych organizacji pokrewnych.

Z Polski na kongres i konferencje wyjeżdża delegacja, złożona z kilkunastu osób reprezentujących: Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P. „Społem", Bank Gospodarstwa Spółdzielczego, Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane i Wydział Spółdzielczy Społeczno-Obywatelskiej Ligi Kobiet.

Katastrofa pociągu pośpiesznego Warszawa -- Jelenia Góra

Wczoraj, o piątej rano pod stacją Łódź Kaliska pociąg pośpieszny, idący z Wrocławia do Warszawy najechał na pociąg osobowy. Są zabici i ranni. Na miejsce wypadku wyjechali z Ministerstwa Komunikacji podsekretarz stanu W. Jastrzębski dyrektor Departamentu Ruchu inż. Z. Wiśniewski oraz komisja w celu ustalenia przyczyn i rozmiarów wypadku.

Dotychczas zdołano ustalić, że trzy ostatnie wagony pociągu osobowego zostały zupełnie zmiażdżone, grzebiąc pod sobą setki pasażerów. Zmasakrowane ciała zabitych leżały w promieniu 50 m. od miejsca katastrofy. W akcji ratowniczej brały udział wszystkie karetki Pogotowia, jakimi rozporządza Łódź.

Wiele ofiar w szpitalach znajduje się w stanie beznadziejnym. Oto ofiary, których nazwiska udało się dotychczas ustalić: Jadwiga Włodarczyk, Wł. Dwojak, Al. Konończyk, Al. Sobieraj, Tad. Kruk, Wikt. Janiak, Kazimierz Tywicki, Kazimiera Rutkowska, Bol. Makus, Ed. Plewiński, Józef Rzepecki, M. Heloń Januszczak, Jerzy Katia, Natalia Panterska i Śliwa.

Poseł Zilliacus w Łodzi

Z Warszawy do Łodzi przybył, bawiący w podróży po Polsce, parlamentarzysta angielski, poseł Labour Party p. Zilliacus, który wygłosił, w wypełnionej po brzegi sali Centralnego Robotniczego Domu Kultury, referat w języku polskim na temat problemów pokoju.

W godzinach wieczornych p. Zilliacus wziął udział w urządzonym przez TUR przyjęciu.

Przedstawiciel Indii u Mołotowa

PARYŻ. Przedstawiciel tymczasowego rządu indyjskiego Krishna Menon odbył 2-godzinną konferencję z Mołotowem. Rzecznik indyjski oświadczył, że omawiano sprawy, które nie mogą być ujawnione.

Kryzys polityczny w Egipcie

LONDYN. (PAP). Rząd egipski w swej ostatecznej odpowiedzi na propozycje brytyjskie domaga się wycofania wojsk brytyjskich z Egiptu w ciągu roku. Władze brytyjskie oświadczyły, że nie będą mogły wycofać swych wojsk z Egiptu w ciągu trzech lat. Rząd egipski, nie mogąc pójść na dalsze ustępstwo, podał się do dymisji.

Co dzień niesie

Gen. Anders

Jednocześnie z uchwałą o pozbawieniu obywatelstwa polskiego 75 generałów, pułkowników, podpułkowników i majorów, którzy wstąpili do Polskiego Korpusu Przysposobienia w Anglii, Rada Ministrów uchwaliła pozbawić obywatelstwa generała Władysława Andersa. Postać gen. Andersa i jego działalność — poczynając od wyprowadzenia Wojsk Polskich ze Związku Radzieckiego w najbardziej krytycznym okresie wojny z hitleryzmem, są dostatecznie znane. Uchwała Rady Ministrów, — jak się dowiadujemy, powzięta jednomyślnie, — jest więc tylko naturalną konsekwencją zastosowania polskich ustaw wobec byłego polskiego generała.

Obowiązująca dotychczas bez zmiany Ustawa o obywatelstwie z 1920 roku, jeden z podstawowych aktów ustawodawczych z pierwszego okresu odrodzenia Państwa po pierwszej wojnie światowej, zawiera w art. 11 oczywisty, prosty i słuszny przepis, że traci obywatelstwo polskie ten, kto wstępuje do armii innego państwa, bez zgody władz polskich.

Jeśli chodzi o gen. Andersa, to był on nie tylko jednym z twórców i organizatorów Korpusu Przysposobienia w Wielkiej Brytanii, organizacji paramilitarnej, stanowiącej część Armii Brytyjskiej, — co byłoby wystarczającym powodem dla pozbawienia go obywatelstwa.

Uchwała Rady Ministrów wymienia poza tym jeszcze szereg powodów tej decyzji. Gen. Anders nie podporządkował się Naczelnemu Dowództwu Wojska Polskiego, sam nie powrócił do kraju i czynił wszystko aby uniemożliwić powrót podległym mu żołnierzom; gen. Anders organizował i popierał walkę ośrodków terrorystyczno-dywersyjnych w kraju przeciw interesom Narodu Polskiego.

Skoro każdy z tych powodów byłby wystarczającym dla pozbawienia go obywatelstwa, Rada Ministrów słusznie zrobiła ogłaszając swą uchwałę o gen. Andersie. Uchwała ta wraz z postanowieniem o 75 oficerach, stanowiących gwardię przyboczną Andersa, powinna być jeszcze jedną przestrogą dla żołnierzy polskich na Zachodzie. Przestrogą i przypomnieniem obowiązujących w Polsce ustaw.

Anglicy nadal lądują w Grecji

NOWY JORK. Korespondent „New York Herald Tribune" donosi z Aten, że do Grecji przybyły z Bliskiego Wschodu świeże oddziały wojsk brytyjskich. Oddziały te wylądowały w szeregu portów greckich — przede wszystkim w Salonikach — i zostały skoncentrowane w Tessalii i Macedonii.

SPÓŁDZIELNIA
Owocarsko-Warzywnicza
„Samopomoc Chłopska"
w Warszawie
Zarząd Tel. 8-77-05, Starynkiewicza 7.
Dział Handlowy Tel. 8-72-88 Koszykowa 65.
Warzywa - Owoce - Przetwory
Wyroby Przemysłowe i Narzędzia Ogrodnicze

PIĘKNY OWOC
pracy polskiego przemysłu — to wyroby powstałej z gruzów
Fabr. Chem. M. LESZCZYNSKI i S-ka
w Warszawie, której fabrykaty z marką DRAKON docierają do najdalszych zakątków Polski przez organizację
SPOŁEM

Radioodbiorniki Sprzedaż — Kupno — Naprawa
STERO-RADIO
obecnie BRACKA 16

Komunalna Kasa Oszczędności
miasta st. Warszawy
CENTRALA Al. Jerozolimskie 41
ODDZIAŁY: ul. Targowa 65, ul. Radzymińska 2.
1. PRZYJMUJE: oprocentowane wkłady na książeczki oszczędnościowe na rachunki czekowe i lokaty terminowe.
2. WSPÓŁDZIAŁA: w dziele odbudowy Stolicy przez udzielanie pożyczek wekslowych, dyskontowych, hipotecznych i na rachunkach bieżących, w zakresie remontu, przemysłu i rzemiosła.
3. ZAŁATWIA: wszelkie operacje bankowe, jak przelewy, przekazy, inkaso i depozyty.
GŁÓWNE OPERACJE ZA 1946 ROK:
ponad zł. 200.000.000.— wkładów
„ zł. 86.000.000.— udzielonych kredytów. 1970

Piwo Okocimskie
dzięki swej niezrównanej jakości
stało się
najlepszym piwem w Polsce
REPREZENTACJA
NA WARSZAWĘ I WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE
WARSZAWA, CEGLANA 6

SLIPMATERIAŁ WARSZAWA
NARZĘDZIA
DLA PRZEMYSŁU i RZEMIOSŁA
MATERIAŁY SZLIFIERSKIE
„SLIPMATERIAL"
Warszawa, Al. Jerozolimskie 43, tel. 8-64-35
9021

SPORTOWE I WOJSKOWE
artykuły 1836
SPRZĘT ● UBIORY ● OBUWIE w dużym wyborze poleca
Spółdzielnia Sprzętu Sportowego
Warszawa, Marszałkowska 117 przy ul. Złotej

BCIA BALICCY Warszawa, Dobra 26, tel. 870-70
IZOLACJE KORKOWE budowlane, ocieplające, chłodnicze, przeciwkwasowe i t. p.
IZOLACJE OD WILGOCI Niszczenie grzyba. Karbolineum. Grzybojad.
KRYCIE DACHÓW Papa bitumiczna czarna i srebrzysta. Lepiki: dachowy i posadzkowy.

Prowincja Uwaga!
NAJTANIEJ W FIRMIE
HURT – DETAL
Farby, lakiery, aniliny
Art. mydlarskie
„CYKLOP"
Warszawa, Towarowa 6
Na wprost Dworca Głównego

Prowincja Uwaga!
najtaniej w Firmie
FARBY ● LAKIERY ● ANILINY
● ART. MYDLARSKIE ●
„CYKLOP"
Hurt – Detal
Targowa 56

UWAGA SMAKOSZE
Ziemie odzyskane nadsyłają już do Warszawy
PIWO WROCŁAWSKIE
doskonałej jakości
ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE

Jan Żerkowski
Prezes „Społem"

»Społem« po 35 latach działalności

Tegoroczny „Dzień Spółdzielczości", dzień w którym ruch spółdzielczy wychodzi ze swych warsztatów pracy gospodarczej i społecznej, by dać świadectwo światu, czego już dokonał i jakie są jego zamierzenia na przyszłość, łączy się z obchodem 35-lecia działalności „Społem". Ten fakt wskazuje, że ruch spółdzielczy nie jest nowy, nie przyszedł dopiero teraz, ale wynika z tkwiącego w polskim społeczeństwie dążenia do samodzielności gospodarczej równoległego do walki o niepodległość i niezależność polityczną.

Pierwsi pionierzy ruchu spółdzielczego w Polsce spostrzegli, jak głęboko założenia spółdzielcze odpowiadają psychice narodu polskiego. Sami w ogromnej większości pochodząc z ruchu niepodległościowego, widzieli jasno, że niezależność polityczna jest niczym bez niezależności gospodarczej, a tej w krajú naszym, poddanym długoletnim wpływom wielkiego, przede wszystkim obcego kapitalizmu, bez potężnego ruchu społeczno - gospodarczego, jakim była i jest spółdzielczość, nie da się uzyskać.

Spółdzielczość polska ze skromnych początków wyrosła dziś na ruch wielki i silny, uznany za współrzędny z innymi formami inicjatywy gospodarczej i społecznej. Stan ten podbudowała praca pokoleń działaczy spółdzielczych, którzy nie zrażając się trudnościami ,w ustroju społeczno - gospodarczym, wrogim dla założeń ruchu spółdzielczego, walcząc z niechęcią czynników rządzących w tym ustroju, — swym mrówczym, niestrudzonym wysiłkiem budowali zręby ruchu. Widzieli oni jasno błędy i niedomagania, z których najważniejszym było rozbicie ruchu na szereg niechętnych, a nawet wrogich sobie członów.

Ale myśl ich i praca wydała swoje owoce. W Odrodzonej Polsce, kiedy do władzy doszły klasy pracujące, z których inicjatywy, z dążenia do samodzielności wyrosła właśnie idea spółdzielcza, — ruch spółdzielczy stanął już połączony i jednolity do pracy nad odbudową naszego kraju i przebudową jego ustroju.

Upłynęło prawie dwa lata od historycznej uchwały Kongresu spółdzielczego w Lublinie. Dwa lata, które wykazały, jak owocnym był ten krok, jak nieistotnymi były zarzuty przeciwko idei jednolitości ruchu spółdzielczego. Niech mówią za nas cyfry:

Wszystkie przedwojenne organizacje, centralizujące w sobie działalność zrzeszonych w nich spółdzielni terenowych dosięgały w r. 1938 — 263 mil. zł. obrotów, co stanowiło zaledwie 1,42 proc. dochodu społecznego. Obroty Centrali gospodarczej zjednoczonej spółdzielczości polskiej Związku Gosp. „Społem" w pierwszym roku po odzyskaniu niepodległości osiągnęły sumę 6,6 miliardów zł. obiegowych ,a w cenach z r. 1938 — 816 mil. zł. Obroty pierwszego półrocza 1946 r. wyrażają się sumą — 19.412 mil. zł. przekraczając niemal trzykrotnie kwotę obrotu całego zeszłego roku. Spodziewamy się zaś, że w całym obecnym roku gospodarczym osiągniemy sumę 40 miliardów zł. obrotów zewnętrznych. Stosunek powyższy obrotów do dochodu społecznego stanowi. w roku 1945 12,1%, w roku obecnym przekroczył już 15 proc. Drugie tyle conajmniej wynoszą obroty spółdzielni terenowych, tak, że po wliczeniu obrotów wspólnych z Centralą możemy powiedzieć, że stosunków obrotów całej spółdzielczości polskiej przekraczą już 1/5 dochodu społecznego Polski.

Aparat gospodarczy „Społem", pokrywa dziś gęstą siecią przeszło 300 oddziałów i składnic cały kraj, docierając do każdego miasta i miasteczka powiatowego, a zrzeszona w Związku masa 8000 spółdzielni handlowych stanowi doskonałą podbudowę społeczną i gospodarczą.

Produkcja społeczna, znajdująca się przed wojną w powijakach, ma przed sobą wspaniałe widoki rozwoju. Ruch spółdzielczy po przejęciu od Państwa młynarstwa, przygotowuje się do rozszerzenia swej działalności także na inne tereny przemysłu spożywczego, gdzie wszędzie posiada już gotowe kadry.

Te osiągnięcia gospodarcze stawiają dziś „Społem" w rzędzie największych organizacji gospodarczych świata. Obrotami ustępujemy już tylko spółdzielczym centralom Związku Radzieckiego i Wielkiej Brytanii. A w kraju naszym niewątpliwie „Społem" wywalczyło sobie pierwsze miejsce.

Zawdzięczamy to nie tylko wysiłkom i pracy szerokiej rzeszy działaczy i pracowników spółdzielczych, lecz także sprzyjającym warunkom, jakie spółdzielczość polska znalazła w demokratycznej Polsce. Bez rewolucji społecznej, jaka przeszła przez nasz kraj, wyzwalając człowieka pracy, nie byłoby mowy o podobnym rozwoju. Przedwojenna atmosfera niechęci i nieufności ustąpiła w nowej Polsce nastrojom współpracy i zaufania, czego wyrazem jest powierzenie spółdzielczości coraz poważniejszych zadań gospodarczych.

Ruch spółdzielczy w Polsce docenia należycie swoje obowiązki i zadania. Przystąpił do nich z całą świadomością konieczności wkładu wszystkich form inicjatywy w odbudowę i przebudowę życia społeczno - gospodarczego. Przystąpił ,jako jeden z pierwszych, dając tym wyraz swej woli współpracy w dziele ogólnym, które jest dziełem wspólnym, własnością całego naszego narodu.

Jeżeli na przestrzeni 2 lat ujawniły się jeszcze braki i niedomagania w naszym ruchu, których źródła należy w pewnej mierze szukać i w zniszczeniach moralnych, jakich dokonała ostatnia wojna, to okres obecny i przyszłość najbliższa jest i będzie pogłębieniem nurtu ideowego ruchu, by stał się on pełnym obrazem dążeń społeczno - gospodarczych narodu w obecnej rzeczywistości polskiej.

Zjazd ludzi nauki
rozpoczął obrady

W dniu 28 b.m. rozpoczęły się w lokalu Zarządu Głównego TUR w Warszawie dwudniowe obrady przeszło stukilkudziesięciu rektorów, profesorów i pracowników nauki z całej Polski, poświęcone aktualnym zagadnieniom wyższych zakładów naukowych: młodzieży akademickiej, organizacji nauki i pracowników nauki. W obradach wziął udział wiceprezydent KRN tow. St. Szwalbe. Imieniem TUR powitał zebranych Prezes Zarządu Głównego TUR, tow. poseł dr. Henryk Jabłoński.

Po przemówieniu oddaje tow. poseł Jabłoński przewodnictwo w ręce prof. tow. Raabego, rektora Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej. Następnie zabiera głos tow. wiceprezydent Stanisław Szwalbe, który wygłasza przemówienie w imieniu własnym i w imieniu premiera tow. Osóbki-Morawskiego.

Szczegółowe sprawozdanie ze Zjazdu zamieścimy jutro.

Sztandary i obowiązki
Ruch spółdzielczy narzędziem w ręku ludu

Dlaczego tęczowe sztandary nad zwykłymi sklepikami? Dlaczego wielkie hasła na wystawach — wśród słoików z marmeladą i bochenków chleba? O co właściwie chodzi w spółdzielczości? O handel, czy o rewolucję, o przedsiębiorstwo, czy o ruch społeczny?

Spółdzielnia jest przedsiębiorstwem. To jest pierwsza i podstawowa prawda. Jakiekolwiek cele ma spełnić — musi być przede wszystkim dobrym przedsiębiorstwem. Albo nie będzie jej wcale.

Że spółdzielnia jest przedsiębiorstwem — to nie znaczy wcale„ że jest „takim samym" przedsiębiorstwem, jak wszystkie inne — przedsiębiorstwa kapitalistyczne. Różni się od nich „tylko" dwiema zasadami: zasadą „jeden członek, jeden głos" — bez względu na ilość kapitału wniesionego do przedsiębiorstwa i zasadą podziału zysku nie w stosunku do udziału w kapitale — ale w stosunku do zaspokojonych przez przedsiębiorstwo potrzeb członków-robotników, chłopów, rzemieślników, pracowników umysłowych — jednym słowem: pracujących.

Te dwie zasady znaczą w praktyce „tylko" tyle: kapitał jest pozbawiony w przedsiębiorstwie spółdzielczym władzy i korzyści. Władza i korzyści należą do pracujących. Kapitał jest tylko tym, czym być powinien — narzędziem, nie panem człowieka i pracy ludzkiej.

Spółdzielnia jest przedsiębiorstwem pracujących. I gospodarka spółdzielcza jest gospodarką pracujących.

*

Nowa klasa społeczna u władzy gospodarczej — nowa inicjatywa — nowe cele gospodarowania. Pracujący w gospodarce kapitalistycznej nie mają władzy, nie mają inicjatywy, nie mogą stawiać celów gospodarce narodowej.

W gospodarce narodowej — my, pracujący, jesteśmy gospodarzami. My wprowadzamy do gospodarki narodowej świeżą inicjatywę twórczą dotychczas biernej ogromnej większości narodu. I my stawiamy cele: nasze własne cele, nasze własne potrzeby i dążenia.

*

Władza gospodarcza dla pracujących. Inicjatywa pracujących. Cele pracujących w gospodarce — to jest przecież socjalizm.

Spółdzielczość, jak każdy ruch prawdziwie wyzwoleńczy pracujących, jest z istoty swej socjalizmem, czy chce, czy nie chce, czy o tym wie, czy nie.

Albo nie jest spółdzielczością — jak te przebrzmiałe szkoły spółdzielcze, które uważały spółdzielnie za środek do bogacenia i wychowania jednostek spośród pracujących na drobnych i średnich przedsiębiorstwach kapitalistycznych.

*

Spółdzielczość jest gospodarczym ruchem socjalistycznym — ale nie jest ani jedyną, ani wystarczającą drogą do socjalizmu w gospodarce.

Dziś, na doświadczeniach z faszyzmem wiemy, że spółdzielczość sama, po prostu rozwijając się gospodarczo, nie uspołeczni całej gospodarki, nie przeprowadzi rewolucji społecznej.

Bez państwa ludowego, bez świadomego społecznie człowieka — a więc bez pomocy politycznego i kulturalnego ruchu pracujących, spółdzielczość pozostanie zawsze tylko skromnym zastrzeżeniem na marginesie ustroju kapitalistycznego.

*

Tyle trzeba wiedzieć o spółdzielczości, żeby zrozumieć jej rolę w nowej, ludowej gospodarce polskiej, którą budujemy. Nowa gospodarka polska, jak wszystko w nowej Polsce, ma służyć narodowi pracującemu.

Spółdzielczość, dzieło pracujących z ich codziennych potrzeb wyrosłe, ma służyć codziennym, najpilniejszym potrzebom człowieka pracującego. Chleb i artykuły codziennej potrzeby dla pracujących w miastach, zboże i najważniejsze produkty pracy chłopa — to jej główny obszar działania. To określa odcinek spółdzielczy w gospodarce polskiej.

Rozróżniam dwa typy gałęzi gospodarki narodowej: gałęzie pracujące dla wielkich celów narodu i gałęzie, pracujące dla codziennych potrzeb człowieka.

Pierwsze — to gałęzie kluczowe, decydujące o obronności państwa, o kierunkach i tempie rozwoju gospodarczego, o zasadach podziału dochodu społecznego. Drugie — to przemysł spożywczy i handel. Jedne i drugie ostatecznie mają służyć człowiekowi pracy, jego ideałom i potrzebom materialnym. Pierwsze — gałęzie kluczowe — mają mu służyć — jako obywatelowi, drugie — w ramach narzuconych przez pierwsze, mają mu służyć bezpośrednio, jako jednostce.

Spółdzielczość nie powinna i nawet nie może sięgać do dziedzin kluczowych. To jest dziedzina państwa ludowego, narzędzia pracujących, jako obywateli.

Spółdzielczość może, powinna i po to jest, żeby decydowała w gałęziach pracujących bezpośrednio dla codziennych potrzeb człowieka.

Nie chodzi o monopol spółdzielczości w tej dziedzinie. Chodzi o decydujący wpływ, bo wpływ spółdzielczości oznacza wpływ pracujących zrzeszonych właśnie po to, żeby swoje sprawy wziąć w swoje ręce.

*

Nowa gospodarka polska ma być gospodarką demokratyczną, to znaczy gospodarką, kierowaną przez lud, dla celów ludu. Państwo ludowe stoi na jej czele, trzymając w garści sterowe gałęzie przemysłu.

Ma być też gospodarką mieszaną, w której skład ma wejść przedsiębiorczość państwowa, spółdzielcza, prywatna, przedsiębiorczość pracujących — chłopów i rzemieślników, i wreszcie prywatna przedsiębiorczość drobna i średniokapitalistyczna.

Jak każda nowoczesna gospodarka — polska gospodarka ma zmierzać do planowości.

Demokratyczna, planowa gospodarka mieszana — jest nowością w stosunkach społeczno-gospodarczych. Ku niej wprawdzie idzie w wielu krajach, ale nigdzie nie stworzono jej, jak u nas, świadomie i rewolucyjnie. Dlatego na miejscu jest troska — jak powiedzie się budowa tego nowego ustroju? Jak będzie działał?

Powiedzie się. Napewno się powiedzie, jeżeli rozwiążemy trzy zagadnienia. Pierwsze — jak pogodzić wielość gospodarstw chłopskich i rzemieślniczych z jednym planem gospodarczym państwa. Drugie: jak podporządkować anarchiczną i antyludową w tendencjach inicjatywę kapitalistyczną — demokratycznemu celowi gospodarki i kierownictwu państwa ludowego. Trzecie—jak wychować pracujących na gospodarzy gospodarstwa narodowego.

*

Gdzie tylko chłop jest chłopem — samodzielnym gospodarzem na swoim, nie ma innego sposobu ujęcia w całość i zorganizowania gospodarki wiejskiej poza — spółdzielczością.

Spółdzielczość jest organizatorem samodzielnych gospodarstw pracujących.

*

Na inicjatywę kapitalistyczną w ramach gospodarki polskiej ma zasadniczy wpływ kluczowa gospodarka państwa ludowego. Ale to nie wystarczy. Wiemy, że nie dość jest ustalić ogólne podstawy gospodarcze pracy handlu prywatnego, nie dość ustalić ceny, które handel i przemysł prywatny płaci za dobra, dostarczone mu przez państwo. Rzeczą nie mniej ważną jest wpływać na ceny, których inicjatywa prywatna żąda od pracujących. Wtedy tylko można uregulować koszty pośrednictwa. Nie pomoże tu ani milicja, ani komisje cennikowe.

Musi obok inicjatywy prywatnej stanąć ktoś, kto będzie spełniał tę samą pracę, co ona, ale dla dobra pracujących, kto jedynie skuteczną siłą konkurencji narzuci warunki zorganizowanych pracujących całemu aparatowi wymiany i drobnego przemysłu.

Tym społecznym konkurentem inicjatywy prywatnej może być tylko spółdzielczość.

Spółdzielczość jest regulatorem inicjatywy prywatnej.

Spółdzielczość nie jest aniołem gospodarczym, zesłanym z nieba ku podniesieniu maluczkich. Spółdzielczość jest narzędziem ludzkim — i tylko narzędziem. Tyle zdziałała, ile zdziałają nią ludzie. Ile zdziałamy nią my sami — pracujący.

Dużo jest powodów do narzekań na spółdzielczość, ale tylko jedna rada: ująć nareszcie to narzędzie krzepko w swoje ręce, poprawić — i robić.

Zbudowaliśmy dotąd aparat spółdzielczy. Ale spółdzielczość nie może być tylko aparatem, bo nie będzie spółdzielczością. Spółdzielczość jest ruchem społecznym — jednym z ruchów społecznych ludu pracującego. Musimy wypełnić ramy aparatu żywą treścią ludzką. To na dzisiaj główne zadanie w spółdzielczości. Więcej — to egzamin dojrzałości obywatelskiej pracujących w gospodarce.

Narzędzie czeka na ręce ludu.

ADAM RAPACKI

Spółdzielczość—to nie suma drobnych sklepików

Mówimy i piszemy o trzech sektorach gospodarczych w Polsce: państwowym, spółdzielczym i prywatnym. Czy jednak podział ten jest jedynym podziałem? Czy w naszym gospodarstwie narodowym nie można przeciągnąć innej linii granicznej? Wydaje się, że — można i należy.

Jedne przedsiębiorstwa pracują dla zysku swych właścicieli, stanowią narzędzie dorabiania się osobistego; mogą być prowadzone najuczciwiej i najsprawniej w świecie, ale mimo to nie zaliczymy ich do rzędu przedsiębiorstw, w których czynności gospodarcze są środkiem wykonania służby społecznej. Przedsiębiorstwa — biorąc przykładowo — gastronomiczne (restauracje, kawiarnie i t. p.) istnieją nie po to, aby służyć wyżywieniu mas, racjonalizacji spożycia etc., lecz dlatego, że ich prywatni właściciele eksploatują konieczność spożywania posiłków, a wysoka marża zarobkowa w tym przemyśle skłania ich do lokowania w nim swych kapitałów. Handel prywatny bazuje się zazwyczaj na t. zw. prowizji, przez co kierownik czy pracownik danej placówki handlowej zainteresowany jest wyłącznie osobiście w rozszerzaniu jej obrotów bez względu na ich jakość, celowość, konsekwencje ogólno - gospodarcze itd. Tymczasem pracownik lub kierownik spółdzielni albo Związku „Społem" nic osobiście nie zyska na tym, że obroty wzrosną. Czy w takim razie nie dba o ten wzrost? Przeciwnie — dąży on do rozszerzenia obrotów po to, by objąć nimi jak najszersze grono dostawców lub odbiorców w poczuciu i zrozumieniu SŁUŻBY SPOŁECZNEJ, dla której powołano do życia oddział „Społem" lub spółdzielnię.

I dlatego można i należy podzielić przedsiębiorstwa na takie, które dążą do zysku indywidualnego ich właścicieli, i takie, które spełniają rolę społeczną. W tej drugiej grupie spotykają się ze sobą: państwo, samorząd terytorialny i spółdzielczość. I dlatego spółdzielczość, choćby posługiwała się techniką pracy rzemieślnika, przemysłowca lub kupca, jest i musi być bliższa państwu, aniżeli t. zw. inicjatywie prywatnej czyli indywidualnej — na zysk obliczonej — formie gospodarowania.

Spółdzielczość, pomyślana jako korektura systemu prywatno - kapitalistycznego, — stała się w ostatnich latach uzupełnieniem systemu państwowo - kapitalistycznego. Niektórzy widzą w niej nawet swego rodzaju aparat państwowy. Zarazem pełni ona rolę jak gdyby amortyzatora, usuwającego złe skutki nieuniknionego zetknięcia się gospodarki publicznej, z natury rzeczy biurokratycznej, z gospodarką indywidualną, z natury rzeczy anarchiczną. Dzięki spółdzielczości państwo, którego spółdzielczość jest uspołecznionym wykonawcą, pomocnikiem, zastępcą itp., oddziaływa systemem gospodarczym na drobne warsztaty produkcyjne i na masy indywidualnych spożywców. Spółdzielczość organizuje drobną produkcję, a przede wszystkim spożycie, w duchu dyspozycji państwa i gospodarki uspołecznionej. Co jest przy tym nie bez znaczenia, spółdzielczość podejmuje się tych wszystkich funkcji nawet wówczas, gdy jej za to z góry nie zapłacono lub gdy tytuł własności nie został na nią przepisany; gospodarstwo jednostkowe nigdyby się na to nie zgodziło, nie wchodząc w społeczne konsekwencje podobnej odmowy.

Wielu z nas nie może się jeszcze pogodzić z przemianami spółdzielczości na przestrzeni ostatnich lat 7. Nie zdają oni jednak sobie sprawy, że primo — już przed wojną „Społem" coraz częściej bywało używane przez państwo do spełniania takich czy innych funkcji gospodarczych pod kątem społecznym i publicznym, a secundo — w czasie okupacji nie było innego czynnika ZORGANIZOWANEGO poza spółdzielczością. Mechanizmu tego nie zmieni nasz uczuciowy stosunek do spraw z tego okresu. I gdyby okupant spółdzielczość zlikwidował, rząd polski natrafiłby na przeszkody nie do pokonania. Od kłopotów wybawił go gospodarczy aparat służby społecznej.

Ewolucja nie była roczdelska — to pewne. Mówmy raczej o rewolucji, o gwałtownym rozroście funkcji i środków, bo inaczej być nie mogło. Przed wojną „Społem" zatrudniało z górą tysiąc pracowników, w czasie wojny — na zmniejszonym do 2/3 terytorium — ponad 4 tysiące, obecnie zaś dużo więcej ponad 20 tysięcy. A jednocześnie nie mało ludzi z sektora spółdzielczego przeniosło się do sektora państwowego, — służąc mu fachowością i społecznym zacięciem. Że przy tej pośpiesznej rozbudowie kadry spółdzielczość popełniła szereg pomyłek, to nieuniknione i powszechne. Obiektywny obserwator stwierdzi, że odsetek nieuków i ludzi nieuczciwych okazał się w spółdzielczości znacznie niższy, niż gdzieindziej.

A mimo to aparat spółdzielczy — hurtowy i detaliczny — jest ciągle kozłem ofiarnym opinii publicznej i niektórych kół urzędniczych. Wady tego aparatu jakże często są prostą konsekwencją aparatu zleceniodawczego, a „grzechy" spółdzielczości nierzadko są grzechami dostawców, odbiorców, komunikacji itp. Czyż nie ma chętnych do dzielenia skóry na niedźwiedziu — zgłaszających się po cichu z pretensjami „spadkowymi", a jawnie rzucających gromy oburzenia i potępienia na każde—choćby niezawinione — potknięcie się spółdzielczości? Przed wojną spożywcy utyskiwali na kupców prywatnych, dzisiaj wymyśla się tylko spółdzielniom i ich centrali gospodarczej. Przed wojną przedmiotem ataków był jedynie detal, hurt zaś był ukryty za żelazną kurtyną; dzisiaj ten ostatni jest stale przedmiotem dochodzeń, badań, kontroli itp., bo jest hurtem spółdzielczym, a nie prywatnym. W żadnym przedsiębiorstwie państwowym i prywatnym kontrola publiczna nie jest tak drobiazgowa i częstotliwa, jak właśnie w przedsiębiorstwie spółdzielczym, którego przecież sama istota nie pozwala na podwójną buchalterię.

Ci, którym nie w smak jest rozwój spółdzielczości, nazywają go sztucznym i nienaturalnym. Są też spółdzielcy, którzy przeraziło NARZUCONE BIEGIEM WYPADKÓW tempo ewolucji ruchu spółdzielczego od małego sklepiku do olbrzymich hurtowni. Jedni i drudzy chcą powrotu do przeszłości: ci z zawiści, tamci z niezrozumienia istoty rzeczy. A istota rzeczy tkwi w tym, że spółdzielczość stała się DEMOKRACJĄ KIEROWANĄ. Bo nie można tak wielkiego mechanizmu zostawić w rękach ludzi, kierujących się raczej dobrą wolą, aniżeli fachowością na szczeblu całego państwa czy okręgu. Spółdzielczość już nie jest zrzeszeniem drobnych sklepików. I w W. Brytanii, gdzie ewolucja była wolniejsza, bo dłuższa, stało się podobnie.

Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że spółdzielczość — w wyniku zmian w państwowej polityce wyżywieniowej — musi większy, niż ostatnio, nacisk położyć na zagadnienia handlowe, podczas gdy akcent, położony na akcję zleconą, będzie malał. Nie zmaleje on jednak do zera, gdyż państwo musi w tym czy innym sensie opierać się o aparat gospodarczy masowy i zorganizowany. Ale nawet w odniesieniu do operacji typu — że tak powiem — kupieckiego spółdzielczość nie może się wyrzec plusów i korzyści, jakie daje wielka, masowa, kierowana organizacja gospodarcza. My, Polacy, łatwo zapominamy o tym, że alianci pobili Niemców m. in. dzięki organizacji którą przerabiali wpierw na polu przedsiębiorstw — wielkich, operujących masami — zanim zastosowali ją na polu bitwy i strategii.

I dlatego nie należy bać się dalszego rozwoju spółdzielczości, którego kierunek w dużym stopniu przesądza ustawa o unarodowieniu przemysłu, oddająca np. przemysł spożywczy w zasadzie w ręce spółdzielczości. Można pomyśleć o takim układzie organizacyjnym, któryby pozwolił hurtowi spółdzielczemu działać sprężyście i tanio, ale nie należy uniemożliwiać — np. poprzez wadliwą politykę akcji zleconej — dobór właściwych metod i środków działania. A osłabiać spółdzielczość — to pozbawić państwo wiernego sojusznika w walce o prymat służby społecznej przed wyzyskiem i korzyścią kapitału jednostkowego.

K. SOKOŁOWSKI.

Henryk Świątkowski
Minister Sprawiedliwości

ROLA SPÓŁDZIELCZOŚCI
w ustroju demokratyczno-ludowym

Spółdzielczość powstała w ustroju kapitalistycznym pod osłoną polityczną liberalizmu. Jako organizacja osób nie posiadających kapitału, które własną starannością postanowiły zaspokoić elementarne potrzeby swych członków, poza kapitalistyczną strukturą pośrednictwa, spółdzielczość dopuszczona została do obrotu gospodarczego w przekonaniu, że będzie ona działała na drobnym jedynie marginesie życia gospodarczego, nie tyle jako czynnik gospodarczy, ile raczej jako pewnego rodzaju instytucja opieki społecznej. W ten sposób w strukturze prawnej ustroju kapitalistycznego została stworzona możliwość powoływania do życia zrzeszeń, działających na zasadach zupełnie odmiennych, niż cała reszta życia gospodarczego. Gdy bowiem racją istnienia przedsiębiorstwa kapitalistycznego jest dążenie do zysku, to podstawą istnienia przedsiębiorstwa spółdzielczego jest zaspokojenie potrzeb i pomoc wzajemna. Możność zakładania spółdzielni dopuszczona została z milczącym zastrzeżeniem, że nie będą mogły one nigdy odgrywać takiej roli, która by im pozwalała wywierać wpływ na podstawowe procesy gospodarcze. Spółdzielczość w ustroju kapitalistycznym miała stale pozostawać na peryferiach życia gospodarczego.

Tymczasem drobne zrzeszenia, powołane dzięki zaradności ludzi pracy i trosce o organizację pomocy wzajemnej w warstwach nieposiadających, łączą się we wspólne organizacje, tworząc po pewnym czasie usilnej pracy, wspólnie z ruchem zawodowym i politycznym świata pracy, potęgę gospodarczą, która stawała się groźną dla gospodarki kapitalistycznej.

Po pierwszej wojnie światowej ruch spółdzielczy stworzył wielkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, które stanowiły poważną konkurencję dla przedsiębiorstw prywatno-kapitalistycznych. To też w okresie narastającej fali faszystowskiej reakcji, wzbierającej brutalną, niszczycielską siłą w Europie i poza Europą, spółdzielczość, podobnie jak ruch zawodowy i polityczny świata pracy, poddana została ścisłej reglamentacji lub podlegała likwidacji (Włochy, Niemcy i in.). Antyspółdzielcze nastawienie faszyzmu, niezależnie od jego nazwy w różnych krajach, było próbą ratowania kapitalizmu m. in. środkami swoistego planowania w ramach gospodarowania kapitalistycznego.

Gdy po krwawej wojnie nastąpiła likwidacja faszyzmu w różnych jego odcieniach i nazwach, w różnych krajach, przystąpiono do budowy nowego ustroju społeczno-gospodarczego, ustroju, którego podstawę stanowi zabezpieczenie interesów oraz uwzględnienie potrzeb i ideałów szerokich warstw ludowych i który nazywamy demokracją ludową. W tym nowym ustroju demokratyczno-ludowym spółdzielczość zajęła zupełnie inne, poczesne stanowisko. Nie jest ona już spychana na margines życia gospodarczego, lecz staje się jedną z jego kardynalnych podstaw. Spółdzielczość nie tylko została dopuszczona do życia prawnego i obrotu, lecz w ramach ogólnopaństwowego planu gospodarczego przeznacza się jej do wykonania zadania, które ze spółdzielczości czynią niezbędny i kluczowy element mechanizmu gospodarczego. Jak to wykazuje struktura ustroju gospodarczego np. Polski i Jugosławii, w demokracji ludowej spółdzielczość stanowi niezmiernie ważną pozycję tego ustroju.

Wśród działaczy spółdzielczych, zwłaszcza w okresie przed drugą wojną światową, rozwijana była z zamiłowaniem myśl o państwie spółdzielczym czy rzeczypospolitej spółdzielczej. U podstaw tego rodzaju myśli tkwiło przekonanie, że ruch spółdzielczy stworzy dostateczną potęgę, aby własnymi siłami przebudować dotychczasowy ustrój gospodarczo-społeczny zgodnie z ideałami spółdzielczymi. Tym dotychczas spółdzielczym, prowadzącym do odsuwania się ruchu spółdzielczego od ruchu zawodowego i politycznego świata pracy, odebrał podstawy rozwój społeczno-polityczny lat ostatnich.

Ustrój demokratyczno-ludowy — to nie jest państwo spółdzielcze. Ustrój demokratyczno-ludowy jest ustrojem zabezpieczającym światu pracy prymat w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym, bez względu na to czy świat pracy jest zorganizowany w spółdzielczości, czy też opiera się na kierownictwie państwowym. Przeprowadzenie zasady prymatu pracy nie tylko w rolnictwie, ale także w życiu politycznym, w działalności gospodarczej i kulturze społecznej, jest możliwe tylko przy współdziałaniu wszystkich sił i ruchów społecznych, które do tego celu zmierzają: politycznych, zawodowych, spółdzielczych i kulturalnych. Gwarantem trwałości oraz utrzymania tej zasady jest państwo demokratyczno-ludowe. Przeprowadzenie przez państwo demokratyczno-ludowe gospodarki planowej, jest wyraźną zasadą nowego ustroju gospodarczego. Właściwie spółdzielczość, cały aparat, wytworzony przez ruch spółdzielczy, do planu państwowego, udział spółdzielczości w tworzeniu tego planu, stanowi gwarancję, że plan gospodarczy będzie brał pod uwagę również te interesy gospodarczo-społeczne, których wyrazicielem jest i zawsze był ruch spółdzielczy.

Obowiązująca od 31 stycznia 1946 r. Konstytucja Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii (F. L. R. J.) w następujący sposób bazuje rolę spółdzielczości w życiu gospodarczo-społecznym nowej Jugosławii. „Środki produkcji w F. L. R. J. stanowią bądź własność ogólno-ludową, to znaczy własność w rękach państwa, bądź własność ludowych organizacyj spółdzielczych, bądź też własność prywatnych osób fizycznych i prawnych..." (art. 14). „Państwo nadaje kierunek życiu i rozwojowi gospodarczemu drogą ogólnego planu gospodarczego, opierając się o państwowy i spółdzielczy sektor gospodarczy i wykonując ogólną kontrolę nad prywatnym sektorem gospodarczym..." (art. 15). „Państwo zwraca szczególną uwagę i udziela pomocy oraz ulg ludowym organizacjom spółdzielczym" (art. 17).

Przed spółdzielczością w Polskiej Rzeczypospolitej Demokratyczno-Ludowej stoją wspaniałe widoki i drogi rozwoju w dotychczasowych i nowych dziedzinach życia (spółdzielczość producentów, spółdzielczość kredytowa, spółdzielczość zdrowia i t. d.). Przyszła konstytucja naszego Państwa będzie musiała ściśle określić i prawnie umocnić tę pozycję spółdzielczości, którą zdobyła ona sobie przez swoją troskę i dbałość o interesy świata pracy oraz przez wytworzenie sprawnego aparatu gospodarczego, który okazał wielką prężność w czasach największych trudności gospodarczych i załamywania się gospodarstwa kapitalistycznego.

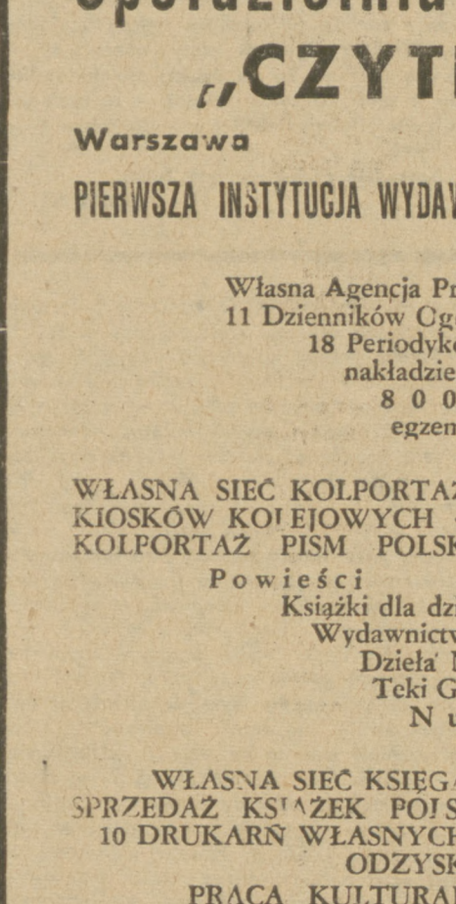

Magazyn zboża, t. zw. silos, w porcie gdyńskim jest pod zarządem „Społem"

Zw. Gospodarczy „Społem"

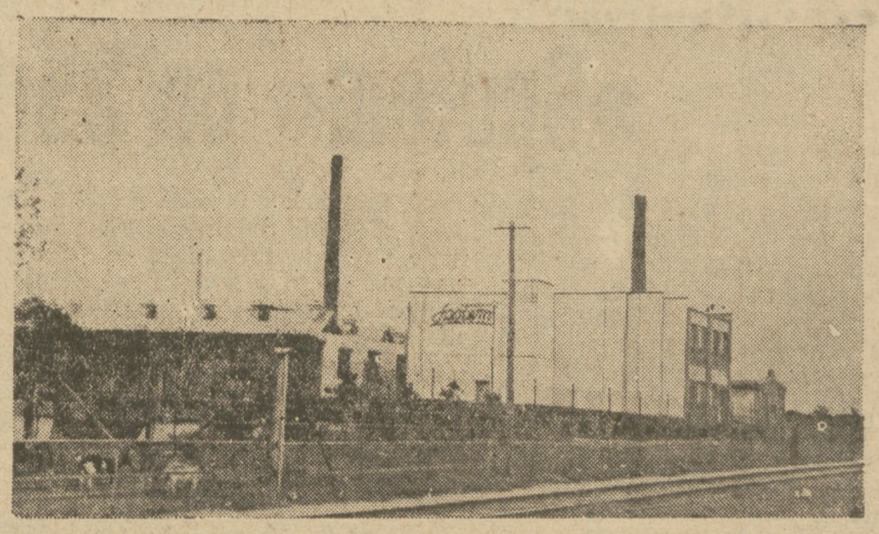

Widoczny na fabryce napis „Społem" znaczy dziś wiele zakładów przetwórczych i wytwórczych na terenie całego kraju.

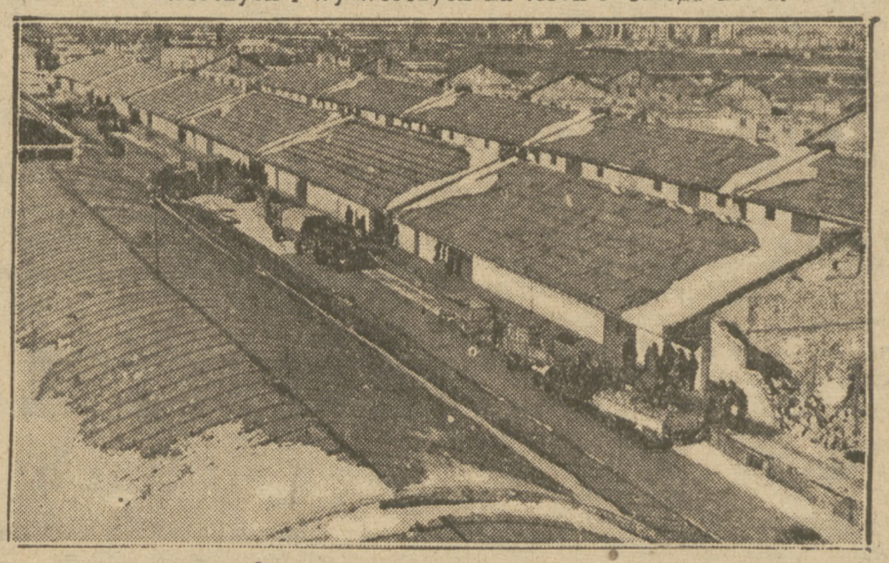

Tak wyglądają z lotu ptaka magazyny „Społem" na Stawach w Warszawie

Pionier budownictwa spółdzielczego
S P B w obliczu nowych zadań

Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane, znane już dzisiaj w kraju dość szeroko, wkroczyło od kilku miesięcy na nowe tory pracy, z którymi warto zaznajomić choć pokrótce opinię publiczną.

S. P. B. spełniało dotychczas wyłącznie rolę przedsiębiorstwa budowlanego. Trochę budowało, więcej, nawet bardzo dużo remontowało, przeprowadzało szereg poważnych robót inżynierskich (zapory wodne, mosty, odbudowa wiaduktu), budowało wzorowe osiedla wiejskie w Piasecznie, przeprowadzało elektryfikację szeregu wsi i t. d.

Wykonawstwo budowlane S. B oparto na nowych — obcych kapitalistycznym przedsiębiorstwom, zasadach. Zamiast pogoni za zyskiem, szybkiego dorabiania się na tandecie budowlanej i wyzysku pracowników, SPB dąży do wykonawstwa solidnego, potanienia kosztów przez zastosowanie w budownictwie nowych metod i współczesnego sprzętu, oraz do świadomego współdziałania rzesz swych pracowników, czyniąc z wyzyskiwanych najmitów współgospodarzy przedsiębiorstwa.

SPB — PIONIEREM BUDOWNICTWA SPÓŁDZIELCZEGO

Działalność SPB nie wyczerpuje się jednak tylko w prowadzeniu robót budowlanych i inżynierskich. SPB ma dalej idące ambicje. Chce być pionierem budownictwa spółdzielczego wogóle, zmierza do tego, by stać się ośrodkiem, skupiającym całą akcję spółdzielczą na tym odcinku.

Jak wiadomo, przemysł budowlany nie uległ nacjonalizacji i jest właściwie jedynym poważnym przemysłem, w którym inicjatywa prywatna ma niczym nie skrępowane możliwości. Czy ma to oznaczać, że budownictwo stanie się wyłączną domeną kapitału prywatnego, że budować się będzie tylko dla zysku przedsiębiorcy i według takich kryteriów, jakie wysuwa chęć wzbogacenia się prywatnego przedsiębiorcy? Jest to problem tym bardziej ważki, że zniszczenia powojenne wysuwają odbudowę kraju na czołowe miejsce, a tym samym przemysł budowlany jest, społecznie biorąc, w dobie obecnej chyba najważniejszy. Stanowiłoby więc poważne niebezpieczeństwo, gdyby tak ważny odcinek życia podlegał wyłącznej regulacji kapitalistycznego wyzysku i według jego wymogów był regulowany.

Przemysł budowlany — to pojęcie złożone. Wchodzi tu w grę cały szereg przedsiębiorstw branżowych: murarskie, ciesielskie, malarskie, ziemne, instalacyjne, stolarskie i t. d. Stąd też na tym odcinku przedsiębiorstwa — kolosy egzaminu nie zdały. Jest to typowy przemysł drobny, zwłaszcza, że z natury rzeczy, mechanizacja pracy ma tu ograniczone możliwości. Właśnie ze względu na swoją strukturę, nie został on objęty dekretem o nacjonalizacji. W tej więc dziedzinie forma spółdzielcza, z jej giętkością i elastycznością, wydaje się najbardziej odpowiednia.

Nie może tu wchodzić w grę jedno wielkie przedsiębiorstwo, operujące w całym kraju, z dziesiątkami, czy setkami tysięcy pracowników. Stałoby się ono bardzo szybko jakimś urzędem, pracującym drogo, powoli i ciężko.

FACHOWE SPÓŁDZIELNIE PRACY

Uspołecznienie przemysłu budowlanego musi iść poprzez branżowe spółdzielnie pracy, lokalne przedsiębiorstwa budowlane i centralę gospodarczą i rewizyjną tych placówek. Poszczególne grupy fachowe (murarze, cieśle, stolarze i t. d.) winni łączyć się w branżowe spółdzielnie pracy. Zamiast poszczególnego pracownika na rynku, wystąpi ich zrzeszenie, ze wszystkimi stąd wynikającymi korzyściami.

Spółdzielnie te będą zrzeszać ludzi znających swój fach, nie posiadających natomiast z reguły dostatecznego wyrobienia handlowego. Nie powinny więc one prowadzić samodzielnych interesów, wchodzić w bezpośrednie stosunki ze zleceniodawcami, chyba, że chodzi o bardzo drobne roboty. Spółdzielnie pracy winny być natomiast fachowymi komórkami, przy pomocy których i na ich własną odpowiedzialność prowadzić będą prace budowlane przedsiębiorstwa spółdzielcze wyższego typu. Kto ma wchodzić w ich skład? Dwie zasadnicze grupy: zleceniodawcy, a więc instytucje, które mają zamiar budować i wykonawcy, ci, którzy będą budować. Zleceniodawcami będą instytucje samorządu terytorialnego, spółdzielnie spożywcze i wszelkich innych rodzajów, a w pierwszym rzędzie spółdzielnie mieszkaniowe, ubezpieczalnie społeczne, przedsiębiorstwa państwowe i uspołecznione itd. Wykonawcy reprezentować będą ich spółdzielnie pracy oraz organizacje zawodowe. Te przedsiębiorstwa spółdzielcze w skali powiatowej będą podejmować się wykonawstwa budowlanego, instalacyjnego i robót inżynierskich, będą powoływać do życia i otaczać opieką spółdzielnie pracy, prowadzić wytwórnie materiałów budowlanych, prowadzić wreszcie działalność spółdzielczo-wychowawczą.

ZADANIA CENTRALI GOSPODARCZEJ

Spięte, jak klamrą, będą one swą własną centralą gospodarczą. Centrala ma mieć na celu: zakładanie, organizowanie i nadzorowanie spółdzielni lokalnych, organizowanie zaopatrzenia tych spółdzielni w sprzęt budowlany, zwłaszcza ciężki, zapewnienie środków transportowych i materiałów pędnych, prowadzenie prac badawczych, laboratoriów i biur studiów w dziedzinie budownictwa, pomoc kredytową, centralizację akcji wychowawczej i propagandowej, szkolenie kadr w skali ogólno krajowej.

Taką właśnie Centralą Gospodarczą Spółdzielni Budowlanych staje się SPB. Z przedsiębiorstwa budowlanego przekształciło się na swym Walnym Zgromadzeniu w dniu 13.12.45 r. na Centralę Gospodarczą, nie rezygnując z swej dotychczasowej działalności, jako przedsiębiorstwa dużego formatu.

Jest to dopiero początek akcji, która wymagać będzie długich i żmudnych wysiłków.

Wcale nie różowo np. przedstawia się dotychczas stan rzeczy na odcinku branżowych spółdzielni pracy, które mają być bazą, podbudową całego spółdzielczego aparatu budowlanego. W końcu 1945 r. było wogóle 195 spółdzielni budowlanych, z których przeszło 180 powstało właśnie w 1945 r. Były to więc przeważnie twory konjunkturalne, stanowiące często pokrywkę dla dawnego typu przedsiębiorców i majsterków budowlanych. Pierwszym więc zadaniem musi być powołanie do życia gęstej sieci branżowych spółdzielni pracy, spółdzielni nie tylko z nazwy, ale i z ducha.

Średnie ogniwa spółdzielczego aparatu budownictwa powstały już dzięki inicjatywie Centrali SPB w szeregu ośrodków.

Noszą one nazwę powiatowych spółdzielni przedsiębiorstw budowlanych i są afiliowane do SPB, jako centrali gospodarczej. Istnieją w tej chwili w 20-stu powiatach, a w stadium organizacji w czterech.

DOPIERO POCZĄTKI

Są to więc wszystko dopiero początki. Niemniej zdołało SPB stworzyć już rzecz zasadniczą, mianowicie koncepcję organizacyjną i gospodarczą spółdzielczego ruchu budowlanego. Związać się on musi jak najściślej ze spółdzielczością mieszkaniową, tak wspaniale i celowo zapoczątkowaną przez WSM.

Trudności są niemałe, takie zresztą, jak i na każdym odcinku naszej pracy. Brak ludzi, brak kredytów, sprzętu, powojenna demoralizacja, możnaby tę listę ciągnąć długo. Ale od tego jest właśnie spółdzielczość, aby w codziennej, szarej i jednocześnie wytrwałej pracy zdołała je pokonać.

Wierzymy, że zdoła.

STANISŁAW GARLICKI

Spółdzielnia Wydawnicza
„CZYTELNIK"
Warszawa Wiejska 14
PIERWSZA INSTYTUCJA WYDAWNICZA W POLSCE ODRODZONEJ
Własna Agencja Prasowo Informacyjna
11 Dzienników Ogólno-Informacyjnych
18 Periodyków o łącznym
nakładzie dziennym
800000
egzemplarzy
*
WŁASNA SIEĆ KOLPORTAŻOWA: 100 SKLEPÓW * 315 KIOSKÓW KOLEJOWYCH * 64 KIOSKÓW MIEJSKICH, KOLPORTAŻ PISM POLSKICH I ZAGRANICZNYCH
Powieści Poezje
Książki dla dzieci i młodzieży
Wydawnictwa Popularne
Dzieła Naukowe
Teki Graficzne
Nuty
*
WŁASNA SIEĆ KSIĘGARSKA: 48 KSIĘGARŃ SPRZEDAŻ KSIĄŻEK POLSKICH I ZAGRANICZNYCH
10 DRUKARŃ WŁASNYCH W TYM 3 NA ZIEMIACH ODZYSKANYCH
PRACA KULTURALNO - OŚWIATOWA W KOŁACH CZŁONKÓW SPÓŁDZIELNI
BIBLIOTEKI * CZYTELNIE BIBLIOTECZKI RUCHOME

Oddział Papierniczy »Społem« w Warszawie
zawiadamia
Księgarnie Spółdzielcze Oddziały „Społem", Instytucje Społeczne i wszystkich innych odbiorców oraz dostawców, że biura i magazyny Oddziału mieszczą się na **ul. STAWKI 4** **tel. 8-69-76**
1919

SPÓŁDZIELNIE UCZNIOWSKIE
miasta Warszawy i okolic, oraz młodzież szkolna zaopatruje się w podręczniki i materiały piśmienne
w Warszawskiej Spółdzielni Księgarsko-Wydawniczej
„ŚWIATOWID"
ŚRÓDMIEŚCIE
Żgoda 6, tel. 8-52-19
PRAGA
Targowa 15, tel. 70.
MOKOTÓW
Puławska 23.
ŻOLIBORZ
Mickiewicza 27.
KOŁO
Obozowa 85.
1926

Spółdzielczość realizuje demokrację gospodarczą

Spółdzielczość zagospodarowuje Ziemie Odzyskane

Ponad 900 spółdzielni w województwach zachodnich

Zagospodarowanie Ziem Odzyskanych stanowi przedmiot powszechnego zainteresowania. Oceniając z perspektywy czasu nasz zbiorowy wysiłek włożony w odbudowę życia na Ziemiach Odzyskanych mamy prawo do słusznej dumy. Mówiąc mniej do dumy, ile do stwierdzenia, że umiemy uporać się z wieloma trudnościami i zdolni jesteśmy nadać tym ziemiom ich właściwe oblicze. Jest to najlepszą odpowiedzią na wszelkie zakusy co do naszych granic zachodnich. Czujemy się na Ziemiach Odzyskanych prawowitymi gospodarzami.

Spółdzielczość polska włożyła także duży wysiłek w zagospodarowanie Ziem Odzyskanych. Jest on tym cenniejszy, że spółdzielczość stanowi społeczną formę gospodarowania, poddaną szerokiej kontroli samych zainteresowanych.

POCZĄTKI BYŁY TRUDNE

Spółdzielcy rozpoczęli swoją pracę na Ziemiach Odzyskanych natychmiast, jak tylko zaistniały po temu warunki. Pierwsi pośpieszyli tam przedstawiciele centrali spółdzielczych: „Społem" i Związku Rewizyjnego. Sformowanie ekip ludzkich na „dziki zachód" nie było łatwe. Przed centralami spółdzielczymi, podobnie jak przed tworzącym się aparatem administracji państwowej, stanęło olbrzymie zadanie. Co prawda „Społem" prowadziło w okresie okupacji intensywną akcję szkolenia kadr. Powstanie Warszawskie jednak poważnie uszczupliło zespół ludzi którzy mieli tradycję pracy spółdzielczej i duże doświadczenie w tym zakresie. Ponadto rozbity został i rozproszony aparat Centrali „Społem" w Warszawie. Trzeba było sięgnąć do narybku, ale i to okazało się nie wystarczające. Delegowane zespoły ludzkie jechały dla spełnienia swoich zadań bez niezbędnych środków, w teren nowy, zniszczony. Toteż ci pierwsi pionierzy spółdzielczości na Ziemiach Odzyskanych wspominając początkowy okres swojej pracy nie taią, że zadanie nie było łatwe, ale zostało spełnione.

PRACĘ ROZPOCZĘTO OD PODSTAW

Ruch spółdzielczy w okresie przedwojennym rozwijał się drogą ewolucji. Najpierw powstawały spółdzielnie terenowe, a później dopiero uruchamiane były placówki hurtowe „Społem". Na Ziemiach Odzyskanych trzeba było odwrócić kolejność. Jako pierwsze organizowane były składnice i oddziały „Społem", a następnie spółdzielnie terenowe, dla których placówki „Społem" były oparciem. Można to określić jako rewolucję w zwyczajach spółdzielczych. Rewolucja ta była konieczną i okazała się w skutkach celową.

Dzięki szybkiemu uruchomieniu placówek powiatowych „Społem" przyjeżdżający następnie osadnicy korzystali z usług tych placówek oraz z fachowej pomocy ich kierowników. Aparat hurtowy „Społem" stał się aparatem zbiorczym i rozdzielczym, niezbędnym i potrzebnym dla aprowidowania ludności. „Społem" pełniło na Ziemiach Odzyskanych pionierską rolę twórcy życia gospodarczego. Pracę rozpoczęto od podstaw a jej wyniki nie dały na siebie długo czekać.

STAN SPÓŁDZIELNI NA ZIEMIACH ODZYSKANYCH

W województwach olsztyńskim, szczecińskim i wrocławskim działa obecnie ponad 900 spółdzielni różnych typów. Najliczniejszą grupę stanowią spółdzielnie handlowe, których jest ponad 500 i spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej — ponad 200. Spółdzielnie te prowadzą około 1600 sklepów i 140 wytwórni jak: młyny, piekarnie, masarnie, wytwórnie wód gazowych.

Sieć spółdzielni ciągle jest rozszerzana, np. w miesiącu lipcu r. b. powstało dalszych 120 nowych spółdzielni.

Spółdzielnie terenowe mają oparcie w 100 oddziałach i składnicach „Społem". Obroty placówek „Społem" na Ziemiach Odzyskanych stanowią obecnie 20% ogólnych obrotów Związku, podczas gdy w 1945 r. wynosiły tylko 5%.

Przed spółdzielniami na terenie Ziem Odzyskanych stoją także poważne zadania wychowawcze. Nie wytworzyła się jeszcze w wielu ośrodkach więź społeczna. Zbliżyć poszczególne grupy ludności ze sobą na gruncie pracy spółdzielczej, zainteresować je społeczną pracą gospodarczą, podnieść fachowość i ideowość — oto zadania najpilniejsze w tym zakresie.

Rozwój spółdzielczości na Ziemiach Odzyskanych mógłby być znacznie szybszy, ale nadal pokonywać trzeba wielorakie trudności, jak brak lokali, brak środków finansowych. Spółdzielcy prowadzą jednak swoją pracę z uporem mając przekonanie, że służą wielkiej sprawie, bo społeczne zagospodarowywanie Ziem Odzyskanych, to służba dla dobra szerokich mas.

Wśród spółdzielni tam działających nie brak jest pseudo - spółdzielni. Ale te tępione są przez centrale spółdzielcze, gdyż podrywają zaufanie społeczeństwa do ruchu spółdzielczego.

DALSZA ROZBUDOWA

Centrale spółdzielcze powołały specjalną komisję, która koordynuje całość poczynań ruchu spółdzielczego na Ziemiach Odzyskanych. W przepracowaniu znajdują się sprawa transportu i środków finansowych.

„Społem" utworzyło specjalny aparat instruktorski, który służy miejscowej ludności swoim doświadczeniem i czuwa nad właściwą rozbudową gospodarczą spółdzielni. W 60 powiatach czynni są już instruktorzy „Społem".

W chwili obecnej akcja uspółdzielczania Ziem Odzyskanych prowadzona jest z dużym natężeniem. Powoływany jest do życia przez „Społem" samorząd spółdzielczy, jako czynnik kontroli społecznej nad placówkami powiatowymi „Społem".

Spółdzielczość pomna swej roli w życiu gospodarczym Polski Ludowej pragnie jak najlepszego zagospodarowania Ziem Odzyskanych. To co w chwili obecnej jest podejmowane, daleko wybiega w przyszłość.

MARIAN NICZMAN.

Odznaczenia pracowników spółdzielczych

Uchwałą Prezydium Krajowej Rady Narodowej powziętą na posiedzeniu w dniu 17.IX.46 r. odznaczeni zostali następujący związkowcy-spółdzielcy za zasługi w pracy społecznej i na polu organizacji życia gospodarczym oraz w pracy kulturalno-oświatowej w ruchu spółdzielczym.

ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI

MICHALSKI STANISŁAW — Przewodniczący ZZPS,

JĘDRZEJEWSKI HENRYK — Sekr. Gener. ZZPS.

1. Czartoszewski Teodor (Radom), 2. Dewor Władysław (Poznań), 3. Dziarnowski Antoni (Warszawa), 4. Głowacki Józef (Radom), 5. Grzelarczyk Józef (Poznań), 6. Hus Andrzej (Poznań), 7. Imbor Władysław (Radom), 8. Klotz Karol (Bydgoszcz), 9. Kochanowski Jan (Śląsk), 10. Kołodziej Emil (Radom), 11. Kura Stefan (Katowice), 12. Kwiatkowski Józef (Poznań), 13. Lichaczewska Krystyna (Warszawa), 14. Maciejka Łukasz Wiktor (Warszawa), 15. Masłowski Franciszek (Radom), 16. Masłowski Stanisław (Sosnowiec), 17. Nowakowa Pelagia (Katowice), 18. Polak Roman (Poznań), 19. Sojko Edward (Bydgoszcz).

SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI

1. Adamczyk Stanisław (Poznań), 2. Bielawski Jan (Bydgoszcz), 3. Bocian Stanisław (Kraków), 4. Bober Franciszek (Bytom), 5. Boduch Franciszek (Radom), 6. Brydak-Bugajski Edward (Rzeszów), 7. Boguszewski Jerzy (Radom), 8. Borkowski Leonard (Warszawa), 9. Cycharowski Stefan (Radom), 10. Duć Stefan (Warszawa), 11. Dąbrowski Lech (Radom), 12. Ewest Janina (Warszawa), 13. Głowala Henryk (Warszawa), 14. Garncarczyk Henryk (Łódź), 15. Góralczyk Józef (Sosnowiec), 16. Grabski Marian (Radom), 17. Grudniewicz Irena (Będzin), 18. Górka Jan (Katowice), 19. Grudziński Roman — Borowiec Roman (Katowice), 20. Hofman Franciszek (Inowrocław), 21. Jagoliński Stanisław (Warszawa), 22. Klein-Małecki Aleksander (Warszawa), 23. Kochański Wacław (Warszawa), 24. Korol Włodzimierz (Warszawa), 25. Krężel Eugeniusz (Będzin), 26. Kaleta Władysław (Sosnowiec), 27. Kamiński Witold (Warszawa), 28. Kozioł Zygmunt (Katowice), 29. Kuś Eugeniusz (Katowice), 30. Łabaj Antoni (Będzin), 31. Łoś Franciszek (Poznań), 32. Łukaszewski Kazimierz (Bydgoszcz), 33. Machura Józef (Sosnowiec), 34. Marchewka (Henryk) Feliks (Warszawa), 35. Makarski Edward (Radom), 36. Nartowski Edmund (Gniezno), 37. Nowakowski Leon (Radom), 38. Paćko Jan (Inowrocław), 39. Pintowski Felicjan (Toruń), 40. Porębski Kazimierz (Radom), 41. Puz Adam (Sosnowiec), 42. Paladino Jerzy (Bydgoszcz), 43. Robakiewicz Bolesław (Bydgoszcz), 44. Rogala Witold (Warszawa), 45. Sadowski Jerzy (Warszawa), 46. Sulikowski Leonard Feliks (Sosnowiec), 47. Strzeszewski Bolesław (Szczecin), 48. Siwak Ryszard (Warszawa), 49. Sobczyński Stanisław (Warszawa), 50. Swirtun Eliza (Radom), 51. Stein Tadeusz (Bydgoszcz), 52. Torbus Mieczysław (Będzin), 53. Uciechowski Walerian (Bydgoszcz), 54. Wyszomirska Helena (Katowice), 55. Mgr. Zapałowski Witold (Radom), 56. Zwolińska Zofia (Warszawa), 57. Zygmański Mieczysław (Sosnowiec), 58. Ziemiański Michał (Starołęka), 59. Żaczek Stanisław (Warszawa), 60. Żurek Józef (Warszawa).

BRĄZOWYM KRZYŻEM ZASŁUGI

1. Brzozowicz Mieczysław (Częstochowa), 2. Burow Włodzimierz (Łódź), 3. Chmielewski Aleksy (Warszawa), 4. Durczak Jan (Miechów), 5. Dąbrowa Antoni (Warszawa), 6. Gutkowski Tadeusz (Warszawa), 7. Jonlec Franciszek (Poznań), 8. Kotynia Lucjan (Gdańsk), 9. Kowalski Julian (Warszawa), 10. Król Józef (Rzeszów), 11. Kulaga Józef (Rzeszów), 12. Machnicki Jan (Bydgoszcz), 13. Marzec Józef (Radom), 14. Matuszkiewicz Wacław (Łódź), 15. Ochmański Władysław (Poznań) 16. Pawelczyk Stanisław (Katowice), 17. Rafajczakówna Leonarda (Łódź), 18. Stacina Tadeusz (Bydgoszcz), 19. Wasilewski Stanisław (Warszawa), 20. Żołnierczyk Adam (Warszawa).

Osiągnięcia Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych R.P.

Związek Zawodowy Pracowników Spółdzielczych, jako reprezentacja ogółu pracowników spółdzielczych, w tegorocznym Dniu Święta Spółdzielczego bilans swych prac zamyka poważnymi osiągnięciami.

Związek rozpoczął pracę w ubiegłym roku bez finansowej pomocy kogokolwiek i bez ludzi przygotowanych do pracy społecznej w zawodowym ruchu spółdzielczym. W stosunkowo krótkim okresie czasu Związek musiał w środowisku ludzi obojętnych do pracy społecznej, rozproszkowanych po całym kraju, nieufnych — powiązać w dyscyplinowe zespoły, stworzyć zawodową siłę organizacyjną.

Próba wytworzenia sprężystej reprezentacji zawodowej pracowników spółdzielczych, mimo olbrzymich oporów, dzięki kolosalnemu wysiłkowi ludzi dobrej woli — udała się.

Tu i ówdzie poszczególne zespoły pracownicze, poszczególne jednostki nie odczuwają jeszcze potrzeby poczucia solidarności związkowej, nie odczuwają potrzeby przywiązania do własnej organizacji zawodowej.

JEST NAS 65 TYS.

Ale jest już nas w Polsce zorganizowanych związkowców - spółdzielców 65 tysięcy i będzie nas coraz więcej, gdyż zasadnicze opory zdołaliśmy przełamać.

Coraz masowiej następuje przypływ członków, ponieważ szerokie rzesze pracowników spółdzielczych przekonały się, iż tylko masowy Związek Zawodowy może skutecznie bronić ekonomicznych interesów ogółu pracowników spółdzielczych.

Pracownicy spółdzielczy organizują się w 256 czynnie działających Oddziałach Związku w całym kraju. W 14 miastach wojewódzkich sprawnie działają sekretarze okręgowi Związku, zastępując Zarząd Główny na szczeblu wojewódzkim.

Są więc jeszcze co prawda powiaty, w których nie posiadamy swych placówek związkowych. Wierzymy jednak, że w najbliższych czasach pracownicy spółdzielczy i w tych powiatach zrozumieją prawdę dnia dzisiejszego, że ich miejsce jest razem z nami.

Ogół pracowników spółdzielczych musi wytworzyć niezależny od wszelkich czynników zewnętrznych, bezpartyjny (nie apolityczny) masowy Związek Zawodowy Pracowników Spółdzielczych, bez którego nie wyobrażamy sobie, ażeby dzisiaj lub jutro można było bronić swych praw do życia lub walczyć skutecznie o poprawę swego bytu.

Związek nie będzie mógł skupić w swych szeregach wszystkich, nie będzie rzeczywistą reprezentacją ogółu pracowników, jeżeli jakakolwiek partia czy stronnictwo uczyni zeń swoją domenę polityczną. Bezpartyjność więc reprezentacji zawodowej jest nie tylko koniecznością, ale staje się absolutnie nieodzowna w naszym ruchu. Bezpartyjność jest dla związkowców - spółdzielców kardynalną zasadą, której strzeżemy w codziennej działalności jak oka w głowie. Jeżeli mówimy bezpartyjność, to nie znaczy wcale, że pragniemy na terenie związku zawodowego propagować apolityczność.

BUDOWANIE PAŃSTWA LUDOWEGO

Uważamy nawet za wskazane, ażeby masy pracownicze były najbardziej upolitycznione, gdyż będą wówczas wywierać mogły coraz poważniejszą rolę na politykę państwa. A wcale nie jest dla mas pracowniczych obojętne, czy ustrój Polski ma pójść po linii budowania Państwa Ludowego, czy ma się stać żerem wielkiego obszarnictwa i obcego kapitału.

Dlatego w zasadniczych, fundamentalnych sprawach wypowiadamy się za tymi odłamami myśli politycznej w kraju, która gwarantuje poważny wpływ mas ludowych na politykę państwa.

Siłą i wartością związku jest więc żywy stosunek zorganizowanych do własnej organizacji.

Toteż na pracę kulturalno-oświatową zwróciliśmy w działalności naszej specjalną uwagę.. Zwłaszcza, iż ruch spółdzielczy potrzebuje również coraz więcej pracowników ideowych i inteligentnych.

W działalności kulturalno - oświatowej możemy zarejestrować następujące osiągnięcia. Wydział Kulturalno - Oświatowy zwołał Krajową Konferencję Oświatową, która nakreśliła formy i metody pracy wychowawczej na terenie związku.

Opracowano bibliografię dla czytelników związkowych. Przygotowano do wysyłki w teren cztery stutomowe komplety bibliotek ruchomych i dwa komplety stutomowe bibliotek wczasowych. Dalsze komplety bibliotek wędrownych są przygotowywane do wysyłki. W ciągu najbliższych kilku tygodni wyślemy do Oddziałów Związku 20 bibliotek wędrownych.

SZKOLENIE PIERWSZYM OBOWIĄZKIEM

Wydział przystąpił do opracowania 3-letniego planu przeszkolenia społecznego wszystkich pracowników spółdzielczych.

W pierwszych dniach października rb. otwieramy w Otwocku pierwszy ośrodek szkoleniowy związku. Uroczystość otwarcia własnego ośrodka szkoleniowego łączymy z uroczystością rozpoczęcia pierwszego kursu świetlicowego.

Wczasy pracownicze członkowie związku mogą spędzać w 9 związkowych domach wypoczynkowych i 17 domach użyczonych związkowi przez Centrale Spółdzielcze. W sezonie letnim około 10.000 członków związku korzystało z pobytu w spółdzielczych domach wypoczynkowych.

Żywiołowy pęd młodzieży spółdzielczej do sportu ujęliśmy w formy Sportowych Klubów Spółdzielców. Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu przy Zarządzie Głównym zgrupował dotychczas 16 klubów w różnych rejonach kraju.

Akcję samopomocy koleżeńskiej prowadzimy w ramach Kasy Przezorności Związku.. Do Kasy należy 10 tysięcy członków, którzy zgromadzili na swoich kontach zł. 2.200.000. Od 1.9.46 rozpoczęliśmy akcję pożyczkową. Udzielono pożyczek 25 członkom na sumę zł. 121.000.

WŁASNE WYDAWNICTWA

Wydajemy własny organ związkowy p. t. „Pracownik Spółdzielczy". Dotychczas wydaliśmy 7 numerów o łącznym nakładzie 135.000 egzemplarzy. Nadto dla Zarządów Oddziałów i Rad Zakładowych wydajemy drukiem miesięcznik instrukcyjno - organizacyjny p. t. Okólnik Zarządu Głównego.. Dotychczas wyszło 12 numerów.

Dla kierowników placówek spółdzielnych rozpoczęliśmy wydawanie specjalnego Biuletynu związkowego, w którym informujemy naszych pracowników o poczynaniach związku i omawiamy postulaty świata pracy w spółdzielczości.

Na Krajowej Konferencji Sekretarzy, którą odbyliśmy w sierpniu rb. w Bierutowicach, podsumowaliśmy nasze osiągnięcia i wypracowaliśmy nowe metody pracy.

Po 3-dniowych obradach zdecydowaliśmy się, iż musimy ogarnąć wpływami związku wszystkich pracujących w spółdzielczości. Związek Zawodowy musi dotrzeć do wsi spółdzielczej. Do dnia 1 stycznia 1947 r. rejestr naszych członków zamierzamy zamknąć liczbą 100-tysięczną.

Mimo niezliczonych oporów, przeciwieństw, złośliwości i bierności zdołaliśmy zwycięsko zakończyć okres budowy podstaw pod silną i zdyscyplinowaną organizację zawodową pracowników spółdzielczych. Zdołaliśmy również utrwalić materialne podstawy do różnorakiej działalności.

Z ufnością więc wkraczamy w nowy okres prac Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych.

H. Jędrzejewski.

Spółdzielcy

wznoszą w Warszawie

Dom Pracownika Spółdzielczego

BANK GOSPODARSTWA SPÓŁDZIELCZEGO

Dawniej Bank SPOŁEM i Centralna Kasa Spółek Rolniczych
oraz zrzeszone w tym **Banku spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe**

Przyjmują wkłady na książeczki (wkłady oszczędnościowe).
Otwierają i prowadzą rachunki bieżące (czekowe),
załatwiają zlecenia przekazowe i inkasowe (także inkaso towarowe),
informują w sprawach obrotu pieniężnego,
udzielają kredytu swoim członkom.

Skrót telegraficzny: BEGEES

Centrala w Łodzi, Al. Kościuszki 47, tel. 197-93, 94, 95

200 placówek własnych ponad 1000 spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych

Na właściwych drogach

kroczy spółdzielczość mieszkaniowa

Spółdzielcze Osiedla Mieszkaniowe są wytworem ścisłej współpracy ogółu członków, zabiegających o należyte obsłużenie ich potrzeb indywidualnych w ramach nienaruszających interesów pozostałych członków. Wszelkie poczynania oparte na zasadach wzajemnej pomocy i współdziałania wypływają z inicjatywy, ofiarności pracy, a także zdolności aktywistów, w myśl zasady, że wszystko co się w Osiedlu dzieje, wynika z woli zbiorowej mieszkańców.

Wysiłki zbiorowości zmierzają do tego, by przy możliwie najmniejszym nakładzie kosztów osiągnąć najwszechstronniejszą obsługę mieszkańców pod każdym względem, z natury rzeczy wyłączając od współpracy czynnik t. zw. „inicjatywy prywatnej", której motorem działalności jest zysk osobisty. Wobec tego Spółdzielcze Osiedla Mieszkaniowe, stanowią ośrodki bujnego rozrostu wszelkich typów Spółdzielni, uspołeczniają one poprzez spółdzielczość wewnętrzne życie, ożywiają normalnie martwe przepisy statutów o krzewieniu wychowania, kultury, oświaty, zdrowia, opieki społecznej i wczasów.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ MIESZKANIOWA PODSTAWĄ

Twierdzimy z całym przeświadczeniem, że spółdzielczość mieszkaniowa rozwiązując zagadnienie uspołecznionej gospodarki mieszkaniami jednocześnie stanowi najbardziej celową podstawę funkcjonalizmu spółdzielczego.

Zmiany, które nastąpiły w Polsce po wojnie musiały nasunąć pytanie, czy zgodność celów Państwa i Samorządu terytorialnego z celami Spółdzielczości nie przekreśla potrzeby powstawania Osiedli Spółdzielczych, skoro wszystkie te czynniki mają za zadanie obsługę wszechstronnych potrzeb człowieka, dla jego całkowitego wyzwolenia. Wkrótce jednak przekonano się, że nie tylko nie może być mowy o zbędności tego ruchu, a przeciwnie: właśnie nowa rzeczywistość stworzyła właściwe warunki dla należytego uspołeczniania życia narodowego.

Daje temu wyraz przodująca działalność Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej (W. S. M.). Współpraca W. S. M. w odbudowie Warszawy niewątpliwie jest bardzo wydatna i to nie tylko przez samą działalność budowlaną poprzez Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane. Formułowanie postulatów urbanistycznych, architektonicznych, organizacji pracy przy odbudowie, dyspozycji mieszkaniami, organizacji życia zbiorowego i t. d., wniosło bardzo poważny wkład do ogólnych wysiłków powołanych instytucyj do rozwiązywania zagadnień.

PRAKTYCZNA DZIAŁALNOŚĆ

Z drugiej strony wymienić należy praktyczną działalność: odbudowa domów zniszczonych; doświadczenia z budową nowych domów; stosowanie nowoczesnych metod i używanie materiałów zastępczych przy jednoczesnym dostarczaniu mieszkań obsługiwanych przez spółdzielczość spożywców, księgarską, pralnianą; organizowanie przez powołane do tego placówki opieki nad matką i dzieckiem, wychowanie od przedszkola do gimnazjum włącznie; biblioteki i czytelnie; uzupełniania opieki społecznej i pomocy; zapewnianie łatwego dostępu do korzystania z praw do leczenia itd. itd., — wszystko to jest dorobkiem, wykwitającym jak wspaniały kwiat na zgliszczach Warszawy.

Prawda, że szwankuje jeszcze działalność kulturalno - oświatowa, co jest spowodowane brakiem odpowiednich lokali, ale właśnie odbywają się studia nad budową Społecznych Domów Osiedlowych, a w marcu przyszłego roku rozpocznie się realizacja Domu Osiedla Żoliborskiego. Tymczasowo zaś właśnie na ten cel przeznacza się 15 izb, wychodząc z założenia, że i ta dziedzina potrzeb w Osiedlach W. S. M. musi znaleźć zaspokojenie równocześnie z zamieszkaniem w Osiedlu.

Próżnym wysiłkiem byłoby doszukiwanie się w W. S. M. jakichś wyników pracy, będących wyłączną zasługą tego czy innego człowieka, wszystko bowiem, co powstaje i żyje, jest sumą pracy zespołowej: zarówno praca urbanisty i architekta, jak sprzątającego i higienisty podlega przepracowaniu przez samych użytkowników oraz grupy fachowców. Przykładowo: w przepracowaniu typu mieszkania w związku z wielkim przeludnieniem Warszawy brało udział około 200 ludzi. Działacz W. S. M. jest tylko fachowym wykonawcą woli zainteresowanych członków.

Ale możemy wskazać nie tylko na rozwój Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, spełniającej rolę pioniera. Fakt żywiołowego powstawania spółdzielni mieszkaniowych w wielu ośrodkach przemysłowych Polski, — przede wszystkim — należy to podkreślić — z inicjatywy ruchu zawodowego, tak czułego na zaspokojenie potrzeb zrzeszonych robotników i pracowników wskazuje na tendencje upowszechnienia spółdzielczego ruchu mieszkaniowego. Powstają zatem jak grzyby po deszczu: Katowicka, Wrocławska, Gdyńska, Gdańska, Olsztyńska, Radomska i Kutnowska Spółdzielnie Mieszkaniowe, które po pewnych wahaniach i poszukiwaniu dróg, uznają za podstawę działalności zasady W. S. M-owe.

Pomimo szczupłości kredytów — przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe, wszystkie te spółdzielnie, które we właściwym czasie zdołały przedstawić konkretne projekty budowlane, mają przyznane pożyczki z funduszu budownictwa społecznego. Prawda, że projekty i kredyty przyszły dość późno (sierpień—wrzesień b. r.), ale w każdym razie postawiono pierwsze kroki, dające gwarancje pomyślnego rozwoju w najbliższej przyszłości.

Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa w ramach Święta Spółdzielczego zakłada 28 września kamień węgielny pod pierwszy swój dom.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM MIEJSKIM

Dużą pomoc i opiekę znajdują spółdzielnie mieszkaniowe w Samorządzie miejskim, który żywo interesuje się ich pracami i przydziela nieruchomości, robiąc w ten sposób poważne wkłady materialne.

Opierając swoją politykę członkowską na umowach patronalnych z upaństwowionym przemysłem, spółdzielczość czerpie i ma zapewnione kredyty i z tego źródła, tak bardzo zainteresowanego w posiadaniu przez pracowników należytych mieszkań. Ma to także i tę dodatnią stronę, że osłabia tendencje niektórych kierowników warsztatów pracy do budowy własnych domów przyfabrycznych, których założenia z punktu widzenia społecznego muszą być uznane co najmniej za niepożądane.

Powstanie nowych spółdzielni obok już istniejących, które także szykują się do wznowienia swej działalności budowlanej (jak np. Łódzka) stwarza konieczność powołania organu koordynującego i okazującego fachową pomoc, a związanego ściśle z organizacjami przyszłych użytkowników. Dlatego w dniu Święta Spółdzielczego podnosimy znowu sprawę powołania do życia Instytutu Budowy Mieszkań i Domów Społecznych, opartego w swej działalności o ruch zawodowy, a więc Komisję Centralną Związków Zawodowych w Polsce.

Tak więc Spółdzielczość Mieszkaniowa w dniu Święta Spółdzielczego stwierdzić może, że wkroczyła na właściwe drogi rozwojowe.

Marian Nowicki.

Towarzystwo dla Handlu Zagranicznego

„POLSKIE DREWNO"

EKSPORT wyrobów drzewnych **IMPORT** wszelkich artykułów dla potrzeb Państwa

WARSZAWA, Śniadeckich 18, tel. 8-72-83 Adres telegraf. „KOPAK"

Poseł tow. Dominko przemawia na KRN

w imieniu Związku „Społem"

W czasie ostatniej sesji KRN zabrał głos tow. Dominko, który powiedział:

Wysoko Izbo!

W imieniu Związku „Społem" i wszystkich zrzeszonych w nim spółdzielni mam zaszczyt złożyć następujące oświadczenie:

„Przedłożony przez Rząd „Projekt uchwały Krajowej Rady Narodowej w sprawie Narodowych Planów Gospodarczych i Planu Odbudowy Gospodarczej" — witamy jako dowód dalszej normalizacji stosunków w kraju i dalszy etap na drodze do realizacji nowego ustroju społeczno - gospodarczego. Widzimy w nim zamierzenie odbudowy potencjału gospodarczego w kraju i przebudowy jego struktury społecznej i gospodarczej.

W powziętej uchwale ustalony został podział gospodarki na trzy sektory: państwowy, spółdzielczy i prywatny oraz udział każdego z nich w planowaniu. Ponieważ uznano autonomię spółdzielczości, która ma pracować „według własnych planów gospodarczych" — zgodnie oczywiście — z wytycznymi, wynikającymi z Narodowego Planu Gospodarczego" i ponieważ uchwała zawiera najbardziej ogólne zasady i zalecenia polityczno - gospodarcze, zgodne z dotychczasową polityką gospodarczą rządu, przeto uchwała nie wzbudza z naszej strony zastrzeżeń.

Odmiennie przedstawia się sprawa z przedłożonymi przez rząd „wytycznymi", które Krajowa Rada Narodowa ma przyjąć do wiadomości, a które są rozwinięciem zasad, zawartych w uchwale. Stanowią one w zasadzie zbiór szczegółowych tez polityczno - gospodarczych z wyjątkiem dwóch: tezy XXI, dotyczącej spółdzielczości, oraz XXII, dotyczącej przedsiębiorczości prywatnej poza rolnictwem. Obie cytowane tezy zawierają poza zaleceniami polityczno - gospodarczymi także pewne sformułowania ustrojowe.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ I PRZEDSIĘBIORSTWA PRYWATNE

Czujemy się w obowiązku z całym naciskiem podkreślić, że w „wytycznych" są ustępy ustrojowe z daleko idącymi gwarancjami dla przedsiębiorczości prywatnej. Między innymi gwarantuje się jej obecny stan posiadania, uprawnienia, wynikające z ustawy styczniowej o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu oraz ponadto oparcie i opiekę Państwa, a na Ziemiach Zachodnich nawet szczególną pomoc i opiekę".

Jesteśmy zdania, iż w ten sposób zamyka się możliwości rozwojowe dla sektorów uspołecznionych„ a przede wszystkim spółdzielczości. Dlatego też uznaliśmy, iż umieszczenie gwarancji na rzecz sektora prywatnego wymaga co najmniej analogicznych postanowień odnośnie pozostałych dwóch sektorów: państwowego i spółdzielczego. Dlatego zaproponowaliśmy w swoim czasie i we właściwym miejscu uzupełnienie „wytycznych" przez dodanie osobnej tezy w zakresie ustroju gospodarczego i odpowiednie przeredagowanie pozostałych, tematowo związanych tez w sensie zwężenia zakresu działania sektoru prywatnego.

Ponieważ propozycje nasze nie zostały przyjęte, wobec tego zaproponowaliśmy umieszczenie osobnej tezy w zakresie spółdzielczości, jako przeciwwagę do tezy o sektorze prywatnym, traktując ją jako nasze żądanie minimalne, jako drugą linię obrony. W tezie tej powołaliśmy się na zadania, jakie stają przed spółdzielczością w wykonaniu dwóch podstawowych aktów prawnych w przekształcaniu naszych stosunków społeczno - gospodarczych; powołaliśmy się na ustawę o reformie rolnej oraz na ustawę o nacjonalizacji przemysłu; powołaliśmy się na nie, aby przeciwważyć w ten sposób gwarancje, udzielone — o tezę dalej — przedsiębiorczości prywatnej.

NIE REZYGNUJEMY Z NASZYCH ZAMIARÓW

Godząc się z musu na ten kompromis, musimy podkreślić właśnie z tej trybuny wobec rządu, ob. posłów i wszystkich spółdzielców naszego kraju, iż nie jest to równoznaczne ze zrezygnowaniem z naszych perspektyw rozwojowych, z naszych dalekosiężnych zamiarów, z naszych poglądów co do udziału poszczególnych sektorów w naszym życiu gospodarczym, a przede wszystkim co do konieczności uporządkowania i ustalenia konkretnego zakresu działania państwowych central zbytu i P.C.H. w obrocie towarowym oraz poszerzenia udziału w tym obrocie spółdzielczości kosztem sektoru prywatnego."

Niezależnie od powyższego oświadczenia, chciałbym zwrócić uwagę Wysokiej Izby na nadzwyczaj trudne warunki rozwoju spółdzielczości w Polsce ze względu na zajęcie lokali handlowych przez kupców prywatnych.

Na Komisji Spółdzielczości, Aprowizacji i Handlu miałem możność przedstawić referat, z którego wynikało, że do uzyskania przez państwo i społeczeństwo wpływu na to, co się w życiu handlowym dzieje, spółdzielczość musi do już istniejących 10.000 swoich sklepów założyć dalsze kilkanaście tysięcy i to różnych branż. Jeden sklep spółdzielczy w Polsce, i to zarówno w mieście jak i na wsi, winien wypadać na 1.000 mieszkańców. Na potrzebę podwojenia ilości sklepów spółdzielczych zwracał też uwagę Min. Minc. Potrzeba ta jest paląca. Tym czasem w planie przewiduje się powiększenie sieci rozdzielczej spółdzielczej przez lat 3, zaledwie o 3 tysiące punktów. Nie znaczy to, że spółdzielczość nie jest w stanie rozwijać się szybciej. Do ruchu spółdzielczego przystępują masowo robotnicy, realizując hasło: „Każdy członek Związku Zawodowego — członkiem spółdzielni". Na wsiach dążenie do spółdzielczości jest powszechne. Brakuje tylko lokali. Jest to zjawisko absurdalne. Pomijając zrujnowaną Warszawę i jeszcze kilka miast, sklepów w Polsce mamy nadmiar. Jeden sklep wypada na kilkadziesiąt rodzin. Państwo i samorząd są właścicielami wielkiej ilości domów pożydowskich i poniemieckich. Jednak wszystkie lokale w tych domach różnymi drogami dostały się do rąk jednostek, ciągnących z handlu zyski i często spekulujących na niekorzyść społeczeństwa. My tutaj w Izbie już kilkakrotnie zwracaliśmy się do rządu z prośbą o ułatwienie zdobywania lokali dla spółdzielni. Komisja Spółdzielczości, Aprowizacji i Handlu podjęła uchwałę, wzywającą rząd do poddania rewizji umów o najem lokali handlowych w domach państwowych z prywatnymi przedsiębiorcami, a to celem zaspokojenia potrzeb spółdzielczości. Interpelowani w tej sprawie przedstawiciele rządu odpowiedzieli na to, że potrzebne byłoby w tej sprawie osobne prawo, gdyż tymczasowe ustawodawstwo nie dopuszcza do takiego załatwienia sprawy.

Przedstawiciele spółdzielczości wobec tego będą musieli wystąpić z odpowiednią inicjatywą na terenie parlamentu i rządu.

Bank Gospodarstwa Spółdzielczego

GROMADZI OSZCZĘDNOŚCI ŚWIATA PRACY

Bank Gospodarstwa Spółdzielczego (BGS) jest pośrednim zrzeszeniem gospodarczym świata pracy, mającym na celu gromadzenie oszczędności świata pracy i rezerw kasowych spółdzielni, związków zawodowych i in., wspieranie kredytem zrzeszonych członków oraz propagowanie wśród nich metod i zasad racjonalnej gospodarki pieniężnej.

BGS posiada gęstą i równomiernie po kraju rozłożoną sieć placówek, własnych, a poza tym współpracuje z siecią ponad 1000 spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych, co razem stanowi rozległy i zharmonizowany aparat pieniężno - kredytowy, obsługujący nie tylko spółdzielnie i inne osoby prawne, lecz również indywidualne gospodarstwa chłopskie i warsztaty rzemieślnicze, o ile ich właściciele są członkami spółdzielni oszczędnościowo pożyczkowych.

Obie instytucje, których dorobek złożył się na całość dotychczasowego dorobku BGS, po wypędzeniu okupanta musiały rozpocząć swoją pracę „od nowa".

Kapitały własne — zbierane w okresie 1945 i 46 roku, a te tylko wchodzą do aktualnego bilansu — są zbyt szczupłe w stosunku do przyjętych norm i wynoszą zł. 17 mil. Oczekiwać, a nawet domagać się należy od spółdzielni, zainteresowanych prawidłowym rozwojem ich Banku, deklarowanie nie tylko obowiązkowych, ale i nadobowiązkowych, przewidzianych w Statucie Banku, udziałów. Bank bez dostatecznych kapitałów własnych nie ma możności prowadzenia racjonalnej polityki inwestycji własnych, a wykazywane w bilansie niezbędne stałe składniki majątkowe (domy, urządzenia biurowe, maszyny, środki komunikacyjne) znajdują pokrycia w kapitałach własnych.

Członkowie Banku odpowiadają za jego zobowiązania do wysokości 10-krotnej kwoty zadeklarowanych udziałów. Ma to duże znaczenie dla wkładców, zwłaszcza tych, którzy powierzają Bankowi znaczne kwoty. Ta dodatkowa odpowiedzialność stosowana przed powstaniem BGS w Banku Społem nie budzi u członków obaw, a to ze względu na rodzaj operacji czynnych prowadzonych przez Bank, mianowicie: Bank udziela kredytu tylko swoim członkom a więc instytucjom społecznie kontrolowanym i nie prowadzącym operacji ryzykownych, również i Bank nie uczestniczy w tego rodzaju operacjach. Spłacalność kredytów jest bardzo dobra. To daje gwarancje, że przepis o dodatkowej odpowiedzialności członków nie będzie miał zastosowania.

Główny nacisk w placówkach jest kładziony na zbieranie wolnych środków pieniężnych: wkładów indywidualnych i rachunków czekowych spółdzielni i innych instytucji społecznych. Dobre wyniki w tym dziale pracy są szczególnie ważne, dają bowiem możność Bankowi udzielania kredytów bez uciekania się o pomoc do Narodowego Banku Polskiego, który tej pomocy udziela powiększając emisję.

Dotąd w okresie półtorarocznym otwarto ponad 18 tysięcy kont wkładowych (w tym około 1,5 tysiąca kont oszczędnościowych) i zebrano około zł. 3,5 miliarda wkładów.

Z kredytu w BGS korzysta ponad 4.700 spółdzielni na łączną sumę zł. 6 miliardów. Kredyt częściowo przeznaczony jest na inwestycje w ramach ogólnego planu inwestycyjnego, przeważnie jednak na powiększenie środków obrotowych spółdzielni.

Spółdzielnie oszczędnościowo - pożyczkowe wchodzą do Banku Gospodarstwa Spółdzielczego jako członkowie i współpracują z nim w zakresie realizacji zadań, jakie spoczywają na spółdzielczym aparacie pieniężno - kredytowym. Podział ról pomiędzy spółdzielnie, a placówki BGS jest następujący:

Spółdzielnie zbierają wkłady oszczędnościowe od swoich członków i sympatyków, otwierają rachunki czekowe osobom fizycznym i prawnym nie będącym członkami BGS, oraz pomocnicze rachunki czekowe spółdzielniom znajdującym się w tej samej miejscowości.

Placówki BGS zbierają wkłady oszczędnościowe, otwierają rachunki bieżące (czekowe) członkom BGS, i innym instytucjom, oraz osobom fizycznym, przyjmują na rachunki uprzywilejowane lokaty od Spółdzielń stanowiące rezerwy na wpłatę wkładów przyjętych przez te spółdzielnie.

Dla utrzymania czystości linii spółdzielczej i w związku z obowiązującymi wytycznymi polityki kredytowej spółdzielnie nie mogą udzielać kredytu kupcom, a te, które tego kredytu udzielać będą, nie będą mogły korzystać z pomocy kredytowej BGS.

BGS organizują akcję propagandową uwzględnia w niej całość spółdzielczego aparatu pieniężnego.

Rozległa sieć spółdzielczych placówek bankowych daje możność prowadzenia na szeroką skalę zbiórki wkładów oszczędnościowych, mających pierwszorzędne znaczenie dla gospodarki spółdzielczej i ogólno narodowej, jako najlepsze źródło środków pieniężnych na akcję kredytową, zapewnia pomoc w racjonalnym obrocie pieniężnym, zwłaszcza w obrocie bezgotówkowym, pozwala wreszcie zbliżyć się do kredytobiorcy, poznać jego potrzeby i możliwości oraz kontrolować zużycie kredytu.

Wykorzystanie kredytów przez centrale gospodarcze i spółdzielnie wygląda następująco: Centrale gospodarcze (Społem i inne) 3,6 mil., inne spółdzielnie 2,4 mil.

Wysoki udział central w kredycie wynika 1) z faktu, że centrale gospodarcze otrzymują do wykonania rozległe zadania zlecane przez Rząd przy równoczesnym postawieniu do ich dyspozycji odpowiednich środków pieniężnych, 2) spółdzielnie zrzeszone w poszczególnych centralach nie mają możności dostarczenia tym centralom jako swoim hurtowniom, dostatecznych środków pieniężnych — wskutek czego Bank finansuje centrale gospodarcze dostarczając im środków obrotowych wyręczając w ten sposób spółdzielnie.

Procentowy udział central gospodarczych w kredytach bankowych stopniowo maleje na rzecz kredytów dla spółdzielni.

Znawcy i smakosze piją tylko

PIWA ŻYWIECKIE

ZDRÓJ ŻYWIECKI
PIWA MARCOWE
PIWO STOŁOWE
PORTER

Reprezentacja: Warszawa, Ceglana 6

„KAMIENIE NA SZANIEC"

ALEKSANDRA KAMIŃSKIEGO
(Juliusza Góreckiego)

to opowieść o bohaterstwie „szarych szeregów", walczących z najeźdźcą niemieckim w ramach

ARMII KRAJOWEJ

Spółdzielnia Wydawnicza „WIEDZA"

S. P. B.

Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane

Centrala Gospodarcza Spółdzielni Budowlanych R. P.

Realizuje program odbudowy kraju
Współpracuje w odbudowie miast i wsi
prowadzi wytwórnie materiałów budowlanych
prowadzi biura studiów i zakłady związane
z usprawnieniem pracy, szkoli fachowo
w zakresie budownictwa
szerzy idee spółdzielczości

WYKONYWA:

Drogi i mosty. Roboty budowlane. Zapory wodne. Regulacja rzek. Roboty elektryfikacyjne. Urządzenia kolejowe. Urządzenia zdrowotne.

CENTRALA: Warszawa, Aleja Stalina 37

Warszawska Spółdzielnia Ogrodnicza

z odpow. udziałami
dawniej WARSZAWSKA SPÓŁDZIELNIA WARZYWNIKÓW

CENTRALA:
Warszawa, Al. Jerozolimskie 49, m. 8, tel. 865-96

ODDZIAŁY:
Katowice, Tylna Mariacka 3, tel. 351-74
Gdańsk-Wrzeszcz, Al Grunwaldzka 14, tel. 421-60

DZIAŁY PRACY:

1) Dział warzywniczy — hurt, pół hurt i detal
   Sklep nr 1 Warszawa, ul. Koszykowa 54.
2) Dział owocowy — hurt
   Sklep nr 4 Warszawa, ul. Koszykowa 56.
   Dział owocowy — pół hurt i detal
   Sklep nr 2 Warszawa, ul. Zgoda 1
3) Dział zaopatrzeń produkcji: nasiona nawozy sztuczne, środki chemiczne, narzędzia, opakowania i t. p.
   Sklep nr 3 Warszawa, ul. Marszałkowska 95
4) Dział przetworów: kwaszarnia, suszarnia, konserwy.

SKŁADY I MAGAZYNY:
WARSZAWA, Grzybowska 37,
Wolska 176, Grójecka 75, Radomska 8.

K. S. S. K.

KRAJOWA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW KOLEJARZY

z odpowiedzialnością udziałami
W WARSZAWIE

Rok założenia 1919 — Centrala, ul. Barska 6

Prowadzi rozdział artykułów z przydziału Ministerstwa Komunikacji dla pracowników komunikacyjnych,
zaopatruje ludność w artykuły pierwszej potrzeby,
oddziaływuje na kształtowanie się cen podstawowych towarów codziennego użytku na terenie swego działania w:

Obwodach własnych w		Nr telefonu	z ilością własnych	
			sklepów	działów wytwórczych
WARSZAWIE	Stalowa 11	53	15	1 piekarni
LUBLINIE	1-go Maja 40	41-05	15	1 masarni
RADOMIU	Słowackiego 33	18-35	19	1 ciastkarni 1 wytwórni wód i rozlewni piwa
SKARŻYSKU	Kolejowa 16	19	9	1 piekarni
KIELCACH	Sienkiewicza 70	17-75	7	
CHEŁMIE	Pl. Zwirki 1	248	10	1 piekarni 1 masarni
SIEDLCACH	Piłsudskiego 70	—	4	1 piekarni
KARSZNICACH	Osiedle kolejowe	357	3	1 piekarni
GDYNI	Morska 29	22-458	7	2 piekarń
ZAMOŚCIU	Staszica 1	—	5	

nadal rozbudowując sieć placówek handlowych i przemysłowych.

Obroty Spółdzielni kształtowały się w latach:

1939	1944	1945	Za 1-sze półrocze 1946
Zł 2.599.567	22.643.435	154.746.000	383.871.000 zł

Przy stałym wzroście obrotów, wydatnym zwiększeniu taboru samochodowego (obecnie 24 wozy), zaopatrywaniu sklepów w artykuły sprowadzane z całego kraju i prowadzonej akcji dokształcania personelu Spółdzielnia zyskuje sobie coraz większe poparcie ze strony członków i konsumentów,
pracowników komunikacyjnych — 149.000 osób
ludności miejskiej ca — 30.000 „
Od 1919 r. K.S.S.K. kroczy wspólnie z zawodowym ruchem robotniczym drogą do stworzenia nowego i sprawiedliwego ustroju.

W codziennej pracy K.S.S.K. wychowuje kadry działaczy robotniczych dla ruchu spółdzielczego. 1777

ROBOTNICZA SPÓŁDZIELNIA GRAFICZNA

WARSZAWA
TARGOWA 80
TELEFON 422

KONTO CZEKOWE 197
BANK GOSPODARSTWA SPÓŁDZIELCZEGO

Wykonuje wszelkie roboty — w zakres — drukarstwa i introligatorstwa wchodzące

1582

K. Korczak

Warszawa, Grzybowska 13
Ostrzalnia narzędzi do metali 1802
Roboty tokarskie, frezerskie, szlifierskie

Zjednoczenie Mechaników „OGNIWO"

1824

Warszawa, Marszałkowska 17. Tel. 88-435
poleca w dużym wyborze:
narzędzia, silniki elektryczne i obrabiarki.

SPÓŁDZIELNIA PRACY
„ZAMEK" 1857
WARSZAWA, ul. WILCZA 28

Wykonuje roboty w zakresie: konstrukcji metalowych, hydrauliczne, ślusarskie.

Kraty żaluzjowe, harmonijkowe i wszelkiego rodzaju okucia budowlane.

Budowlano-Instalacyjna Spółdzielnia Pracy
»POZIOM« z odp. udz.
Warszawa, Piusa XI Nr 38 m. 15 tel. 885-88

Wykonuje wszelkie roboty inżynieryjno-budowlane, kanalizacyjno-wodociągowe, centralnego ogrzewania, gazu oraz instalacje elektryczne 1873

Byli pracownicy firm: P.T.E., A.S.E.A., Brown Boveri, Siemens i A.E.G. zrzeszeni w Spółdzielni Pracy.

„ZESPÓŁ ELEKTRYKÓW PRĄD"
Warszawa, ul. Grzybowska 30.

Polecają swoje usługi w zakresie elektrotechniki i wykonują:
Wszelkie roboty instalacyjne — Remonty transformatorów — Budowa linii napowietrznych wys. i nis. napięcia — Przewijanie silników — Instacje samochodowe i radio.
1875

Remonty i naprawy wszelkich maszyn i motorów spalinowych

ADAM TOBIASZ
Warszawa, Grzybowska 30. 1793

»SPÓLNOTA«

SPÓŁDZIELNIA PRACY

z odpowiedzialnością udziałami

W WARSZAWIE

CENTRALA — WARSZAWA, BRACKA 18

ODDZIAŁY:

BIAŁA	—	Ratuszowa 3
BIAŁYSTOK	—	Pałacowa 8
BYDGOSZCZ	—	Batorego 3
BYTOM	—	Gliwicka 18
GDAŃSK	—	Niedziałkowskiego 4
GDYNIA	—	Świętojańska 68
GLIWICE	—	Rynek 21
KRAKÓW	—	Dietla 37
ŁÓDŹ	—	Traugutta 4
POZNAŃ	—	Sieroca 4
RADOM	—	Pl. 3 Maja 5
SZCZECIN	—	Al. Wojska Polskiego 20
WARSZAWA	—	Bracka 18
WŁOCŁAWEK	—	3 Maja 7
WROCŁAW	—	Rejtana 5 7

1872

SPÓŁDZIELNIA PRACY KRAWIECKIEJ

„IGŁA"

z odp. udziałami w Łodzi

CENTRALA:
ul. Żeromskiego nr 15, tel. 187-96

PRACOWNIE:
Nr 1 ul. Żeromskiego 15
Nr 2 „ Jaracza 12
Nr 3 „ Piotrkowska 93.

Spółdzielnia poleca wieki wybór wykwintnych ubiorów męskich, płaszczy damskich i ubranek chłopięcych.

HURT **DETAL**

Przyjmuje się zamówienia z własnych i powierzonych materiałów.

WYKONIA SOLIDNIE! **CENY NISKIE!**

Zarząd

1869

SPÓŁDZIELNIA PRACY URZĄDZEŃ SZKOLNYCH I BIUROWYCH

w Warszawie, ul. Nowogrodzka 58

Rachunek bieżący w Banku „Społem" Nr. 304

Przyjmuje zlecenia: Dostarcza:

na kompletne wyposażenie w sprzęt i pomoce SZKOŁ, PRZEDSZKOLI, INTERNATÓW, PRACOWNI SZKOLNYCH I BIUR

ŁAWKI, TABLICE, STOŁY, KRZESŁA, ŁÓŻKA, SZAFY, BIURKA, STRUGNICE i wszelkie inne meble.

WYCIĄĆ! — ODWRÓCIĆ!

CENY NAJNIŻSZE!

1856

Spółdzielnie Księgarsko-Piśmiennicze Okręgu Warszawskiego

zaopatrujcie się 1796

w Spółdzielni Wytwórczej Materiałów Biurowych i Szkolnych

„ZESPÓŁ"

z o. u.

WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 77. TEL. 8-75-36.

Prowincja — pobrania pocztowe. Cennikina żądanie.

Polecamy „Temat do Księgowania" do nauki w szkołach handlowych dostosowany do jednolitego planu kont.

KARPIE

Ryby jeziorowe i morskie

poleca

Centrala Obrotu i Przetwórstwa Rybnego

Warszawa, Grójecka 7

dla stołówek, związków zawodowych ceny hurtowe specjalne. ● Sprzedaż od 10 kg.

Telefon 88-0-58.

ZABAWKI i Figurki po cenach hurtowych

poleca firma

R. Kizlich i J. Chmielarz

Warszawa, Marszałkowska 112, pokój 5

1841

Centrala Gospodarcza Spółdzielni Ogrodniczych R.P.

W WARSZAWIE

z siedzibą w ŁODZI, ul. Żeromskiego 98

telef. Wydziału Handlowego: 121-80, 279-02, 161-58.

ODDZIAŁY:
Lublin,, ul. Probostwo 4, tel. 18-18.
Warszawa, ul. Koszykowa 62, tel. 8-54-53.
Kraków, Al. Daszyńskiego 3, tel. 501-02.
Katowice, ul. Słowackiego Hala Targowa, sklep Nr. 25, tel. 355-28.
Gdynia, ul. Mściwoja 3, tel. 266-38.
Wrocław, ul. Widok 10, tel. 559.
Szczecin, ul. Bohaterów Warszawy 93.

PROWADZI:

I. Skup i sprzedaż owoców, warzyw, miodu, jagód leśnych, grzybów oraz ziół leczniczo-przemysłowych.

II. produkcja oraz zakup i sprzedaż: win owocowych, soków, marmelad i dżemów, miodów pitnych, surówek owocowych, suszonych owoców i warzyw, kapusty kwaszonej i ogórków, grzybów suszonych, solonych i marynowanych, pasty pomidorowej oraz innych przetworów owocowo - warzywnych.

III. Zakup i sprzedaż: nasion warzyw i kwiatów, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin, narzędzi, opakowań (beczki, skrzynki, kosze, butelki, słoje i worki) i t. p. towarów dla gospodarstw ogrodniczych. 1898

St. Barcikowski i S-KA

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Warszawa, Al. Jerozolimskie 45. Tel. 852-58, 852-59

Skrót telegr.: BARCO

ODDZIAŁY:

KATOWICE, Kościuszki 2, tel. 354-25, 354-26
ŁÓDŹ, Piotrkowska 5, tel. 171-44, 130-09

Ziemiopłody i artykuły spożywcze

Nawozy sztuczne

Materiały budowlane

Towary żelazne

1842

ROLNICZA CENTRALA MIĘSA

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w Warszawie, ul. Bartoszewicza 7.

ODDZIAŁY:

Warszawa	— Sierakowskiego 2	Łódź	— Inżynierska 1
Szczecin	— Jagiellońska 81	Olsztyn	— 1 Maja 2
Sopot	— Mierosławskiego 3	Wrocław	— Traugutta 106
Bytom	— Chrzanowskiego 10	Poznań	— Ogrodowa 18 m. 6

Przetwórnie: Radom, Wrocław, Mysłowice, Gliwice, Szczecin, Jarosław.

jest uznaną przez Związek Rewizyjny Spółdzielni R.P. Centralą gospodarczą Spółdzielni Zbytu Zwierząt Rzeźnych i Hodowlanych oraz Spółdzielczych przetwórni mięsnych.

HODOWLA

Prowadzi obrót i pośredniczy w zakupie i dostarczaniu materiału hodowlanego koni, bydła, owiec i trzody. Urządza pokazy i aukcje. Przyjmuje ze statków i rozprowadza między rolników inwentarz z darów UNRRA.

DRÓB

Zakłada wylęgarnie drobiu, rozprowadza rasowe kurczęta i jaja do wylęgu, prowadzi tuczarnie drobiu i organizuje przetwórstwo.

MIĘSO

Wykonuje zlecenia Ministerstwa Aprowizacji i Handlu w zaopatrywaniu urzędów, zorganizowanego świata pracy i ludności w mięso. Prowadzi hurt mięsny.

PRZETWÓRSTWO

Prowadzi przetwórnie mięsne. 1762

CENTRALA GOSPODARCZA SPÓŁDZIELNI OGRODNICZYCH R. P.

Oddział w Warszawie

Biuro Sprzedaży i Mazyn Główny ul. Koszykowa 65, tel. 8-54-53

Punkt sprzedaży: ul. Brzeska 16, tel. 101.

● ● ● ●

Poleca po cenach ściśle hurtowych:

OWOCE — WARZYWA — OGÓRKI KWASZONE — ŚLIWKI SUSZONE — SURÓWKI OWOCOWE — SOKI NA CUKRZE — WINA — MIÓD — MARMOLADĘ OWOCOWĄ — GRZYBY

oraz inne przetwory owocowe i warzywe. 1862

Spółdzielnia Tekstylno-Bieliźniana

»SOWA«

Warszawa, ul. Polna Nr 40.

Przyjmuje zamówienia dla Instytucji Państwowych, Komunalnych oraz Spółdzielczych, wchodzących w zakres bielizny damskiej, męskiej, ubrań ochronnych i odzieży zawodowej. 1853

Popierajcie

prasę socjalistyczną

Budowlana Spółdzielnia Pracy

„TECHNICZNA SPÓLNOTA"

WARSZAWA, ul. Szpitalna 6 m. 10

wykonuje wszelkie prace z zakresu robót budowlanych, instaacyjnych i t. p.

1916

SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁU MIĘSNEGO

w Warszawie

z odpow. udziałami

CENTRALA:
ul. Targowa 27. tel. 298.

1767

POWIATOWA SPÓŁDZIELNIA SAMOPOMOC CHŁOPSKA

z odp. udz.
w WARSZAWIE, ul. Hoże 27
tel. NNr.: 8-84-67; 8-84-50
POLECA: Zboża, pasze treściwe
Materiały budowlane, drzewo opałowe
Narzędzia rolnicze i in.

1850

Mechaniczna stolarnia spółdzielni

„NASZA PRZYSZŁOŚĆ"

SKŁAD MEBLI I FABRYKA

ŁÓDŹ, Jaracza 2 (Cegielniana)

od 1. IX. 46 czynny dział produkcji żaluzji drewnianych 1915

Centralna Spółka Chemiczna

Warszawa, Towarowa 14

poleca korzystnie:

farby, pokosty, rozpuszczalniki, kleje, kalafonie, kwasy techn. i ch. cz. i t.p. surowce dla handlu i przemysłu.

Prowincja za zaliczeniem. 1615

Już czas zamawiać!!!

pamiętniki, foto albumy, foto portfele, notesy, papeterie, bajki, flirty nowy ładny Piotruś, papier listowy, wizytówki, teczki, skoroszyty i t. p.

O. ZYNTEK

Warszawa, Marszałkowska 120

1835

FIRMA

Stanisław CZAYKA

MARSZAŁKOWSKA 100

Poleca galanterię skórzaną oraz artykuły podróżne

CENY KONKURENCYJNE 1623

Dykty, Forniery, Listwy, okucia budowlane

Stefan CHOROMAŃSKI

WARSZAWA, ŻURAWIA 26, tel. 8.84.98

1513

WYKWINTNE FUTRA i LISY

polecają

Zajkowski i Mamror

Warszawa, Zgoda 4 1068

HURTOWY SKŁAD APTECZNY

Karol Bibrych i S-ka

zawiadamia swoich odbiorców i dostawców o ponownym uruchomieniu Firmy

przy **ul. Grójeckiej 30/32.**

KSIĘGARNIA

S. ARCTA

WARSZAWA
NOWY ŚWIAT Nr 35

poleca i kupuje

KSIĄŻKI RÓŻNEJ TREŚCI

Zjednoczenie Przemysłu Wyrobów z Metali Kolorowych

Warszawa, ul. Żelazna Nr 51

Adres telegraf.: „KOLMET", Warszawa. Tel. 881-33.

WYDZIAŁ ZBYTU: Al. Niepodległości 132/6 m. 64.

WALCOWNIA METALI S. A. DZIEDZICE, Dziedzice, Leśmiary Nr. 253, tel. 3 i 6.
PRZETWÓRCZE ZAKŁ. WYROBÓW METALOWYCH d. „Nickelwerke", Łabędy pod Gliwicami.
FABR. METALOWE NORBLIN, B-CIA BUSCH i T. WERNER, Warszawa, Żelazna 51, tel. tel. 8-61-31.
PAŃSTW. ZAKŁ. RAFIN. PRZETWÓRCZE d. „Schaefer i Schael", Wrocław, Niklasweg 13.
RAFINERIA A. GEPNER w Żeraniu, Warszawa, Złota 59-a, tel. 8-79-38.

Wyroby tych fabryk, jak: blachy, pręty, rury z miedzi, mosiądzu, aluminium i jego stopów, oraz stopy metali są sprzedawane przez Wydział Zbytu.

Poniżej wymienione Zakłady sprzedają wyroby również bezpośrednio:

OLKUSKA FABR. WYROB. ALUM. i MET. „POLMET", Olkusz 3-go Maja 93, tel. 13 — Naczynia kuchenne aluminiowe sztućce aluminiowe,
ZAKŁADY PRZEMYSŁ. „BRONISŁAW GRABSKI", Łódź, Pogonowskiego 56, tel. 101-52 — Guziki metalowe, odznaki i ordery, walizy fibrowe,
BRACIA G. i H. ROSNER, Łódź, Limanowskiego 129, tel. 149-35 — Guziki metal., zamki błysk., zatrzaski, sprzączki, haki do odzieży.
WYTW. SPINACZY BŁYSK. oraz GALANT. MET. „BETECO", Łódź, Piotrkowska 167, tel. 150-61 — Guziki metalowe, zamki błyskawiczne, zatrzaski.
FABR. GALANT. METAL. „GALMET", Sosnowiec Przejazd 3, tel. 615-46 — Odznaki sportowe, puderniczki, papierośnice.
ŚLĄSKA FABRYKA WYR. METAL. „MEWA", Bielsko, Słowackiego 35, tel. 18-63 — Tuby i kapsle ołowiano-cynkowe, aluminiowe i cynkowe.
PAŃSTW. FABR. GUZIKÓW d. C. Zeidler, Głuchołazy, Kopernika 7, tel. 40 — Guziki bieliźniane i spinki.
DOLNOŚL. FABR. SZPILEK i DRUTÓW TRYKOT., d. W. Prym, Świdnica, Bystrzycka 7, tel. 31-88 — Druty trykot., szpilki do włosów, szpilarki szewskie.
ODLEWNIA i WALCOWNIA METALI H. TSCHENTSCHEL i K. FEIND, Wrocław, Opolska 15-17, sk. p. 3.
FABR. WYROB. SREBRN. i PLATER. JÓZEF FRAGET, Warszawa Elektoralna 16 — Platery i srebra.
FABR. WYROB. METAL. B-CIA HENNEBERG, Warszawa, Wolska 17 — Blacha mosiężna i platery. 1864

HUTA BAILDON
w Katowicach

poleca:

wysokowartościowe stale szlachetne w formie prętów, taśmy, blach i kształtek

Poza tym

wiertła spiralne
elektrody do spawania
łańcuchy gospodarcze i techniczne
wysokowartościowe odlewy magnesowe
noże z nakładką z twardego metalu „Baildonit"

1911

CENTRALA ZBYTU PRZEMYSŁU PAPIERNICZEGO

Oddział Nr 7 Marszałkowska 8. Telefon 8.59.62

ZAWIADAMIA

że dział sprzedaży przetwórstwa papierniczego

ZOSTAŁ URUCHOMIONY

Prosimy naszych Odbiorców o nadsyłanie zamówień na artykuły przetwórstwa. Dążyć będziemy do szybkiej realizacji dostaw zamówionych towarów.

1794

SPÓŁDZIELNIA KUŚNIERZY
w Warszawie, ul. Nowogrodzka 4 m. 7.

Skupuje wszelkie skórki futrzane

Godziny 10 – 14.

1917

SPÓŁDZIELNIA PRACY
TAPICEROW-DEKORATORÓW
z odp. udział. w WARSZAWIE
Wykonuje wszelkie roboty tanio, solidnie
TAPCZANY
AMERYKANKI-FOTELE-MATERACE
CENTRALA: Zgoda 4
1766
MAGAZYNY: NOWOGRODZKA 23, MOKOTOWSKA 53

Zakłady Chemicznej Przeróbki Drewna
Oddział w Warszawie ul. Śniadeckich Nr 5

sprzedaż hurtowo-detaliczna terpentyny, smoły, papy, węgla drzewnego, dykty, desek, skrzyń.

1733

ARTYKUŁY
WODOCIĄGOWE
KANALIZACYJNE
OGRZEWNICZE
SANITARNE

poleca

„TECHNOSAN"
WARSZAWA, PL. GRZYBOWSKI 2
(wejście z ulicy BAGNO)

1632

SKŁAD MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH
i mechaniczna obróbka drzewa
T. NOWACKI i W. REJF
Warszawa, Złota 77.
Wykonuje wszelkie roboty stolarskie

1741

Irena Chotkowska
ARTYKUŁY
GOSPODARSTWA DOMOWEGO
garnki, prodige, żelazka, maszynki itp.
Warszawa, Jerozolimskie 43.

1707

PEŁNE Zadowolenie daje praca
na maszynach biurowych z firmy
Jan Jaworski
Warszawa, Chmielna 26
Kupno — Sprzedaż — Zamiana

1742

SPÓŁDZIELNIA PRACY
„MIŚ"
WARSZAWA, ul. Hoża 19, róg Kruczej
poleca konfekcję dziecinną, przyjmuje roboty na drutach, zamówienia krawieckie i bieliźniarskie dla dzieci. 1918

PAPIER i wyroby papiernicze
SPÓŁDZIELNIA PRACY
„Zespół Solny"
w Warszawie, Marszałkowska 150.

ŁAŹNIA CENTRALNA
Krak. Przedm. 16/18 obok Kopernika
Łaźnia i Wanny czynne codziennie
Czwartki łaźnia dla pań.
1198

SPÓŁDZIELNIA PRACY
»POGRZEB«
z odp. udziałami w Warszawie
Urządza pogrzeby, ekshumacje, przewozy w kraju i zagranicą. Własne wytwórnie trumien metalowych i drewnianych. Samochody do przewozu.
Informacje i kosztorysy bezpłatnie.
Centrala: Wilcza 5, tel 8 72-13
kier. Z. Ludwicki
Filie:
1. Nowy Świat 50, kier. R Chrabczyński
2. Puławska 103-A „ St. Pietrzak
3. Chałubińskiego 10 „ J. Detko
4. Nowogrodzka 23 „ M Adamski
5. Wolska 82 „ J. Rowicki
Wytwórnia: Em. Plater 10, kier. St. Kozłowski
1847

nowość !

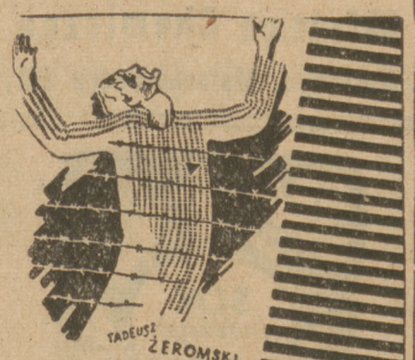

Międzynarodówka
STRACEŃCÓW
SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA »WIEDZA«
CENA 60 zł
DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

Instytucja prawno-publiczna, założona w 1803 r.

UBEZPIECZA

od ognia,
gradobicia,
kradzieży i rabunku,
nieszczęśliwych wypadków,
odpowiedzialności cywilnej,
wypadków w transporcie,
i od wszelkich innych ryzyk.

Informacje w Inspektoratach PZUW we wszystkich miastach wojewódzkich i powiatowych.

1631

Albodont
pasta do zębów

Iste
krem do golenia

Lion
krem matowy

Kalia
perfumy

30 lat
pracy i doświadczenia
to najlepsza rękojmia
dobroci i jakości
Iste
J. & S. Stempniewicz
Poznań

TRUKAN-AUTO
WARSZAWA

SKŁAD Książęca nr 6 róg Nowego Światu
WARSZTATY Al. Jerozolimskie nr 67

Tow. Akc. Fabryka Ołówków **„St. MAJEWSKI" S. A.**
Fabryka i Biura Zarządu Pruszków pod Warszawą

HURTOWNIA PAPIERU – TEKTURY
I WYROBÓW PAPIEROWYCH

B. CHOJNACKI KRAKÓW - SZPITALNA 7, t. 598-15 i 553-47
Oddz. WARSZAWA-EM. PLATER 9/11-868-76

PAPIER — pakowy, kolorowy, okładkowy i inne
TEKTURA — introligatorska, szewska, pudełkarska
KARTONY — pudełkarskie, skoroszytowe i inne
LIGNINA — rolki, arkusze
SZPAGATY — tektura falista i inne artykuły pak.

1859

Sprzedaż i ceny hurtowe

Konrad Jarnuszkiewicz i Sp.
Warszawa, Grzybowska 25

Poleca: **ŁÓŻKA METALOWE, TAPCZANY, PIECYKI, MEBLE SZPITALNE i do GABINETÓW LEKARSKICH**

1881

Węże do tlenu, acetylenu, benzyny, lekarskie wszelkich rozmiarów. Pasy parciane do transmisji, węże strażackie. Gaśnice. Szczeliwo hydrauliczne
poleca: **„HYDROTECHNIKA"**
WARSZAWA, KRÓLEWSKA 16 1803

Warsztaty Mokotowska 51|53 **C. W. R.** Centralne warsztaty radiowe **Sklep Marszałkowska 87** od Wspólnej 1870
Kupno-sprzedaż-naprawa odbiorników i sprzętu radiowego

Wiejska Gospodarcza Placówka Rolniczo-Handlowa
WARSZAWA
Pl. Kazimierza Wielkiego
Hala Targowa sklep Nr 2
HURTOWY SKUP i SPRZEDAŻ:
Ziemiopłodów oleistych, wszelkich nasion, smarów i t.p.

Zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 20 lipca 1946 r. została utworzona

Centrala Zbytu Przemysłu Cementowego

w Sosnowcu,

która przejęła agendy dotychczasowego Wydziału Zbytu w Zjednoczeniu Fabryk Cementu R. P. w Sosnowcu.

Oddziały Centrali Zbytu Przemysłu Cementowego:

BIAŁYSTOK, ul. Piękna 7 m. 5
BYDGOSZCZ, ul. Śniadeckich 39
KIELCE, ul. Wesoła 31
KRAKÓW, ul. Podzamcze 26
LUBLIN, ul. Szopena 12
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 42
POZNAŃ, ul. Paderewskiego 1 m. 5
SOPOT, ul. Władysława IV Nr. 11
SZCZECIN, ul. Partyzantów 1
WARSZAWA, ul. Srebrna 4
WROCŁAW, ul. Nowowiejska 67 m. 1

W związku z wprowadzeniem reglamentacji w zbycie cementu, zamówienia i przydziały na cement należy nadsyłać do dnia 15-go każdego miesiąca na miesiąc następny.

Adres CENTRALI ZBYTU PRZEMYSŁU CEMENTOWEGO:
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 22.
Telefony — Sosnowiec — 6-30-04, 6-30-05, 6-30-06.

1839

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU MOTORYZACYJNEGO

FABRYKA MASZYN

KAROL OCHSNER i SYN

pod Zarządem Państwowym

Bielsko, ul. Partyzantów 44. Tel. 13-61 i 24-16.

Produkuje i dostarcza:

1. Pompy odśrodkowe, jedno i wielostopniowe, do wody czystej, zanieczyszczonej, zimnej i gorącej oraz do cieczy chemicznych.
2. Pompy wysokoprężne na gorącą wodę do zasilania kotłów.
3. Pompy podwodne, systemu „Vogel".
4. Pompy głębinowe, wałowe.
5. Pompy domowe - wodociągowe.
6. Pompy rotacyjno - tłokowe do gęstych cieczy.
7. Motopompy pożarnicze (produkcja w przygotowaniu).
8. Aparaty paropowietrzne do ogrzewania.
9. Rury żebrowe, kutożelazne.
10. Urządzenia do ciepłej wody i wyroby miedziane.
11. Silniki spalinowe (produkcja w przygotowaniu).

Dla kolejnictwa wykonujemy:

1. Sprężarki paropowietrzne systemu „Knorr" do lokomotyw.
2. Pompki smarne systemu „Friedmann" i „De limon Fluhme" do lokomotyw.

1892

Państwowy Zarząd Przymusowy Towarzystwa Przemysłowo-Handlowego

»BACUTIL«

WARSZAWA, ul. Bartoszewicza 7 tel. 851-09

produkuje stale: → PEPTON — PEPSYNĘ — ŻELATYNĘ

oraz zbiera następujące surowce zwierzęce:

dla przemysłu farmaceutycznego
trzustkę, jajniki, jądra, mlecz pacierzowy, nadnercza, żółć tarczycę, krew itp.

dla przemysłu przetwórczo-tłuszczowego
rogi, racice, kopyta itd.

dla przemysłu drzewnego
krew

dla przemysłu garbarskiego
trzustkę i krew

dla przemysłu szczotkarskiego i tapicerskiego
włosie, ogony bydlęce, szczecinę, wyczeszki itp.

Informacje — „BACUTIL", Warszawa, ul. Bartoszewicza 7 tel. 851-09. 1716

CENTRALNY ZARZĄD PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO

Łódź, Al. Kościuszki 4

Zarządza 800 fabrykami przemysłów: bawełnianego, wełnianego, jedwabniczo-galanteryjnego, dziewiarsko-pończoszniczego, włókien łykowych, włókien sztucznych i konfekcyjnego oraz artykułów i tkanin technicznych, zatrudniając 210.600 pracowników.

Produkcja w roku 1946 wyniesie:

w przemyśle bawełnianym	192.370.000	m. tkaniny
	49.000.000	kg. przędzy
—„— wełnianym	20.000.000	m. tkaniny
	15.000.000	kg. przędzy
—„— wł. łykowych	50.000.000	m. tkaniny
	16.000.000	kg. przędzy
—„— jedw.-galant.	7.240.000	m. tkaniny
	50.880.000	m. pasmanterii
—„— dziew.-pończ.	24.158.000	szt. wyr. dzianych
—„— konfekcyjnym	28.500.000	szt. wyr. konfekcyjnych
—„— wł. sztucznych	11.200.000	kg.

Wartość produkcji Zjednoczenia Fabryk Artykułów i Tkanin Technicznych wyniesie 132.000.000 zł.

Państwowy przemysł włókienniczy zaopatruje wieś i miasto w tkaniny i konfekcję. Wartość eksportowanych artykułów włókienniczych stanowi jedną z najpoważniejszych pozycji budżetu państwa.

1884

PAŃSTWOWE ZAKŁADY PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO Nr 1

W ŻYRARDOWIE

(daw. Zakłady Żyrardowskie „Żyrardów")

produkują tkaniny lniane, bawełniane wyroby dziewiarsko - pończosznicze oraz prowadzą dział konfekcyjny, zatrudniając 5225 osób, przy uruchomieniu
600 krosien
9000 wrzecion lnianych
20000 wrzecion bawełnianych

1805

Artykuły Chemiczne

Olejki perfumeryjne i spożywcze

Kupno — Sprzedaż 1738

Z. i S. DZISIEWSCY

Warszawa, Alberta 3

ARTYKUŁY MALARSKIE,
MYDLARSKIE, SUROWCE
PRZEMYSŁOWE I CHEMIKALIA

Poleca:

Warszawska Składnica Chemiczna

Warszawa, Marszałkowska 113

Lokal handlowy, sklep ok. 70 m², magazyny ok. 150 m² w reprezentacyjnej dzielnicy Warszawy posiadam. Przyjmę przedstawicielstwo poważnych firm, ew. inne propozycje.

Oferty: Warszawa, Żurawia 26
Stefan Burzyński. 1889

Tymczasowy Zarząd Państwowy

„Elibor"

SPÓŁKA AKCYJNA HANDLOWO-PRZEMYSŁOWA
L. J. Borkowski

Warszawa: Biura — ul. Zielna 49, tel. 86-113

SKŁADY	— ul. Wolska 103.	tel. 87-962.
	— ul. Prądzyńskiego 9,	
	— ul. Targowa 30,	tel. Praga 304.
Bydgoszcz	— ul. Chodkiewicza 19,	tel. 18-38.
Częstochowa	— ul. Piotrkowska 31,	tel. 22-75.
Dąbrowa Górn.	— ul. Kościuszki 1,	tel. 680-59.
Gdynia	— ul. Świętojańska 23,	tel. 222-88.
Gdańsk—Wrzeszcz	— ul. Grunwaldzka 217,	tel. 414-93.
Jelenia Góra	— ul. Stalina 17-a,	tel. 34-25.
Kraków	— ul. Gertrudy 19.	tel. 547-80.
Kielce	— ul. Prosta 19,	
Lublin	— ul. Łęczyńska 8,	tel. 21-53.
Łódź	— ul. Kilińskiego 70,	tel. 131-60.
Piotrków	— ul. Słowackiego 34,	tel. 11-68.
Poznań	— ul. Gąsiorowskich 6,	tel. 64-66.
Radom	— ul. Żeromskiego 114,	tel. A-96.
Rzeszów	— ul. Batorego 18-c,	tel. 2-27.
Sandomierz	— ul. Krakowska 25,	tel. 44.
Szczecin	— Tama-Pomorzańska 10	
Wrocław	— ul. Traugutta 62,	

DOSTARCZA:

wapno budowlane i nawozowe, gips, cement, papę smołowcową i bitumiczną, szkło okienne i zbrojone, szamoty, kafle, fajans sanitarny, płytki posadzkowe i okładzinowe, rury kamionkowe, kamionkę sanitarną, cegłę maszynową, dziurawkę, kominową, pustaki, dachówkę, dreny, klinkier, żelazo, belki, blachy żelazne węgiel i koks.

1786

Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Elektrycznych

Katowice, ul. Zacisze 1
tel. 32177-78.

Produkcja: Silniki asynchroniczne do 4000 KM na niskie i wysokie napięcie.
Generatory asynchroniczne do 800 kV.
Transformatory do 24 MVA i 200 kV.
Maszyny prądu stałego.
Maszyny morskie.
Silniki trakcyjne.
„ do obrabiarek.
„ do pomp głębinowych.
Przetwornice.
Spawarki punktowe i transformatorowe.
Szlifierki elektryczne.
Szczotki węglowe i osady do szczotek.
Materiały izolacyjne dla celów elektrotechniki.
Wszelkie naprawy maszyn i transformatorów.

W skład Zjednoczenia wchodzą następujące Fabryki i Zakłady:

1) Fabryka M 1 — Żychlin, dawn. Rohn — Zieliński Sp. Akc. Żychlin — pow. Kutno.
2) Fabryka M 2 — Cieczyn, dawn. Rohn — Zieliński Sp. Akc. Cieszyn — skr. poczt. 49.
3) Fabryka M 3 — Łódź, dawn. „Elektrobudowa", Łódź — Kopernika 56/58.
4) Fabryka M 4 — Bielsko, dawn. G. Schwalbe, Bielsko — Rzeźnicza 22.
5) Fabryka M 5 — Mikołów, Mikołów — Żwirki i Wigury 60.
6) Fabryka M 6 — Piotrowice, Piotrowice, k/Jeleniej Góry.
7) Fabryka M 7 — Tarnowskie Góry, dawn. „Elektrografit" Tarnowskie Góry — Czarna Huta.
8) Fabryka M 8 — Materiałów Izolacyjnych, Gliwice, ul. Jana Śliwki, tel. 28-65.
9) Zakład M 20 — Chorzów — Batory, Chorzów — Batory, Francuska 3.
10) Zakład M 21 — Wrocław, Wrocław, Grabiszyńska 101.
11) Zakład M 22 — Gdańsk, Gdańsk — Wrzeszcz, Wajdeloty 22a.
12) Zakład M 23 — Katowice, dawn. „Union", Katowice, Sobieskiego 7.
13) Zakład M 24 — Poznań, dawn. „Siemens", Poznań, Matejki 52.
14) Zakład M 24 — Sulęcin, dawn. Fabryka „Kaiser", Sulęcin (Ziemia Lubelska).

Opracowaniem ofert i projektów na maszyny i napędy dla wszelkich gałęzi przemysłu i rzemiosła zajmuje się: Biuro Projektów i Ofert w Katowicach, ul. Zacisze 1 — tel. 32177 wewn. — 7 bezpośrednio, oraz pośrednio przez swoich delegatów terenowych:

W Katowicach, ul. Powstańców 24 — tel. 30507.
W Warszawie, ul. Chmielna 66, tel. 88060.
W Łodzi, ul. Rossevelte 16 m. 7 — tel. 13526.
W Poznaniu — Sołącz, ul. Śląska 6/7 m. 2 — tel. 3214.
W Gdańsku — Wrzeszcz, ul. Parkowa 15 — tel. 42161.
W Krakowie, ul. Łobzowska 15 — tel. 65289.

dokąd należy kierować wszelkie zapytania.

1860

FABRYKA PORCELANY i WYROBÓW CERAMICZNYCH „ĆMIELÓW"

pod Zarządem Państwowym

Produkuje:

1852 **porcelanę stołową i laboratoryjną**

Czy wiesz

że największa spółdzielnia w Polsce

POWSZECHNA
SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W ŁODZI

posiada

300 sklepów. 300.000 zarejestrowanych konsumentów.
75.000 członków. 4.000.000.000 rocznego obrotu

Centrala ulica Piotrkowska 31. Telefon 260 98

magazyny

ulica Kilińskiego Nr. 81. Telefon Nr. 161-80
ulica Ogrodowa Nr. 74. Telefon Nr. 276-75

Dział artykułów spożywczych
Składy opałowe
Składy materiałów włókienniczych
Składy materiałów budowlanych
Składy szkła, porcelany i naczyń emaliowanych
Dział warzyw

6 piekarń mechanicznych
Ciastkarnia
Wytwórnia wód gazowych
3 wytwórnie toreb papierowych
Kwaszarnia kapusty i ogórków
Szwalnia
Warsztaty reparacyjne

Wszyscy ludzie pracy powinni zapisać się do

Powszechnej Spółdzielni Spożywców

Zapisy przyjmują sklepy P. S. S.

CENTRALA HANDLOWA PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

Biuro Warszawa, Chmielna 57 Magazyn Warszawa, Okopowa 17
Sklep detaliczny Warszawa, Wilcza 69

ODDZIAŁ KATOWICE — BYTOM	ul.	Dworcowa 26
„ ŁÓDŹ	„	Żeromskiego 92
„ KRAKÓW	„	Szczepańska 1
„ POZNAŃ	„	Mielżyńskiego 26
„ JELENIA GÓRA	„	Kasprowicza 8
DELEGATURA W GDYNI	„	Świętojańska 84

oferuje ze swoich składów i na zamówienia:

MEBLE MIESZKALNE, urządzenia domowe i kuchenne oraz sprzęt gospodarczy domowy od najtańszych do luksusowych, w kompletach i w pojedynczych sztukach.
MEBLE BIUROWE wszelkiego rodzaju, jak wyżej.
MEBLE I SPRZĘT SZKOLNY.
SPRZĘT GOSPODARCZY DLA WSI i miasta jak wozy chłopskie, ule, taczki, ramy inspektowe, pralki różnego typu.
OPAKOWANIA, łubianki skrzynie owocowe i butelkowe.
SPRZĘT SPORTOWY jak narty, sanki itp.
ZABAWKI dziecięce.
STOLARKA BUDOWLANA (futryny, okna, drzwi itp.).
BECZKI sosnowe, bukowe i dębowe do różnego zastosowania.
TKANINY DRZEWNO-BAWEŁNIANE, dekoracyjne oraz na żaluzje i zasłony.

Centrala Zbytu Wyrobów Drzewnych Fabryk Podległych Ministerstwu Przemysłu

W październiku otwarcie sklepu - salonu wystawowego mebli przy wylocie ul. Hożej na Plac 3 Krzyży.

Powszechna Spółdzielnia Spożywców

z odp. udziałami

Praga—Północ

BIURO — Ul. Tarchomińska 12 tel. 108
ROZDZIELNIA DZIELNICOWA — Wiosenna 18
BOCZNICA KOLEJOWA przy ul. Markowskiej

Sklepy:

Sklep Nr	1	ul.	Tarchomińska Nr 12
„ „	2	„	Kawęczyńska Nr 39
„ „	3	„	Radzymińska Nr 9
„ „	4	„	Brzeska Nr 15/17
„ „	5	„	Targowa Nr 44
„ „	6	„	Radzymińska Nr 47
„ „	7	„	Ks. Ziemowita Nr 6-a
„ „	8	„	Ks. Anny Nr 15-a
„ „	9	„	Radzymińska 95/97
„ „	10	„	Radzymińska Nr 150
„ „	11	„	Janinówka Nr 45
„ „	12	„	Św. Wincentego Nr 64
„ „	13	„	Pomorska Nr 35
„ „	14	„	Gersona Nr 42
„ „	15	„	Wileńska Nr 19
„ „	16	„	Radzymińska Nr 135
„ „	17	„	Św. Wincentego Nr 18
„ „	18	„	Wysockiego Nr 52
„ „	19	„	Św. Wincentego Nr 46
„ „	20	„	Modlińska d. Dąbrowskich
„ „	21	„	Stalowa Nr 24
„ „	22	„	Al. Jurskiego 45
„ „	23	„	Radzymińska Nr 59

1951

MAZURSKA SPÓŁDZIELNIA RYBACKA

z odp. udz. w Olsztynie
ul. Staromiejska 16

POLECA

RYBY SŁODKOWODNE SWIEŻE i WĘDZONE
PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

SKLEPY SPRZEDAŻNE: Olsztyn, Mrągowo, Szczytno, Susz, Ostróda, Morąg, Pisz, Mikołajki, Giżycko, Licbark, Biskupiec, Iława, Ukta, Pieczki, Braniewo, Pasłęk, Kętrzyń, Węgorzewo, Frombork i Pasaria.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna

1953

„POLSKI LLOYD" Sp. Akc.

Międzynarodowe Transporty
Centrala: Warszawa, Poznańska 21 m. 32
telefon 8.73 19.

Oddziały: Gdynia — Abrahama 26, Katowice—Kościuszki 6 m. 6 Gliwice — ul. Aliantów 4, Zebrzydowice, Przemyśl, Terespol.

REPREZENTACJE: we wszystkich krajach europejskich i zamorskich
Ruch zbiorowy ze SZWAJCARIĄ
Transporty na BAŁKANY przez DUNAJ
Transporty morskie do ANGLII, Państw SKANDYNAWSKICH I AMERYKI
Centralne Biuro Taryfowe w Katowicach udziela wszelkich informacji z zakresu kosztów transportu

Wszelkie zlecenia w charakterze spedycji morskiej, lądowej i rzecznej, zarówno w imporcie, jak i eksporcie, magazynowanie, clenie, asekuracja, ładunki zbiorowe oraz konwój.

KRAWIEC ST. JASIONEK

DAMSKI i MĘSKI

Mokotowska 50 m. 7

Rowery Ormonde

gumy, łańcuchy, przekładnie, lampy, torpeda.
Ceny fabryczne.

Lipiński, Jasna 10

FABRYKA GILZ i WYROBÓW PAPIERNICZYCH
»BAŁTYK«
wł. Stefan Lesiński
Warszawa, Świętokrzyska 12.
Prowincja za zaliczeniem

WYTWÓRNIA OPAKOWAŃ PAPIEROWYCH
»KARTON-OMEGA«
B-cia LESIŃSCY i S-ka
Warszawa, Żurawia 8.

1941

Spółdzielnia Pracy

Przemysłu Drzewnego „DREWNO"
Warszawa, Szpitalna 5

MEBLE BIUROWE I MIESZKALNE

„FARBON"

Poleca farby, lakiery, i wszelkie artykuły malarskie
Warszawa, Al. Jerozolimskie 32
● Specjalność: gwarantowane pokosty lniane i sztuczne ●

SPÓŁDZIELNIA KOMUNIKACYJNO - PRZEWOZOWA
AUTO-TRANSPORT
WARSZAWA, ul. KROCHMALNA 87

ROZKŁAD JAZDY AUTOBUSÓW

DO PŁOCKA	godz. 7.00 i 17.00	z Płocka	5.45 i 15.00	
(przez Wyszogród—Bodzanów)				
DO WŁOCŁAWKA	„ 7.00	z Włocławka	14.00	
(przez Sannik—Kowal)				
DO GOSTYNINA	„ 7.00 i 15.00	z Gostynina	6.45 i 15.30	
(przez Sochaczew—Gąbin)				
DO SIERPCA	„ 16.00	z Sierpca	5.30	
(przez Górę—Drobi)				
DO PŁOŃSKA	„ 16.00 i 17.10	z Płońska	6.00 i 8.00	
(przez Modlin—Zakroczym				

AUTOBUSY ODCHODZĄ:
z Warszawy — ul. Marszałkowska (nawprost ul. Widok)
z Włocławka — Plac Wolności
z Gostynina — Rynek
z Sierpca — Rynek
z Płońska — Rynek
z Płocka — Dworzec Autobusowy

1965

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE FR. ŻUGAJEWICZ

Warszawa, ul. Marszałkowska 124, tel. 8-71-50

Artykuły sanitarne, kanalizacyjne, centralnego ogrzewania, kuchnie i piece przenośne na gaz i węgiel, glazura, terrakota.

PRASKA SPÓŁKA CHEMICZNA

WARSZAWA. TARGOWA 51

FARBY — LAKIERY — EMALIE — POKOST NATURALNY
SUROWCE — CHEMIKALJA — MYDŁA — BARWNIKI DO TKANIN

CENY FABRYCZNE

»CHEMSOL«

Artykuły Chemiczne i Gospodarcze

Polecamy: sodę amoniakalną, kaustyczną i oczyszczaną, pasty do obuwia, zaprawę do podłóg, barwniki Koloryt i Wilbra, mydła, świece, baterie i t. p.

W-wa, Marszałkowska 137

ZAKŁADY PRZEM. **»MIKROCHEMIA«** P.i T. OLSZEWSCY
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 124.
Analizy techniczne — Odczynniki analityczne
Chemikalia — Barwniki — Farby — Lakiery

PAŃSTWOWE ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU PIWOWARSKO-SŁODOWNICZEGO

podległe Min. Aprow. i Handlu
Centrala w Warszawie
zawiadamia o przeniesieniu biura do nowej siedziby
przy ul. Narbutta 7 (Mokotów)
Uwaga: Zjednoczenie Rejonu Centralnego mieścić się będzie nadal w lokalu: Al. Jerozolimskie 43 m. 6.

SPRZEDAŻ **CHEMIKALII i KWASÓW**
dla przemysłu i handlu
Warszawska Spółka Handlu Chemikaliami
E. Sterniński i S-ka *Warszawa ul. Żelazna 69*

PRACOWNIA JUBILERSKO-GRAWERSKO-ZDOBNICZA
Władysław MIECZNIK
PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA
Ordery, Odznaki, Sygnety, Obrączki, Bransoletki, Srebra, Brązy, (Miniatury pomników)
ryc'e HERBÓW w KAMIENIACH
NAGRODY SPORTOWE
MARSZAŁKOWSKA Nr 108 (dawniej Świętokrzyska 20)
1237

Spółdzielnia Pracy Cukierników Warszawskich

przy ulicy Złotej Nr 44 w Warszawie
poleca wszelkie wyroby cukiernicze własnej produkcji

TOWIS OKUCIA BUDOWLANE

Warszawa 1, ul. Kredytowa 4
tel. 8.61.22
POLECA: zamki, klamki, zawiasy, zakrętki, paskwile i t.p.
PRODUKCJI WŁASNEJ
oraz fabryk, Bartelmus i Suchy, B-cia Lubert i Horowicz.
Najniższe ceny.

1929

CENTRALA
„MUZYCZNA i RADIOWA"
K. RUSZKOWSKI
WARSZAWA, MARSZAŁK. 117
RÓŻNE INSTRUMENTY: STRUNY - ORGANKI GRAMOFONY-PŁYTY RADIO-LAMPY ECT
KUPNO-SPRZEDAŻ-NAPRAWY

MASZYNY DO SZYCIA CZĘŚCI — REPERACJE
„KEMPISTY"
Warszawa, Plac Zbawiciela

Czym jest Monopol Spirytusowy

dla Skarbu Państwa i gospodarki krajowej

W ogólnym planie gospodarki krajowej oraz w wymianie towarowej między przemysłem i wsią, Monopol Spirytusowy ma swoją poważną pozycję: jako dochodowe przedsiębiorstwo państwowe i jako producent.

Po wyzwoleniu z okupacji niemieckiej, pierwsza, organizacyjna komórka DPMS, zawiązana w Lublinie pod doświadczonym kierownictwem dyrektora inż. Jana Kuroczyckiego i Wicedyrektora Tadeusza Borkowskiego w listopadzie 1944 r. rozpoczęła pracę tak — jak inne przedsiębiorstwa w Polsce: z niczego... z gruzów dźwigniętych zbiorowym wysiłkiem tych pracowników PMS, którzy ocaleli z pożogi wojennej i wrócili na swoje placówki.

Jeżeli przyjąć okres początkowej reaktywizacji Monopolu (dwa lata wstecz w Lublinie), za zero — przy zdewastowanych warsztatach produkcji i porównać obecny wpływ z ogólnej sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych np. w m-cu lipcu rb., dochodzący do ca 2 miliardów złotych obrotu, to nawet laik przyzna, że powyższa cyfra jest imponującą, zwłaszcza przy istniejących możliwościach produkcji tj. przy czę stotliwym braku materiałów pomocniczych (butelek, korków, skrzyń itp.), oraz przy trudnościach w uzyskiwaniu surowców (melasy i ziemniaków).

W styczniu 1946 r. Dyrekcja PMS powróciła do Warszawy do dawnego, częściowo odbudowanego gmachu, w którym w dalszym ciągu „huczą młoty i skrzypią kielnie", aby wyburzone ściany zamienić na piękne, użytkowe lokale biurowe.

Poza gmachem, który stał się oazą — zaczątkiem życia wśród rumowisk zamarłej i wypalonej ulicy Leszno (na granicy b. getta), Dyrekcja PMS restauruje również dla swych pracowników kilka domów, z przewagą mieszkań dwupokojowych i pojedyńczych z kuchnią, oddając do użytku około 400 izb łącznie.

Poważny, wielomilionowy wkład Dyrekcji PMS w regenerację gmachów nie tylko przyczynił się najbardziej konkretnie do odbudowy Warszawy, ale powiększył również wartości w majątku narodowym i wypełnił niemniej ważny postulat natury gospodarczej i społecznej.

Dyrekcja PMS obejmuje również poza Warszawą szereg placówek, rozsianych planowo po całej Polsce.

Sprzedaż hurtową napojów alkoholowych rozprowadzają Hurtownie własne i Hurtownie, należące do Związku „Społem" z którym Dyrekcja PMS zawarła zbiorową umowę w dn. 1 grudnia 1945 r.

W dalszej kolejności Hurtownie zaopatrują w wyroby butelkowane sklepy spółdzielcze i prywatnych detalistów na podstawie koncesji, uzyskanych przez nich w miejscowych Urzędach Skarbowych.

Obecnie (według stanu na 1 maja rb.) zakładów detalicznej sprzedaży wyrobów PMS z wyszynkiem (restauracji), jest 5.152 — wyszynku: 5778.

Sieć detalicznej sprzedaży, w porozumieniu ze Związkiem Społem i Związkiem Inwalidów Wojennych, zasadniczo organizują Urzędy Skarbowe, które uwzględniając miejscowe zapotrzebowania, udzielają koncesji, z tendencją do popierania ruchu spółdzielczego, zasłużonych inwalidów, wdów i sierot po poległych wojskowych itp.

W działalności PMS można rozróżnić dwutorowość pracy. Na zewnątrz: dążność do zaspokojenia potrzeb rynku przez dalsze zagęszczanie sieci sprzedaży tak hurtowej, jak detalicznej, aby, dotarłszy do konsumenta we wszystkich ośrodkach kraju, jednocześnie w ten sposób wyprzeć prywatny handel samogonem (smutną spuściznę po okupancie), oraz wewnątrz: odbudowę i rozszerzanie Zakładów PMS, gorzelni przemysłowych i rektyfikacji, aby pokryć normalne zapotrzebowanie przemysłu i podać przewidywanemu zwiększeniu produkcji spirytusu.

Obecnie spożycie legalnych napojów alkoholowych w Polsce w porównaniu z zagranicą nie jest duże i nie osiągnęło normy przedwojennej. Przed wojną spożycie spirytusu np. we Francji wahało się od 2,5 do 3 litrów 100° rocznie na głowę ludności, w Danii przekraczało 2 litry 100°, a w Belgii wynosiło ca 1 i pół litrów 100°.

Uwzględnić przy tym należy, że na zachodzie Europy zużywano rocznie przed wojną b. duże ilości wina i piwa, a mianowicie:

We Francji roczne spożycie na głowę ludności wahało się od 167 do 176 ltr. obj.

Wina		
Włochy	84 — 90 ltr.	obj. wina
Hiszpania	75 — 76 „	„ „
Szwajcaria	42 — 44 „	„ „
Piwa		
Belgia	182 — 210 ltr.	piwa
Anglia	69 — 72 „	„
Szwajcaria	60 — 65 „	„

W Polsce największe nasilenie spożycia spirytusu, pochodzenia legalnego, dochodziło w r. 1929 do wysokości 1,6 ltr. 100° rocznie na 1 mieszkańca, przy równoczesnej konsumcji wina najwyżej do 0,1 ltr. i piwa od 4 do 7 litrów objętościowych na głowę ludności, a obecnie po wojnie spożycie roczne spirytusu stanowi ca 1,2 ltr. 100°.

Dane powyższe nasuwają spostrzeżenia, że konsumcja spirytusu legalnego pochodzenia w Polsce jest o wiele mniejsza w porównaniu ze spożyciem alkoholów na zachodzie Europy.

Przy dalszym rozwoju gospodarczym kraju, po odbudowie zakładów przemysłowych, wytwarzających artykuły, w skład których wchodzi spirytus, oraz w miarę likwidacji dzikiej produkcji i handlu samogonem, należy spodziewać się zwiększenia zbytu spirytusu i wzrostu sprzedaży wyrobów monopolowych do norm przedwojennych.

Perspektywy powyższe nie mogą być niepokojące nawet dla zwolennika prohibicji, gdyż spotykane jaskrawe objawy alkoholizmu w kraju są raczej wynikiem konsumcji wyrobów nielegalnego pochodzenia t.zw. bimbru, który, użyty nawet w niewielkich dawkach, szkodliwie działał na słabo odżywiony i wyniszczony skutkami wojny organizm konsumenta, stwarzając ową specyficzną atmosferę pijaństwa.

Samogon, jako produkt nieoczyszczony, przy użyciu nieodpowiednich środków chemicznych, zawiera trujące składniki, powodując niejednokrotnie ślepotę i wypadki śmierci.

Z bimbrownictwem walczą organy kontroli skarbowej jako ze szkodnictwem społecznym, tym bardziej karygodnym, że potajemne gorzelnie zużywają do swego przestępczego procederu olbrzymie ilości zboża i cukru, które są główną podstawą wyżywienia całej ludności kraju, gdy natomiast P.M.S. kierując się względami gospodarczymi, używa do przerobu spirytusu odpadków takich jak zmarznięte kartofle, nadpsute ziarno, oraz melasę (odpadki, pozostałe przy produkcji cukru).

Czy można sobie wyobrazić, jaki stan pijaństwa i spustoszenia gospodarczego zapanowałby w kraju, gdyby produkcja wódek znajdowała się w rękach prywatnych producentów?

Monopolizacja wyrobów konsumcyjnych ma na celu nie co innego, jak właśnie zmniejszenie plagi pijaństwa przez utrzymanie wysokiej ceny napojów alkoholowych oraz zneutralizowanie szkodliwych składników wódki przez odpowiedni sposób jej oczyszczenia.

System prohibicyjny, stosowany w swoim czasie za granicą i w Ameryce, nie dał pożądanych rezultatów, toteż Dyrekcja PMS stara się złagodzić zło zakorzenione w ten sposób, że poza stałym przesuwaniem punktu zbytu w kierunku potrzeb przemysłowych — popiera również finansowo akcję walki z pijaństwem i corocznie przeznacza na ten cel 1 proc. dochodu ze swego czystego zysku, a odpowiednie fundusze są przekazywane Ministerstwu Administracji Publicznej.

Monopol Spirytusowy — jako producent— oddaje znaczne usługi przemysłowi, z którym ściśle zazębia się w skomplikowanym życiu gospodarczym kraju.

Spirytus czysty lub skażony jest składnikiem wielu niezbędnych przetworów i służy dla celów lecznictwa, perfumeryjno-kosmetycznych, napędowych, do wyrobu octu, esencji, soków owocowych, politury, lakierów, prochu itd.

Pełne rozwinięcie działalności PMS, oraz sprzedaż na cele przemysłowe i na eksport — będzie możliwe w miarę polepszania się ogólnej sytuacji w kraju, dostatecznej dostawy materiałów pomocniczych (butelek, korków itd.), a zwłaszcza w miarę obsadzenia terenów całej Polski, aby po zaspokojeniu potrzeb żywnościowych ludności, nie brakło ponadto ziemniaków i melasy, jako podstawowych elementów do produkcji spirytusu.

L. P.

PAŃSTWOWA KOMUNIKACJA SAMOCHODOWA

AUTOBUSOWA KOMUNIKACJA MIĘDZYMIASTOWA

TRANSPORTY MASOWE DROBNICOWE

W Zakopanem został otwarty

nowy dworzec PKS

Państwowej Komunikacji Samochodowej przybyła jeszcze jedna stacja, tym razem w Zakopanem. Zmontowana w niespełna 3 miesiące, według wszelkich wymagań nowoczesnej techniki, mieści w sobie dużą oszkloną halę, garaż (około 50 m. wzdłuż i 40 m. wszerz), zajazd na kilkanaście autobusów, oraz hotel dla kierowców.

W ostatnich dniach września odbyła się uroczystość otwarcia i poświęcenia stacji P. K. S. Zakopane No 2. Zjazd był bardzo liczny, gdyż następnie w programie była odprawa przedstawicieli P. K. S. z całej Polski.

Kilkunastoma autobusami do Zakopanego przybyło około 160 uczestników z dyrektorem naczelnym P. K. S. ob. Kossowskim na czele, dyrektorzy, naczelnicy oddziałów P. K. S., ich zastępcy techniczni i eksploatacyjni, kierownicy działów finansowych, kierownicy wszystkich stacji P. K. S. i przedstawiciele miejscowego społeczeństwa z wicestarostą na czele.

Po zwiedzeniu wzorowych urządzeń stacji, odbyła się defilada samochodów P. K. S., przybranych zielenią, w których siedziała załoga w strojach regionalnych. Uczestnicy udali się następnie na dworzec P. K. S., gdzie odbyła się próba sprawności ekspedycji pasażerskiej.

Po południu wysłuchano szeregu referatów na temat eksploatacji technicznej i finansowej strony przedsiębiorstwa, spraw organizacyjnych i gospodarczych.

Dyrektor Kossowski streścił w swym referacie całokształt działalności P. K. S. w okresie od marca do dnia dzisiejszego — której rozrost niezbicie stwierdzają chociażby same cyfry.

W dniu następnym każdy z naczelników oddziałów wygłosił przemówienie. Wszystkie sprawy, wątpliwości, bolączki zostały poruszone. Po wysłuchaniu wszystkich Naczelników w liczbie 14, Dyrekcja dała wyczerpujące wskazówki odnośnie wszystkich wątpliwości.

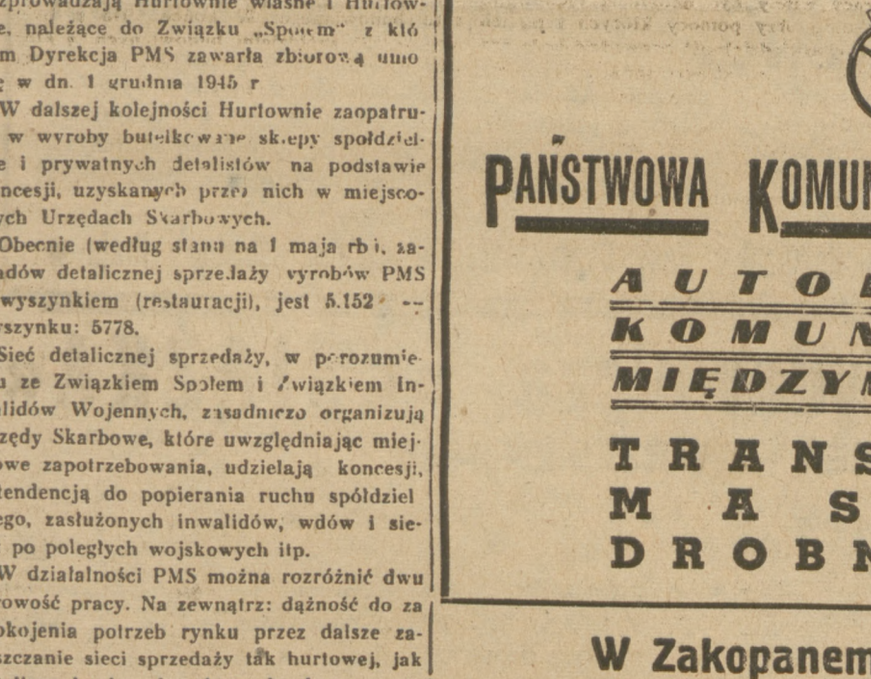

Związek Zawodowy Pracowników Spółdzielczych pracował niedawno w ramach akcji odgruzowania stolicy

POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA

„WYZWOLENIE"

PRAGA POŁUDNIE

ul. Grochowska 224

TELEFONY: Centrala . . 191
Masarnia i garaże ul. Krypska 40 416
Magazyn ul. Stalowa 46 . . . 226
Rozdzielnia ul. Walecznych 36a 52

Spółdzielnia powstała 1 października 1945 roku z połączenia Spółdzielni Spoż „Wyzwolenie", „Saska Kępa" i Spółdzielni Prac. Fabr. Apar. Elektrycznych K. Szpotański.

ZRZESZA 4108 członków
zatrudnia 285 pracowników

Prowadzi 25 sklepów spożywczych, 4 mięsne, 4 mydlarskie, 4 włókiennicze, 3 monopolowe i 1 piśmienny, własną podhurtownię artykułów zreglamentowanych — aprowidując 50.268 konsumentów Dzielnicy Praga - Południe

Poza działem handlowym Spółdzielnia prowadzi następujące działy wytwórcze: Piekarnię mechaniczną, Masarnię mechaniczną, Wytwórnię wód gazowych, Kwaszarnię kapusty i ogórków, oraz palarnię kawy. W uruchomieniu znajduje się skład opału i materiałów budowlanych.

W trosce o zapewnienie pracownikom najlepszych wczasów i wykorzystania urlopów w możliwie najlepszych warunkach klimatycznych Spółdzielnia uruchomiła własny ośrodek kuracyjno - wypoczynkowy „Bojarów" w Świdrze k. Warszawy.

1891

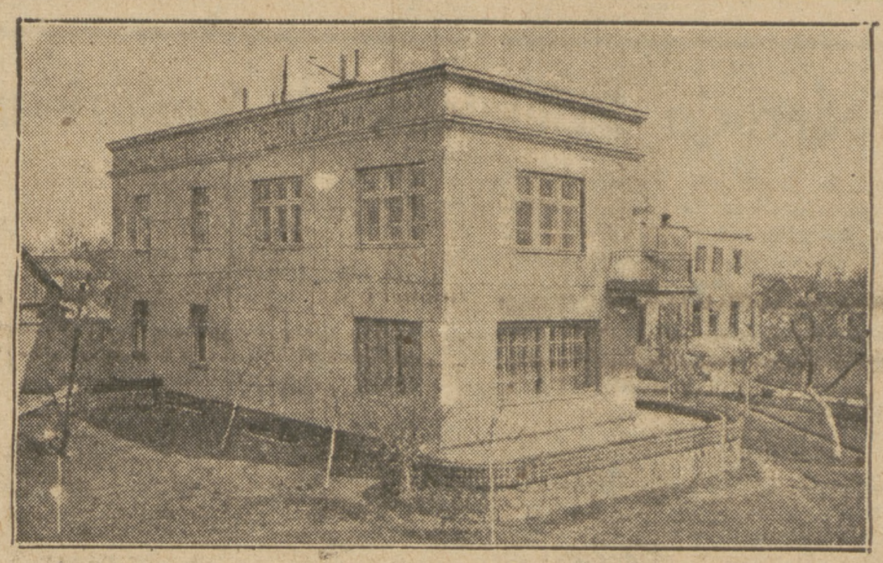

Spółdzielnia „Zdrowie" prowadzi w Nadarzynie piękny i starannie urządzony szpital

OSTRZEŻENIE

Stwierdziliśmy, że w prywatnym handlu oferuje się tabliczkową czekoladę fabryki „E. WEDEL" w oryginalnym przedwojennym opakowaniu.

Oświadczamy, że Państwowa Fabryka „E. WEDEL" dostarcza czekoladę tabliczkową, wyrabianą na zlecenie Ministerstwa Aprowizacji i Handlu, wyłącznie na cele zaopatrzenia kartkowego i w *prowizorycznym* opakowaniu.

Ostrzegamy przed nabywaniem czekolady fabryki „E. WEDEL" w przedwojennym opakowaniu, gdyż jest to zwyczajny *falsyfikat*.

Zarazem ostrzegamy nieuczciwych wytwódców, produkujących czekoladę w potajemnych warsztatach i używających opakowania markowych fabrykatów, że za taką oszukańczą działalność będą pociągani do odpowiedzialności karnej.

PAŃSTWOWE ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO

podległe Minist. Aprow. i Handlu

WARSZAWA - PRAGA, UL. ZAMOYSKIEGO NR 28

PUPILARNA GWARANCJA KKO. Komunalna Kasa Oszczędności pow. Warszawskiego (założ. w roku 1928) po odbudowie zrujnowanego gmachu własnego (przy ul. Złotej Nr 1, róg ul. Zgoda) kontynuuje swą działalność przedwojenną z zachowaniem zjednanego przed wojną zaufania.

Niewzruszona *rękojmia lokat* ujęta jest w *pupilarną gwarancję*, jaką ustawowo posiadają wszystkie KKO w zakresie swej działalności. Nie tylko więc lokowane w KKO. fundusze sieroce i wdowie, wadia, kaucje i depozyty sądowe objęte są gwarancją pupilarną, lecz i całość wkładów (książeczki oszczędnościowe i rachunki czekowe).

Z uwagi przeto na publiczny charakter KKO o cechach użyteczności społecznej — przy zawarowanym bezpieczeństwie funduszów lokowanych — posiadają kapitały organizacji obywatelskich i zespołów zawodowych (związków, towarzystw, spółek, zjednoczeń) ustawową ochronę lokacyjną w ustroju KKO i to w stopniu należytym.

Nowe wkłady i lokaty w KKO pow. Warszawskiego przekroczyły w ciągu okresu ubiegłego kwotę — 81 857.462 zł., w zakresie zaś akcji kredytowej (udzielania pożyczek drobnym wytwórcom i rolnikom) pomoc finansowa ze strony KKO dla ludności sięga już po wojnie sumy 50.258.922 złotych.

Wszystkie inne KKO (249) w Polsce również zdołały już podźwignąć się po ciosach przebytej wojny, osiągając ponad dwa miliardy zł. wkładów i lokat przy zgórą 1.080.000.000 kredytów udzielonych wyłącznie niemal na pomoc finansową w zakresie drobnych warsztatów pracy, rzemiosł i rolnictwa.

Pozostające pod gwarancją materialną samorządów lokalnych — z jednoczesną stałą kontrolą społeczną — zajmą Komunalne Kasy Oszczędności w demokratycznej Polsce należne im niewątpliwie miejsce w ustroju gospodarczym w kierunku gromadzenia funduszów społecznych i zasilania — z tegoż źródła — pomocą kredytową rolników i drobnych wytwórczych warsztatów pracy.

CZTERY NOWOSCI WYDAWNICZE TRAKTUJĄCE ZAGADNIENIA POLSKI WSPÓŁCZESNEJ

„Współpraca słowiańska" — H. Batowskiego (80 zł), „Na nowej drodze dziejowej" — St. Grabskiego (80 zł), „Położenie gospodarcze Polski współczesnej" — J. Konopki (30 zł), „Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem" — E. Kwiatkowskiego 25 zł) ukazały się nakładem Państwowego Instytutu Wydawniczego. Warszawa, ul. Targowa Nr 63.

1913

PCH
PAŃSTWOWA CENTRALA HANDLOWA

ROZPROWADZA
HURTOWO MIĘDZY KONSUMY
ORAZ ZALEGALIZOWANYCH KUPCÓW - DETALISTÓW

ARTYKUŁY PRZEMYSŁU PAŃSTWOWEGO:

WŁÓKIENNICZEGO
CHEMICZNEGO
METALOWEGO
PAPIERNICZEGO

ORAZ PRODUKTY SPOŻYWCZE

P.C.H. W RAMACH AKCJI „PRZEMYSŁ DLA WSI" PROWADZI: SKUP ZIEMIOPŁODÓW PO CENACH WOLNORYNKOWYCH ORAZ DYSTRYBUCJĘ ART. PRZEMYSŁU PAŃSTWOWEGO PO CENACH HURTOWYCH.

CENTRALA — WARSZAWA — KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 42 — TEL. 88-303

ODDZIAŁY WOJEWÓDZKIE: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, GDAŃSK, KATOWICE, KIELCE, KRAKÓW, LUBLIN, ŁÓDŹ, OLSZTYN, POZNAŃ, RZESZÓW, SZCZECIN, WARSZAWA, WROCŁAW

ODDZIAŁY REJONOWE: BIELSKO, BYTOM, CZĘSTOCHOWA, GDYNIA, GLIWICE, JELENIA GÓRA, KŁODZKO, KOSZALIN, OPOLE, PIOTRKÓW, RADOM, SOSNOWIEC, TORUŃ, WAŁBRZYCH, ZDUŃSKA WOLA

14 ODDZIAŁÓW WOJEWÓDZKICH — **15** ODDZIAŁÓW REJONOWYCH
70 AGENTUR — **60** HURTOWNI BRANŻOWYCH
PONAD **200** PLACÓWEK
NA OBSZARZE CAŁEJ POLSKI

Federacja Dzielnicowych Spółdzielni Powszechnych

Wielu Warszawiaków, przechodząc Alejami, zwróciło uwagę na zmiany, jakie zaszły w parterowych lokalach Hotelu „Polonia". Mieści się tam restauracja, kawiarnia i cocktail-bar „Polonia" właścicielami, których jest Federacja Warszawskich Powszechnych Spółdzielni.

Wnikliwsi obserwatorzy odradzającego się życia gospodarczego naszej stolicy zapytują się, jak powstała „Federacia" — jaka jest jej historia i formy organizacyjne?

Już na kilka lat przed wojną w szeregach spółdzielczych toczyły się rozmowy na temat zorganizowania spółdzielczości spożywców na terenie Warszawy. W czasie wojny w konspiracji prace planistyczne były kontynuowane. W rezultacie zrodziły się 3 projekty:

I — Warszawa tworzy jedną wielką stołeczną Spółdzielnię.

II — Warszawa tworzy sieć kilkuset małych jednosklepowych samodzielnych Spółdzielni.

III — Wreszcie koncepcja mówiła o podzieleniu Warszawy razem z Pragą i przedmieściami na 12 dzielnicowych Spółdzielni.

Po odzyskaniu niepodległości w rezultacie zatrzymano się na koncepcji trzeciej. Powołano w Warszawie 6 Spółdzielni Powszechnych Dzielnicowych, pokrywających się terenowo ze Starostwami Miejskimi. Są więc Spółdzielnie:

Warszawa — Śródmieście, Warszawa — Południe, Warszawa — Zachód, Warszawa — Północ, Praga — Południe i Praga — Północ.

Te sześć Spółdzielni powołało do życia dzisiejszą „Federację".

Czytelnik za yta się zapewne, dlaczego właśnie „Federacja" rozpoczęła działalność od restauracji w hotelu „Polonia", czy nie było pilniejszych zadań gospodarczych?

Wytłumaczenie tego faktu jest stosunkowo proste. Czynniki oficjalne zaproponowały „Federacji" przejęcie agend dawnego t. zw. „Osobtorgu". Władze „Federacji" uznały te propozycje za słuszne. Prowadzenie lokali i sklepu reprezentacyjnego, do których uczęszcza liczni cudzoziemcy, daje gwarancję, że opinia o Polsce nie będzie nadszarpnięta przez ciemne typy i niebieskich ptaków, którzy do niedawna kręcili się w okolicy hotelu „Polonia".

Sześć Spółdzielni Dzielnicowych wraz z „Federacją" prowadzą obecnie około 150 sklepów spożywczych i branżowych, zatrudniają około 1500 pracowników, w obrotach miesięcznych osiągają prawie 200 milionów złotych i zrzeszają z górą 10000 członków. Przez rozdzielnie dzielnicowe przechodzi cały hurt artykułów kontyngentowych, a przez spółdzielcze sklepy detaliczne rozprowadza się prawie 40 proc. towarów kontyngentowych, jakie ludność pracująca stolicy otrzymuje na karty żywnościowe.

Niezależnie od tych prac gospodarczych „Federacja" prowadzi prace organizacyjno-instrukcyjne. Zwołuje się stałe okresowe konferencje kierowników Spółdzielni Dzielnicowych, na których omawia się sprawy planowania sieci sklepów, sprawy handlowe, cennikowe, finansowe, pracownicze, transportu, zagadnienia prawne, prasowe i inne, jakich wiele niesie odradzające się życie gospodarczo - społeczne naszego miasta.

W pracach tych uczestniczą przedstawiciele nadrzędnych organizacji spółdzielczych: Związku Gospodarczego „Społem", Związku Rewizyjnego Spółdzielni.

FEDERACJA
Warszawskich Powszechnych Spółdzielni

siedziba hotel Bristol ul. Krakowskie Przedmieście 42/44
telefon 85-689.

FEDERACJA
zrzesza 6 Spółdzielni Dzielnicowych w Warszawie posiadających 130 sklepów spożywczych.

FEDERACJA
prowadzi sklep reprezentacyjny Kolonialny w „Bristolu", hurtową i detaliczną sprzedaż manufaktury,
Restaurację i Kawiarnię w hotelu „Polonia" ul. Al. Jerozolimskie 30.
Kawiarnię - Bar „Praga", ul. Targowa 68.

Likwidacyjną wyprzedaż towarów różnych z ramienia Min. Ziem Odzyskanych, ul. Sokołowska 27.

Rozlewnię win gronowych, ul. Krakowskie Przedmieście 54.

Zaopatruje Ambasady i Przedstawicielstwa Państw Obcych w towary reglamentowane.

NIE JEST DEMOKRATĄ CZY SOCJALISTĄ TEN, KTO CHOĆ NALEŻY DO ODPOWIEDNIEJ PARTII, JEDNOCZEŚNIE NIE POPIERA GOSPODARCZYCH URZĄDZEŃ DEMOKRATYCZNYCH

Centrala Gospodarcza Spółdzielni Ogrodniczych RP

Produkcja, zbyt i przetwórstwo owoców, warzyw, miodu, jagód leśnych, ziół i grzybów, w związku ze zmianą struktury rolnej w Polsce nabiera specjalnego znaczenia. Na odcinku handlu rolniczego jest to dziedzina najbardziej trudna i zaniedbana, chociaż dająca duże możliwości szybkiego zwiększenia produkcji, nasycenia rynku wewnętrznego i odłożenia nadwyżek eksportowych bez uszczerbku dla aprowizacji kraju.

Zarówno przed wojną, jak również i obecnie rynek płodów ogrodniczych cechuje nieplanowa produkcja i związana z nią chaotyczna podaż oraz wybujała spekulacja, powodująca wyzysk zarówno producenta, jak i konsumenta. Rozpiętość cen płaconych producentom i pobieranych od konsumentów, szczególnie przy owocach, jest niewspółmiernie wysoka. Przed wojną za 1 kilogram jabłek producent otrzymywał w sezonie zbioru od 5 do 20 groszy, zaś konsument płacił od 60 do 200 groszy. Ten stosunek również można zaobserwować i obecnie, kiedy owoce dostępne są szerokim warstwom konsumentów tylko w okresie zbioru, zaś od późniejszej jesieni stają się niedostępnym luksusem.

Wielkie ilości produktów ogrodniczych ulegają rok rocznie również zmarnowaniu bądź z braku planowej produkcji i odpowiedniego przetwórstwa lub też niewykorzystania urodzajów jagód leśnych, grzybów i ziół, tak chętnie poszukiwanych przez rynki krajowe i zagraniczne. Uporządkowanie tego zagadnienia podejmuje w Polsce młody ruch spółdzielni ogrodniczych wraz ze swą branżową Centralą Gospodarczą.

Rozwój spółdzielni ogrodniczych (owocarskich, warzywniczych, pszczelarskich oraz zbioru jagód leśnych, ziół i grzybów) posuwa się w szybkim tempie. W dniu 1 lipca 1945 r. spółdzielni tych było 10, a obecnie 95. Każda z tych spółdzielni obejmuje swym zasięgiem teren od 1 do 2-ch powiatów. Centrala Gospodarcza Spółdzielni Ogrodniczych R. P. założona nielegalnie w roku 1944 w Warszawie, po zniszczeniu dorobku przez powstanie warszawskie, rozpoczęła działalność od nowa w m-cu czerwcu 1945 w Łodzi. Początkowo zatrudniała tylko 2-ch pracowników płatnych i uzyskała 189.000 zł. obrotu miesięcznego. Obecnie Centrala zatrudnia 210 pracowników stałych i posiada obrót miesięczny do 50.000.000 zł. pochodzący z dostaw zrzeszonych Spółdzielni Ogrodniczych.

W celu uszlachetnienia obrotu produktami ogrodniczymi i zorganizowania przechowalnictwa owoców i warzyw Centrala rozpoczęła budowę odpowiednich magazynów i przechowalni. Między innymi odbudowano magazyny i przechowalnię w Lublinie o pojemności 600 ton kosztem 1 miliona złotych, magazyn i przechowalnię w porcie wiślanym w Warszawie o pojemności 1000 ton kosztem 3 milionów złotych. Ponadto odbudowano magazyny przy Centralnym Targowisku owoców i warzyw w Łodzi oraz uzyskano place pod budowę magazynów eksportowych w Gdyni i Gdańsku.

W zakresie przetwórstwa Centrala prowadzi własną wytwórnię win owocowych, rozlewnię miodu, kwaszarnię kapusty i ogórków oraz octu owocowego. Poszczególne spółdzielnie ogrodnicze prowadzą również na mniejszą skalę przetwórstwo płodów ogrodniczych. Dużą i nowoczesną przetwórnię prowadzi Podhalańska Spółdzielnia Owocarska w Tymbarku, pow. Limanowa. Dla podniesienia jakości produkcji ogrodniczej Centrala zaopatruje również spółdzielnie ogrodnicze w nasiona, drzewka, nawozy sztuczne, środki ochrony roślin oraz standartowe opakowania.

Już można zamawiać w każdej księgarni broszurę

ORDYNACJA WYBORCZA

Tekst z wstępem i objaśnieniami

Spółdzielnia Wydawnicza „KSIĄŻKA"

K.K.O. Komunalne Kasy Oszczędności

dorobek zaufania:	2100 milionów zł. wkładów
udział w odbudowie:	1200 mil zł. kredytów dla 750 średnich i małych zakładów gospodarczych
zlecenia i przekazy:	350 placówek dociera do wszystkich miejscowości Polski.

• Komunalne Kasy Oszczędności w służbie odbudowy Kraju •

Spółdzielnia Wydawnicza »KSIĄŻKA«
SIERPIEŃ — WRZESIEŃ 1946

	zł.
WYDAWNICTWA AKTUALNO - POLITYCZNE	
FR. BLINOWSKI — Od panowania karteli ku gospodarce planowej	25.—
W.BRUS — Urojenia i rzeczywistość. Prawda o Z.S.R.R.	30.—
— Z.S.R.R. a wojna polsko-niemiecka 1939 r.	25.—
L. KIELECKI — Wieś polska na nowych drogach	25.—
A. KUBACKI — 75%, wyd. IV	2.—
T. GEDE — Co nam dają Ziemie Zachodnie	15.—
WŁ. GOMUŁKA-WIESŁAW — Ziemie Odzyskane integralna część Polski	10.—
FR. FIEDLER — W sprawie granic wschodnich, wyd. II	25.—
M. WĄGROWSKI — Rozmowy z malkontentem	15.—
W. ZAWADZKI — Od Monachium do drugiej wojny światowej	25.—
E K O N O M I A	
K. KAUTSKY — Nauki ekonomiczne Karola Marksa	80.—
J. PLECHANOW — O materialistycznym pojmowaniu dziejów	—
A. SZAFF — Pogadanki ekonomiczne, wyd. II	26.—
K. MARKS i F. ENGELS — O materialiźmie historycznym, wyd. II	25.—
FR. ENGELS — Ludwik Feuerbach i zmierzch klasycznej fil. niemieckiej, wyd. II	30.—
DZIAŁ NAUKOWY	
NIKOLSKI i JAKOWLEW — Jak ludzie nauczyli się mówić. Zeszyt IV	20.—
KUREK-KOJRAŃSKI — Od słońca do dynamomaszyny. Zeszyt V	—
PROF. DEMBOWSKI — Psychologia małp	—
DR. J. BARSKI — Na wielkiej fali	40.—
Z. KORMANOWA — Joachim Lelewel	65.—
— Lamarck	—
BIBLIOTEKA MYSLI WSPÓŁCZESNEJ	
T. KOTARBIŃSKI — Zasady dobrej roboty	20.—
J. Brum-BRONOWICZ — Z dziejów współczesnej idei narodowej	20.—
J. CHAŁASCIŃSKI— Socjologiczne założenie reformy	20.—
ST. OSSOWSKI — Analiza socjologiczna	20.—
BIBLIOTEKA PRAWNICZA	
KRAMSZYT i KRUSZEWSKA — Odzyskanie majątków opuszczonych	50.—
ST. STRZELBICKI — Stosunki prawne nieobecnych i zaginionych	30.—
— Podatek od wynagrodzeń	25.—
— Urlopy pracownicze	30.—
J. LITWIN — Prawa o aktach stanu cywilnego	30.—
Mały kodeks karny	50.—
KOLPORTAŻ CZASOPISM	
Państwo i Prawo	55.—
Myśl Współczesna	55.—

	zł.
POWIEŚĆ I NOWELA	
ERENBURG — Upadek Paryża	300.—
K. BRANDYS — Miasto niepokonane	220.—
ST. OTWINOWSKI — Nagrobek	—
A. MAKARENKO — Poemat pedagogiczny	120.—
A. RUDNICKI — Wrzesień	35.—
— Lato	120.—
— Uśmiech żandarma	35.—
ARAGON — Niewola i wielkość Francuzów	—
P O E Z J E	
T. HOŁUJ — Wiersze z obozu	100.—
GR. TIMOFIEJEW — Wysoki płomień	160.—
WŁ. BRONIEWSKI — Drzewo rozpaczające	55.—
— Bagnet na broń	35.—
SZENWALD — Utwory poetyckie	200.—
W Z N O W I E N I A	
BOY — Słówka	320.—
BALZAC — Dwaj poeci	100.—
— Stracone złudzenia	220.—
— Cierpienia wynalazcy	190.—
— Blaski i nędza życia kurtyzany	280.—
— Ostatnie wcielenie Vautrina	170.—
M. GOGOL — Martwe dusze	160.—
BIBLIOTEKA PISARZY POLSKICH	
A. MICKIEWICZ — Pan Tadeusz, wyd. IV	60.—
— Konrad Wallenrod	45.—
— Grażyna	35.—
J. KOCHANOWSKI — Wybór poezji	90.—
J. SŁOWACKI — Kordian	55.—
— Beniowski	—
— Lilla Weneda	—
B. PRUS — Faraon	—
WŁ. REYMONT — Chłopi	—

Przez spółdzielczość do taniej książki

S.P.B. SPOŁECZNE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE
Centrala Gospodarcza Spółdzielni Budowlanych w Warszawie
Oddział Mazurski w Olsztynie, ul. Partyzantów 12 tel. 58

Wykonuje roboty: inżynieryjne, budowlane, rozbiurkowe, remontowe.
Instalacje: centralnego ogrzewania, wodociągowe, kanalizacyjne, i elektrotechniczne.

Odbudowa wsi

Obsługuje całe Województwo Mazurskie

Stolarnia Mechaniczna S. P. B.
przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty wchodzące w zakres stolarki budowlanej. 1952

Artykuły Biurowe, Szkolne, Kreślarskie, Introligatorskie, Torby, Szpagat i Papier pakowy
poleca
J. KWIECIŃSKI
WARSZAWA, UL. WIDOK 26 TEL. 8-75-74

Rok założenia 1793
KRZYSZTOF BRUN I SYN
poleca: Naczynia kuchenne, narzędzia, śruby, gwoździe, hacele.
CENTRALA i MAGAZYN ul. BIAŁOSTOCKA nr 22
FILIA I — ul. Marszałkowska 124 ● FILIA II — ul. Targowa 64

Zakłady Stolarsko-Budowlane
Sp. z ogr. odp.
B. DRZEWIECKI i A. TOMASZEWSKI
Warszawa, Niemcewicza 22
WYKONUJĄ: FUTRYNY — DRZWI — OKNA
1788 Posiadamy stale na składzie deski stolarskie - kantówkę.

BARWNIKI
ANILINOWE
FARBY GRAFICZNE
BARWNIKI do TKANIN „KAKADU"
A. MONIUSZKO. WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 41 TEL. 86154.

TOWAROWY DOM **B-cia JABŁKOWSCY**
Warszawa, Bracka 25
Towary tekstylne, galanteria damska i męska
papeteria, książki, zabawki
artykuły gospodarstwa domowego i obuwie

»BLOCK-BRUN« PRZEDSTAWICIEL Inż. Aleksander BORMAN
SKLEP; UL. MARSZAŁKOWSKA NR. 68, TELEFON 857-51
MASZYNY I ARTYKUŁY BIUROWE
POWIELANIE I PRZEPISYWANIE NA MASZYNIE
REMONTY MASZYN BIUROWYCH
KUPNO — SPRZEDAŻ
1821

12 TYSIĘCY SPÓŁDZIELNI, 2 MILIONY SPÓŁDZIELCÓW OBCHODZI DZISIAJ SWOJE ŚWIĘTO

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Dyrekcja Gazowni Miejskiej m. st. Warszawy ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę śrub żelaznych, czarnych z gwintem zwyczajnym, z nakrętkami sześciokątnymi.

Oferty należy składać do dnia 10 października r. b. do godz. 10-ej rano, w kopertach zalakowanych, z napisem:

„Dostawa śrub żelaznych, czarnych"

do skrzynki przetargowej w Dziale Handlowym Gazowni Miejskiej w Warszawie, ul. Dworska 25.

Otwarcie komisyjne ofert nastąpi w wyżej wymienionym dniu o godz. 11-ej.

Bliższych informacji udziela Dział Handlowy Gazowni Miejskiej m. st. Warszawy w godz. od 8 — 14, gdzie też mogą oferenci otrzymać podkładki specyfikowanych ilości i rodzajów śrub do zakupu. 7791

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Dyrekcja Gazowni Miejskiej m. st. Warszawy ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę asortymentu pilników nowych.

Oferty należy składać dnia 7 października r. b. do godz. 10-ej rano w kopertach zalakowanych z napisem: „Dostawa nowych pilników" do skrzynki przetargowej w Dziale Handlowym Gazowni Miejskiej m. st. Warszawy — Warszawa, ul. Dworska 25.

Otwarcie komisyjne ofert nastąpi tegoż dnia o godz. 11-ej.

Bliższych informacji udziela Dział Handlowy Gazowni Miejskiej w Warszawie, ul Dworska Nr 25 w godz 8—14, gdzie też mogą oferenci otrzymać podkładki specyfikowanych ilości i rodzajów pilników nowych do dostawy. 1878

ŚWIT
SPÓŁDZIELNIA WYTWÓRCÓW
WARSZAWA-STALOWA-39
KOSMETYKI
Under „Nimfa"

ZAKŁAD TOKARSKO-MECHANICZNY I ROWEROWY
B. ŁUKASIAK
WARSZAWA, UL. CHMIELNA 100.
Wykonuje wszelkie roboty tokarskie.
Dorabianie części samoch.-motocyklowych.
Sprzedaż części rowerowych. 1976

Firma
A. RUDNICKI
Warszawa, Chmielna 100
Na składzie części do samochodów D. K. W.
Remont samochodów D. K. W.
SZYBKO — TANIO — SOLIDNIE.

UWAGA SPÓŁDZIELNIE!
SITA i PRZETAKI
dla wsi
w każdej ilości po cenach niskich oraz
SITA i SIATKI
dla celów chemicznych i młynarskich
poleca
Stanisław Kolnal
WYTWÓRNIA SIT I SIATEK
W.WA PRAGA, TARGOWA 28

Potrzebni są INŻYNIEROWIE
z praktyką w szkolnictwie przemysłu metalowego na kierownicze stanowiska, oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych.
Oferty wraz z życiorysem składać do Wydziału Szkolnictwa Zawodowego Centr. Zarz. Przem. Metalowego
Warszawa, Wilcza 69, IV p. 1982

Piekarnia i Cukiernia Turecka
„SŁOŃ"
sp. i o.o.
ul. Targowa 68.
Zawiadamia P.T. Klientów o otwarciu punktu sprzedaży wyrobów własnych przy ul. Białostockiej 2.

Potrzebni STOLARZE
Do Państwowej Fabryki Wagonów we Wrocławiu.
Zgłaszać się:
Państwowa Fabryka Wagonów we Wrocławiu, ul. Robotnicza 12, względnie Centralny Zarząd Przem. Metalowego Biuro Mobilizacji Sił Roboczych
Warszawa, Wilcza 69, IV p. 1981

Bielizna: Damska — Męska — Dziecięca
oraz Trykotaże
Karol Kujat
Łódź
Piotrkowska 100. tel. 156-63

PREZYDENT
Miasta stoł. Warszawy

Obwieszczenie

Nawiązując do obwieszczenia z dnia 3 lipca 1946 r., podaję do publicznej wiadomości, że termin uzyskiwania nakazów kwaterunkowych na lokale, zajmowane przez osoby, które nie posiadają dotąd nakazów, zostaje przedłużony do 31 grudnia 1946 r.

Równocześnie przypominam, że w sprawach nakazów na lokale mieszkalne należy zwracać się do Biur Kwaterunkowych przy Starostwach Grodzkich, natomiast nakazy na lokale użytkowe wystawiane są tylko przez Wydział Kwaterunkowy, Al. Jerozolimskie 1.

PREZYDENT MIASTA
(—) St. Tołwiński

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Warszawska Dyrekcja Odbudowy, Chocimska 35, II piętro, ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie robót remontowo - budowlanych w budynku mieszkalnym przy ul. Krzyżanowskiego 44.

Oferty należy składać do dnia 7.10 46 r. do godz. 9.00 w Warszawskiej Dyrekcji Odbudowy, do skrzynki ofertowej.

Bliższych informacji udziela Wydział Zleceń W. O. D., ul. Chocimska Nr 35, II piętro, pokój Nr 25 w godz. od 9 — 12 gdzie też mogą oferenci otrzymać ślepe kosztorysy oraz warunki przetargowe za zwrotem kosztów w sumie zł 100.— 7801

CENY OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia drobne handlowe po 10 zł. za wyraz. Poszukiwania rodzin, pracy i zguby po 5 zł. za wyraz. Reklamowe 1 mm wierszokości i szpalta po 25 zł. W tekście redakcyjnym 60 zł. Tłustym drukiem 100 proc. drożej. W numerach niedzielnych 50 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada

REDAGUJE KOMITET B—10322

Z ŻYCIA PARTII

PREZYDIUM EGZEKUTYWY STOŁECZNEGO KOMITETU PPS.

W poniedziałek, dnia 30 b. m. o godz. 15, odbędzie się posiedzenie Prezydium Egzekutywy Stołecznego Komitetu PPS.

EGZEKUTYWA STOŁECZNEGO KOMITETU PPS.

W poniedziałek, dn. 30 b. m., o godz. 16,30, odbędzie się posiedzenie Egzekutywy Stołecznego Komitetu PPS.

KOMISJA REWIZYJNA STOŁECZNEGO KOMITETU PPS.

We wtorek, dnia 1 października o godz. 16 odbędzie się posiedzenie Komisji Rewizyjnej Stołecznego Komitetu PPS

ODPRAWA KIEROWNIKÓW KÓŁ PPS.

Dnia 2 października we środę o godz. 16 w lokalu Stołecznego Komitetu PPS odbędzie się odprawa kierowników Kół Partyjnych.

KOŁO PPS. PRZY MIN. KOMUNIKACJI.

Dnia 30 września rb. o godz. 15 min. 15 w sali konferencyjnej Ministerstwa Komunikacji, przy ul. Chałubińskiego 4, odbędzie się Walne Zebranie Koła P.P.S. przy Ministerstwie Komunikacji.

KOŁO KOLEJARZY PPS WARSZAWA ZACHODNIA

Dnia 2 października we środę o godz. 14 odbędzie się zebranie w warsztatach sygnalizacyjnych przy ul. Chmielnej z ref. tow. Dorotyńskiego.

KOŁO PPS MIN. BEZPIECZEŃSTWA

W dniu 1 października we wtorek o godz. 18 odbędzie się zebranie Koła PPS przy Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego ref. tow. I. Genachow.

ZARZĄD SEKCJI KOBIET STOŁ. KOM. PPS

Dnia 2 października we środę o godz. 15 w lokalu Stołecznego Komitetu przy ul. Piusa 15 odbędzie się zebranie Sekcji Kobiet z udziałem przedstawicieli Dzielnic.

ODPRAWA KIEROWNIKÓW BLOKOWYCH DZIELNICA PPS ŻOLIBORZ

Dnia 1 października we wtorek o godz. 18 odbędzie się w lokalu Dzielnicy PPS Żoliborz, Kossaka 10 odprawa kierowników blokowych Dzielnicy PPS Żoliborz.

DZIELNICA OCHOTA

W każdą środę tygodnia od godz. 16 do 18 odbywa się rejestracja członków Uczestników Walki Zbrojnej z Niemcami, bez względu na przynależność konspiracyjną.

DZIELNICA OCHOTA

Rejestracja członków Dzielnicy Ochota odbywa się codziennie od godz. 10 do 18 i od 16.30 do 18 w sekretariacie Dzielnicy. Tel. Sekretariatu 8.79 19.

REJESTRACJA CZŁONKÓW DZIELNICY WOLA

Rejestracja członków Dzielnicy Wola odbywa się codziennie od godz. 10 do 18 i od 16.30 do 18 w sekretariacie dzielnicy Ogrodowa 39 II piętro.

ODPRAWA SEKRETARZY POWIATOWYCH PPS. WOJ. WARSZAWSKIEGO.

Dnia 3 października b.r. o godz. 10-ej rano w lokalu W.K. PPS. w Warszawie, przy ul. Śnieżnej 4, odbędzie się Odprawa sekretarzy powiatowych PPS.

KONFERENCJA SEKRETARZY POWIATOWYCH PPS. I PPR.

Dn. 4 października br. o godz. 10 w lokalu W.K. PPS przy ul. Śnieżnej 4, odbędzie się wspólna konferencja sekretarzy powiatowych PPS. i PPR.

G. K. URSUS.

W niedzielę dn. 29 b.m. o godz. 17. odbędzie się zebranie członków i sympatyków z ref. tow. Sendlak p. t.: „Organizacja Narodów Zjednoczonych".

G. K. BLIZNE.

W niedzielę dn. 29 bm. o godz. 9.30 odbędzie się zebranie członków z ref. tow. J. Gero.

TEATRY

TEATR POLSKI (ul. Karasia 2): godz. 14.30 — „Majątek albo Imię"; godz. 18 — „Grube Ryby".

TEATR MUZYCZNO OPEROWY (ul. Marszałkowska 8) o godz. 18 „Wesele" Wyspiańskiego.

TEATR MAŁY (ul. Marszałkowska 81) godz. 18 — „Szkarłatne róże".

TEATR POWSZECHNY (ul. Zamojskiego 20) o godz. 18 „Damy i Huzary" Fredry.

PRASKI TEATR REWII (ul. Zygmuntowska 8). o godz. 17 i 19 rewia pt. „Asy pierwszej klasy".

TEATR STUDIO (ul. Karowa 31) o godz. 18.30 „Produkcja Pana Brandta". W niedziele po południówka o godz. 16.

TEATR LUDOWY (Praga ul Targowa 73 na wprost Dw Wileńskiego) codziennie o godz. 19 rewia „Konkurs Humoru".

CYRK (Praga, ul. Szeroka) we wtorki, czwartki, soboty i niedziele o godz. 16 i 19.30, w pozostałe dni o godz. 19.30

KLUB SATYRYKÓW „KUKUŁKA" — w kawiarni barze „Reduta" (Nowy Świat 8): — „Sezonie otwórz się..." początek o godz. 19.

TEATR KUKIEŁKOWY „BAJ" wystąpi 26, 27 bm. — godz. 16 w sali szkolnej — ul. Oszmiańska (Targówek) w programie „Nowe szaty króla".

„GÓRA KOBIETY".

TEATR LUDOWY (Praga — Targowa 73 na wprost dworca Wileńskiego): rewia pt. „Góra kobiety". Początek godz. 19.00.

KINA

„ATLANTIC" (ul. Chmielna 33): „Wielki przełom".

„POLONIA" (Marszałkowska 56): „Ciche wesele".

„SYRENA" (Praga, ul. Inżynierska 9): „Śluby kawalerskie".

„TĘCZA" (Żoliborz Suzina 4): „Delegat Floty".

KINO OŚWIATOWE DOMU KULTURY ROBOTNICZEJ (Żoliborz, Pl. Inwalidów): film naukowy „Co kraj to obyczaj".

KINO OŚWIATOWE INSTYTUTU FILMOWEGO Nr 2 w świetlicy PPR — Stalowa 71 — „Czarne diamenty".

KINO OŚWIATOWE INSTYTUTU FILMOWEGO Nr. 1 (Żoliborz Plac Inwalidów 10) — „Boks i olimpiada".

O godz. 18 seanse w kinach zarezerwowane są dla Związków Zawodowych. Na seanse te passepartout oraz bilety bezpłatne nie są honorowane.

Bilety ulgowe w przedsprzedaży dla członków związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i wojska do nabycia w Radzie Związków Zawodowych, Praga, ul. Targowa 15, pokój 17, od godz. 9 do 14, oprócz niedziel i świąt.

Co słuchamy w RADIO

PONIEDZIAŁEK — 30 września

6.00 Sygn. czasu, pieśń poran., 6.05 Dzien. poran., 6.25 Gimnast por., 7.00 Audycja poran. 7.30 Powt. najw. wiad. dzien. por. 7.35 Muzyka por. 12.05 Dzien. południ. 12.35 Arie i pieśni w wyk. M. Szopskiego, 13.00 „Na Ziemiach Odzyskanych", 13.25 Konc. rozrywk. 14.00 Aud. dla dzieci pt. „Co śpiewaliśmy na obozach harcerskich", 16.00 Dzien. popołudn. 16.30 Współczesna Muzyka polska, 17.10 Konc. popul. w wyk. Zesp. pod dyr. Zb. Szareckiego, 18.10 „Wspomnienia z sali kons.", 19.00 „Nauka przy głośniku". 20.30 Recital fortep. B. Woytowicza. 21.00 Ciekawostki literackie, 21.10 Muzyka, 22.00 Muzyka rozrywk. 22.30 XVII audycja z cyklu „Niespodzianki muzyczne" pod dyr. prof. R. Jasińskiego 23.00 Ost. wiad. dzien. rad., 23.30 Muzyka, 23.55 Skrót ost. wiad., 24.00 Hymn.

SREBRA, PLATERY
KUPNO - SPRZEDAŻ
„GRAVET" 1825
Warszawa, Marszałkowska 84

Piece i kuchnie przenośne
roboty zduńskie
A. SABACZYNSKI
MOKOTOWSKA 59

ATRAMENT Flaminga
CHEM. FABRYKA ART. PIŚM.
B. GIEMZA i S-ka
POZNAŃ

FREMA
Obręcze rowerowe — Sprzęt gimnastyczny
Ogródki Jordanowskie — Kółka dziecinne
Kije hockeyowe — Rakiety tenisowe
Narty klejone — Saneczki
Łódź, Dowborczyków 25, tel. 115-08

OGŁOSZENIA DROBNE

SPRZEDAŻ artykułów perfumeryjno kosmetycznych. S. Białoskórski. Warszawa. Aleje Jerozolimskie 43. Ceny hurtowe. 1709

PORTRETY z każdej fotografii wykonywa artystycznie „EL.CHA.FILM", Al. Jerozolimskie 27. Prowincje informujemy listownie. 1635

FOTOGRAFIE wieczne na porcelanie, do nagrobków wykonywa artystycznie „EL.CHA.FILM", Jerozolimska 27. Prowincję informujemy listownie. 1634

POTRZEBNY natychmiast stolarz na krajsegę oraz kilku stolarzy ręcznych i maszynowych — Zgłaszać się ul. Niemcewicza 22. 1899

PERFUMERYJNE, Galanteryjne artykuły—hurt najtaniej. A. Nowak, Warszawa-Praga, Targowa 23 1900

INSTYTUT Naukowy Rzemieślniczy w Warszawie prowadzi z inicjatywy Ministerstwa Odbudowy półroczne Kursy Korespondencyjne dla pracowników technicznych w przemyśle i rzemiośle budowlanym. Nauka jest bezpłatna. Przewiduje się kurs niższy i wyższy. Podania z życiorysami należy kierować na adres sekretariatu ul. Złota 58; zgłoszenia osobiste w godz. 9.00 — 17.00. Na życzenie wysyłamy prospekty. 1668

SZEWCY! Maszynę czyściarkę wykończarkę sprzeda Pałaszewski, Warszawa, Poznańska 38. (1388

DYKTY wszystkie wymiary zastępcze 5 metrowe listwy budowlane, forniery, drzwi płytowe. Kopernika 4, Warszawa. 1604

W PIĄTEK 20 bm. na dworcu Wschodnim koło g. 16-ej skradziono Marii Czajkowskiej torebkę damską z dokumentami, które proszę zwrócić do redakcji „Robotnika" Al. Jerozolimskie 121.

BARWNIKI w torebkach jedyne gwarantowane trwałe na światło „KOLORAN" do domowego farbowania wełny, bawełny, lnu. Dla farbiarni barwniki uniwersalne w opakowaniach kilowych. Znak fabryczny „KOGUT" Wytw. Chem. „Stabil" Łódź, Piotrkowska 39. Żądać wszędzie. 1893

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Dział ogłoszeń „Robotnika" — Warszawa, Al. Jerozolimskie nr. 121, Polska Agencja Prasowa — Biuro Ogłoszeń i Reklam — Warszawa, ul. Pierackiego 11 Placówka „Czytelnika" w Warszawie Wiejska 14, Środkowa 7, Marszałkowska 82, Nowy Świat 47, Puławska 49. Rozdzielnie gazet Pl. Inwalidów (Żoliborz), Zygmuntowska 6 i Poznańska 38. Biura „Orbisu" Warszawa, Al. Jerozolimska 39, Praga ul. Targowa 70 „Wolność" Warszawa, ul. Marszałkowska 95 Spółdz. Agencji Prasowej „GLOB" Dział Reklamy— ul. Złota 4 Dział Reklamy Spółdzielni Wydawniczej „Wydawnictwo Ludowe" — Warszawa, ul. Bagatela 10 m 35, tel. nr 8-67-79. Biuro Ogłoszeń — Teofil Pietraszek, Warszawa, Wspólna 50, tel. 855-26

Nakładem Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA", Druk. Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA" — „Robotnik" nr. 1.

66 proc. przestępstw wykrywa już MO

Bilans dwuletnich prac

Zaczątkiem Milicji Obywatelskiej była Brygada Partyzancka A. L., pod dowództwem płk. Korczyńckiego, która w lipcu r. 1944 tworzy pierwszą Komendę Wojewódzką M. O. na terenie Lubelszczyzny. Z początkiem sierpnia tegoż roku szef Sztabu Głównego A. L. gen. Witold organizuje komendę Główną M. O., zaś w niedługim czasie powstają dalsze komendy wojewódzkie.

Początki pracy Milicji Obywatelskiej były niezwykle ciężkie. Brak umundurowania, sprzętu oraz wszelkiego zaopatrzenia, stwarzały olbrzymie trudności, które wspólnym wysiłkiem władz i funkcjonariuszy M. O. zostawały stopniowo zwalczane.

W celu podniesienia kwalifikacji zawodowych Milicji Obywatelskiej zorganizowano przy Komendzie Głównej oraz w wojewódzkich i powiatowych ośrodkach milicyjne kursy przeszkoleniowe. W Centrum Wyszkolenia M. O. w Słupsku przy Szkole Oficerskiej zorganizowano kursy śledcze, zaś przy Komendzie Gł. M. O. i przy komendach wojewódzkich stworzono sekcje naukowo - techniczne oraz zainstalowano precyzyjne laboratoria fotograficzne, wprowadzono daktyloskopiowanie przestępców itd. Egzaminy na wszystkich szczeblach kursów są bardzo surowe, jednak ponad 20 000 milicjantów otrzymało świadectwa, zaś na najwyższym poziomie oficerskim osiągnięto imponującą cyfrę 8.000 absolwentów podchorążych M. O.

Efekt tych prac szkoleniowych uwydatnił się wyraźnie we wzroście procentu wykrywanych przestępstw. W roku 1945 wykryto 43 proc. przestępstw, zaś w roku 1946 — 57 proc., przy czym należy dodać, że cyfry te wzrastają z miesiąca na miesiąc np. w kwietniu b. r. wykryto 61 proc. przestępstw, a w czerwcu już 65 proc.

KILKA POKOLEŃ

pisało atramentami

LESZCZYŃSKIEGO

pisze dziś niemi

CAŁA POLSKA

bo są najlepsze

„RADIOCENTRALA"

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 119

NAPRAWY I SPRZEDAŻ RADIOODBIORNIKÓW, ORAZ DUŻY WYBÓR LAMP RADIOWYCH

„Pszczelarz i Ogrodnik" Warszawa Złota 4

POLECA: miód gwarantowany, wosk, narzędzia pszczelarskie

Portrety artystyczne

ze zniszczonych fotografii oraz z porcelany

na pomniki wykonuje

FOTO-FILM WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE Nr. 51

Środki kawowe i namiastki spożywcze

W związku z otwarciem Wystawy Państwowego Przemysłu Spożywczego odbyła się w Warszawie zorganizowany przez Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Środków Kawowych i Namiastek Spożywczych, zjazd wszystkich dyrektorów fabryk łącznie z Kierownikami Oddziałów „Centrali Sprzedaży" tegoż Zjednoczenia. Obrady trwały 3 dni. Dyskutowano i zdecydowano wiele spraw związanych z produkcją i zbytem. Na plenarnym zebraniu Dyrektorów Fabryk i Kierowników Oddziałów „Centrali Sprzedaży", wziął udział z ramienia Ministerstwa Aprowizacji Wice - Minister ob. dr Czesław Nowiński, Dyrektor ob. Kozłowski i Naczelnik ob Stypułkowski.

„Centrala Sprzedaży" jest komórką Państwowego Zjednoczenia Przemysłu Środków Kawowych i Namiastek Spożywczych. Działalność „Centrali Sprzedaży" rozpoczęła się 15 lutego b. r. W tej chwili czynnych jest 18 Oddziałów, zatrudniających około 100 długoletnich przedstawicieli handlowych tej gałęzi przemysłu. Zadaniem „Centrali Sprzedaży" było zcentralizowanie sprzedaży, odciążenie Fabryk od tak skomplikowanego aparatu, przy równoczesnym zachowaniu konkurencji poszczególnych marek i rozprowadzanie towarów przez poszczególne Oddziały do: Spółdzielczości, P C H., detalistów, półhurtowników i hurtowników.

Rezultaty pracy Fabryk i „Centrali Sprzedaży" najlepiej ilustruja tablice umieszczone na Wystawie. P P Sp Z łatwością zorientować się można w rozwoju Zjednoczenia na najbliższą przyszłość, gdyż rozwój ostatniego półrocza wydatnie wskazuje na dodatnie rezultaty. Najważniejszym zadaniem Zjednoczenia jest produkować wyroby o najwyższej jakości. Ostatnio stosowana receptura wojenna, z braku cykorii, podstawowego surowca kawy, została radykalnie zmieniona, skutkiem powiększenia w r 1946 przez Zjednoczenie plantacji cykorii. Już w najbliższych dniach ukażą się na rynku wyroby podległych Fabryk z recepturą przedwojenną, skutkiem dostatecznej ilości cykorii. Również opakowania wyrobów podległych Fabryk dochodzą już do norm przedwojennych. „Centrala Sprzedaży" rozprowadza towar do każdego zakątka kraju i w obrotach swoich przekracza już normy przedwojenne.

Czołowe marki Zjednoczenia w wyrobach środków kawowych są:

Henryka Francka Synowie Fabryka Środków Kawowych S. A.

Skawina koło Krakowa

z kawą „Enrilo", „Dzbanek", cykorią „Doska".

Zjednoczone Fabryki Cykorii S. A. Ferd. BOHM et Co. i Gleba

Włocławek

z „Mieszanką Bohm", „Dobrzynką" z aromatem czekoladowym, znaną z jakości cykorią „Krajanki"

Włocławska Fabryka Cykorii i Kawy „Stella"

Włocławek

z „Mieszanką Luksusową" i „Abisynką".

Z P Fabryki Środków Kawowych Franck Kathreiner Sp. z o. o.

Wrocław

ze słynną kawą księdza „Kneippa" i kawą „Linda"

i cały szereg innych znanych marek, jak:

Gdańska Fabryka Środków Kawowych. Gdańsk — Wrzeszcz,

Polska Fabryka Surogatów Kawy „Torgama" Bierutów, pow. Oleśnica,

Zakłady Przemysłowe „Be-Wu-Zet" w Łowiczu.

Drugim działem Zjednoczenia jest dział namiastek spożywczych ze słynnymi markami jak:

„Maggi" Sp. z o. o. w Poznaniu

kostki bulionowe,

zupy: grochówka, krupnik, pomidorowa.

Państwowe Zakłady Żywnościowe „Winiary", Winiary koło Kalisza

budynie, proszki do pieczenia, cukier waniliowy

Słynne ze swej jakości *Budynie „Bohma"*

Proszki do pieczenia *„Pulchnik"* — Bohma.

Wanilio — cukier „Bohm" i aromaty „BOHM".

Jednym z najważniejszych działów Zjednoczenia przy suszeniu cykorii jest uruchomienie suszarni warzyw i owoców, na czele z Fabryką „Be Wu Zet" w Łowiczu i Państwowe Zakłady Żywnościowe „Winiary" w Winiarach koło Kalisza.

Zwiedzający Wystawę Państwowego Przemysłu Spożywczego z łatwością mogą się zorientować w wspomnianych wyrobach przy czym większość tych produktów jest przeznaczona na eksport.

PROSIMY P. T. KUPCÓW I ODBIORCÓW O ZWIEDZENIE NASZEJ OGÓLNOKRAJOWEJ WYSTAWY PAŃSTWOWEGO PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO.

Mimochodem

PO WARSZAWSKU

Do warszawiaka przyjeżdża znajomy z prowincji i z przerażeniem rozgląda się po mieszkaniu.

— Jak ty tu możesz mieszkać? Wszędzie dziury, wszędzie szpary, woda leje się przez sufit, ścieka z okien, wypływa spod drzwi...

— Mimo wszystko — uspokaja go przyjaciel — mam miejsce, gdzie wody ani śladu.

— Pokaż.

— Proszę bardzo. Wodociąg.

MAŁE AUTO

Szosą Warszawa — Łódź, jadą dwa auta. Przodem mała „dekawka", za nim wielki ciężarowy Dodge. Osobowe auto co chwila robi dziwny podskok w górę. Podczas odpoczynku w Łowiczu, szofer ciężarówki pyta:

— Panie, czemu ten pański wóz co 20 m tak skacze?

— Ach, panie drogi! Od godziny męczy mnie okropna czkawka...

TAJNIKI HANDLU

— Ile pan chce za tego psa?

— 1.500 złotych.

— Drogo! Dam 800.

— Mowy nie ma. 1.000 mogę dostać, jeśli go odprowadzę.

URZĘDOWO

Do banku w Chicago wpada kilkunastu zamaskowanych osobników z rewolwerami. Podchodzą do okienka kasy.

— Ręce do góry! Dawać forsę!

— Następne okienko — informuje kasjer. — Tu tylko wpłaty.

MIŁY WSTĘP

Przed Sądem Grodzkim sprawa o zakłócenie spokoju.

— Więc jak to było? — pyta sędzia oskarżonego.

— A no, ledwie wszedłem do domu, żona mnie walnęła w łeb. To ja ją laską. Ona mnie imbrykiem, ja ją krzesłem, ona mnie rondlem, ja ją doniczką...

— No i co potem?

— Potem? Potem, tośmy się zaczęli bić.

POD GAZEM

O drugiej w nocy stoi na przystanku jakiś wstawiony obywatel. Przechodzi milicjant.

— Na co pan czeka?

— Ja? Na tramwaj.

— Teraz tramwaje nie chodzą.

— Kogo pan bije, panie władza? A po co by szyny leżeli?

DOBRA ODPOWIEDŹ

— Jak się nazywa bardzo rzadkie zwierzę w Australii?

— Słoń, panie profesorze.

— Ależ słonie nie żyją wcale w Australii!

— Dlatego właśnie są tam bardzo rzadkie.

CENA HONORU

— Po co chodzisz codziennie wieczorem do Klapkowskich?

— Gramy w karty.

— Wysoko?

— Różnie. Zwykle na słowo honoru, ale czasem podwyższamy stawkę do 5 zł.

MIŁA WIZYTA

Służąca wchodzi do gabinetu prezesa Kropki i mówi:

— Proszę pana był tutaj jakiś pan i pytał się, czy pan jest w domu.

— No i co Brońcia odpowiedziała?

Tak, jak mi pan prezes kazał, że pana nie ma.

— Bardzo dobrze, a on co na to?

— A nic. Powiedział, że wspaniale się składa i poszedł wprost do pani prezesowej.

AUDYCJA DLA DZIECI

Speaker zapowiada:

— A teraz, kochane dzieci, będzie krótka przerwa.

Siedzący przy aparacie mały Jaś woła:

— A ja wiem, gdzie ten pan teraz poszedł!

Instytut Prasoznawczy

zakończył prace organizacyjne

Komitet Organizacyjny Polskiego Instytutu Prasoznawczego, powołany w myśl uchwały Zjazdu Ogólnopolskiego Dziennikarzy, zakończył swe prace. Komisja opracowała statut i omówiła sprawy aktualne instytucji jako stowarzyszenia naukowego, powołanego dla badania wszelkich zagadnień społecznych, związanych z istotą i czynnościami prasy.

Celem wyboru władz stowarzyszenia Komisja zwołuje zebranie w dn. 8 października, o godz. 17-tej w świetlicy Polskiej Agencji Prasowej, przy ul. Pierackiego 11. Wstęp za zaproszeniami.

Informacji udziela red. W. Borowy w sekretariacie PAP, tel. 86-726.

Piwo „Tychy"

niedoścignione w smaku

poleca

Reprezentacja: W-wa, Ceglana 4

Tak wyglądają Osiedla Warszawskiej Spółdz. Mieszkaniowej

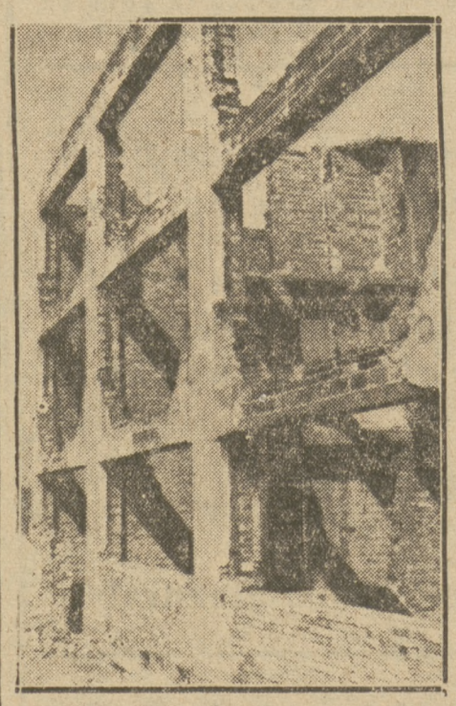

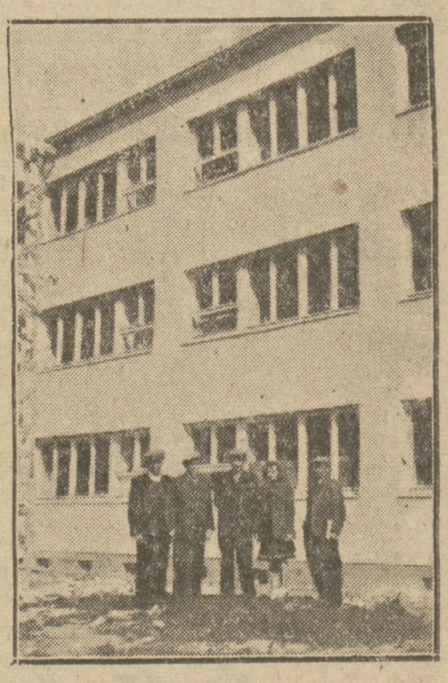

OSIEDLE NA RAKOWCU

Zaraz po wojnie. W dniu dzisiejszym.

Porządki na dziedzińcu IV kolonii W. S. M. na Żoliborzu.

Odbudowa zniszczonej w 50% VII kolonii W. S. M. na Żoliborzu jest na ukończeniu.

Nowości Wydawnicze

SPÓŁDZIELNI WYDAWNICZEJ „CZYTELNIK"

Breza T. — Mury Jerycha. Powieść	300.—
Broniewska J. — Siostrzeńcy ciotki Agaty. Dla młodzieży	100.—
Dembowski J. — Psychologia zwierząt	480.—
Dobaczewska W. — Kobiety z Ravensbrück	170.—
Dobraczyński J. — W rozwalonym domu	260.—
Iwaszkiewicz J. — Nowa miłość i in. opowiadania	250.—
Jakubowski W. — Słownik rosyjsko-polski	250.—
Jastrzębowski W. — Gospodarka niemiecka w Polsce 1930 — 1943	700.—
Kodeks polityczny. (Biblioteka Tekstów Ustaw)	180.—
Kirchmayer J. — Kampania wrześniowa	300.—
Lec. St. J. — Spacer cynika. Ilustr.	150.—
Minkiewicz J. — Kazania i skargi. Ilustr.	180.—
Putrament J. — Święta Kula. Opowiadania	170.—
Pytlakowski J. — Powstanie Mokotowskie. Reportaż	120.—
Staff L. — Wiersze wybrane, z portretem autora	200.—
Systematyczny Przegląd Ustawodawstwa Polski Odrodzonej	800.—
Tatarkiewicz W. — Historia filozofii. T. I.	550.—
Tołstoj A. — Droga przez mękę. Cz. I. „Siostry"	300.—
Zilliacus K. — Między dwiema wojnami	130.—

CUKIERNIA

Jan Gajewski

Marszałkowska 80

róg Wspólnej

KURSY SAMOCHODOWE H. Prylińskiego

Warszawa, Grójecka 42 1279